

การศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้อง
ในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปริญญานิพนธ์
ของ
อุบลลักษณ์ ไชยชนะ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2543
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้อง
ในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

28 1.9 2543

บทคัดย่อ
ของ
อุบลลักษณ์ ไชยชนะ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2543

129-130

อุปลักษณะ ไชยชนะ. (2542). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความ
สอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะ
กรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์, รองศาสตราจารย์ นิภา
ศรีไพโรจน์.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษา คณะ
วิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยรวมและจำแนกตามเพศ คณะและ
คะแนนเฉลี่ย เพื่อศึกษาระดับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์
และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยรวม และจำแนกตามเพศ คณะและคะแนนเฉลี่ย
และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะของ
นักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะวิทยา
ศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2542 จำนวน 269 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือ
ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS ของ จอห์น ฮอลแลนด์
และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ยของคะแนน และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. ผลจากการศึกษาระดับความพึงพอใจในการเรียน พบว่า

1.1 นักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความพึงพอใจในการเรียนโดยรวม อยู่ในระดับ
สูง

1.2 นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มี
เพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับสูง

1.3 นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่ศึกษาคณะที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับสูง

1.4 นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มี
คะแนนเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับสูง

2. ผลจากการศึกษาระดับความสอดคล้องในการเลือกคณะ พบว่า

2.1 นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คือ
ร้อยละ 37.2 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะอยู่ในระดับมีความสอดคล้องปานกลาง ร้อยละ 33.4
ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ร้อยละ 16.8 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะอยู่ในระดับมาก
ร้อยละ 12.6 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะอยู่ในระดับน้อย

2.2 นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีเพศ
แตกต่างกัน มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ดังนี้ เพศชายส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 37.12 มีความสอด
คล้องในการเลือกคณะปานกลาง คือ รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 28.79 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือก

คณะ ร้อยละ 17.42 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ร้อยละ 16.67 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก และเพศหญิงส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 37.96 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 36.50 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง ร้อยละ 17.52 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก และ ร้อยละ 8.02 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ตามลำดับ

2.3 นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ศึกษาในคณะที่แตกต่างกัน มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ดังนี้ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 43.48 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 25.47 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ร้อยละ 18.01 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 13.04 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ตามลำดับ และนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 46.30 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 27.78 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง ร้อยละ 14.81 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก และ ร้อยละ 11.11 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ตามลำดับ

2.4 นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกัน มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ดังนี้ คะแนนเฉลี่ยสะสม น้อยกว่า 2.00 ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 34.88 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 25.58 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 20.93 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง ร้อยละ 18.61 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.01-2.74 ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 34 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลางและไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 16.94 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 13.66 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย และคะแนนเฉลี่ยสะสมมากกว่า 2.75 ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 60.47 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 23.26 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ร้อยละ 11.62 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 4.65 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนความสอดคล้องการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ความพึงพอใจในการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

A STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN STUDY SATISFACTION AND LEVEL OF
CONGRUENCE IN FACULTY CHOOSING OF CHIANG MAI UNIVERSITY
STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
UBONLUCK CHAICHANA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2000

Ubonluck Chaichana. (1999). *A Study of Relationship Between Study Satisfaction and Level of Congruence in Faculty Choosing of Chiang Mai University*. Master Thesis, Master thesis (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assist. Prof. Dr. Nanthana Wong-in, Assoc. Prof. Nipa Sripairot.

The purpose of this study was to investigate the level of study satisfaction of students in Faculty of Science and Faculty of Agriculture Chiang Mai University in total and by sex faculty and GPA ; to investigate level of congruence in faculty choosing of students in Faculty of Science and Faculty of Agriculture Chiang Mai University in total and by sex faculty and GPA ; and to investigate of relationship between study satisfaction and level of congruence in faculty choosing of students in Faculty of Science and Faculty of Agriculture Chiang Mai University. The sample were selected from first year students in Faculty of Science and Faculty of Agriculture selected by using Stratified Random Sampling of 269 in academic year of 1999 from Chiang Mai University.

The instruments of collecting data were The Self Directed Search by John L. Holland and questionnaires consisted of study satisfaction.

The result of this study were as follows :

1. Study satisfaction

- 1.1 Students of Chiang Mai University in total had height level of study Satisfaction.

- 1.2 Students in Faculty of Science and Faculty of Agriculture Chiang Mai University had height level of study satisfaction in both male and female.

- 1.3 Students in Faculty of Science and Faculty of Agriculture Chiang Mai University had height level of study satisfaction.

- 1.4 Students in Faculty of Science and Faculty of Agriculture Chiang Mai University in different GPA had height level of study satisfaction .

2. The level of congruence in faculty choosing

- 2.1 Students in Faculty of Science and Faculty of Agriculture Chiang Mai University 37.2 % had average level of congruence in faculty choosing in total; 33.4 % had incongruence in faculty choosing; 16.8 % had height level of congruence in faculty choosing; and 12.6 % had low level of congruence in faculty choosing.

- 2.2 Students in Faculty of Science and Faculty of Agriculture Chiang Mai

University had level of congruence in faculty choosing in both male and female. Male 37.12 % had average level of congruence in faculty choosing; 28.79 % had incongruence in faculty choosing; 14.72 % had low level of congruence in faculty choosing; and 16.67 % had height level of congruence in faculty choosing. Female 37.96 % had incongruence in faculty choosing; 36.50 % had average level of congruence in faculty choosing; 17.52 % had height level of congruence in faculty choosing; and 8.02 % had low level of congruence in faculty choosing.

2.3 Students of Chiang Mai University had level of congruence in faculty choosing in different faculty. Faculty of Science 43.48 % had average level of congruence in faculty choosing; 25.47% had incongruence in faculty choosing; 18.01 % had height level of congruence in faculty choosing; and 13.04 % had low level of congruence in faculty choosing. Faculty of Agriculture 46.30 % had incongruence in faculty choosing; 27.78 % had average level of congruence in faculty choosing; 14.81 % had height level of congruence in faculty choosing; and 11.11 % had low level of congruence in faculty choosing.

2.4 Students in Faculty of Science and Faculty of Agriculture Chiang Mai University had level of congruence in faculty choosing in different GPA. GPA < 2.00 34.88 % had incongruence in faculty choosing; 25.58 % had height level of congruence in faculty choosing; 20.93% had average level of congruence in faculty choosing; and 18.61% had low level of congruence in faculty choosing. GPA 2.00 – 2.74 had 34 % average level of congruence in faculty choosing and incongruence in faculty choosing; 16.94% had height level of congruence in faculty choosing; and 13.66 % had low level of congruence in faculty choosing. GPA > 2.75 60.47 % had average level of congruence in faculty choosing; 23.26% had incongruence in faculty choosing; 11.62% had height level of congruence in faculty choosing and 4.65% had low level of congruence in faculty choosing.

3. There is no significant difference relationship between the relationship study satisfaction and level of congruence in faculty choosing of Chiang Mai University students.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้อง
ในการเลือกคณะ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ของ

นางสาวอุบลลักษณ์ ไชยชนะ

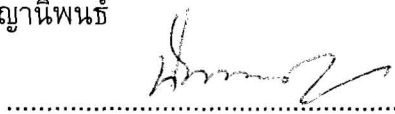
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

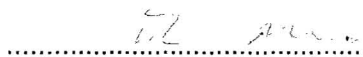
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 12 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2543

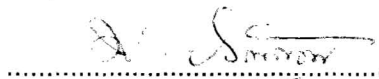
คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

 ประธาน

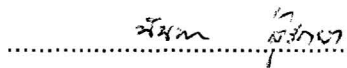
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

 กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร. เมธิรินทร์ ภิญโญชน)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร. นันทา สุวัทนา)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ ให้ข้อคิดเห็นและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เมธินันท์ ภิญโญชน และ ดร.นันทา สุริรักษา กรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่ให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนวทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ ร.ท.วีระวัฒน์ ประทีปรัตน์ คุณบั้งอร ศรีดำ และพี่ ๆ วิชาเอกจิตวิทยาแนะแนวทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา คุณรัฐภวภรณ์ ไชยชนะ และคุณวัฒนา โอสถานนท์ ที่คอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเพื่อบูชาพระคุณของบิดา มารดา และบูรพคณาจารย์ผู้มีพระคุณของผู้วิจัย

อุบลลักษณ์ ไชยชนะ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
	ตัวแปรที่ศึกษา	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	7
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ.....	10
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ.....	14
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพตามทฤษฎีของฮอลล์แลนด์... ..	15
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ.....	27
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียน.....	35
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียน.....	39
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	43
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	44
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	51
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
	ความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	63
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	64
	อภิปรายผล.....	66
	ข้อเสนอแนะ.....	69
	บรรณานุกรม	71

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	80
ประวัติย่อผู้วิจัย	104

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	43
2 จำนวนร้อยละของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จำแนกตาม เพศ คณะที่ศึกษา และคะแนนเฉลี่ยสะสม.....	55
3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนนความพึงพอใจในการเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ.....	56
4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนนความพึงพอใจในการเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	57
5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนนความพึงพอใจในการเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามคะแนนเฉลี่ย.....	58
6 ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ.....	59
7 ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามคณะ.....	60
8 ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามคะแนนเฉลี่ย.....	61
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ระหว่างความพึงพอใจในการเรียน กับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	62
10 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS.....	101
11 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน.....	102

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ หากประเทศใดมีประชากรได้รับการศึกษาสูงและทั่วถึง ประเทศนั้นก็จะประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็วทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะการพัฒนาประเทศไม่ว่าด้านใดต้องอาศัยกำลังคนซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่ง ดังนั้นคนจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดที่ต้องพัฒนาเป็นอันดับแรก และกระบวนการในการพัฒนาคน ก็คือกระบวนการทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2523:1)

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในการศึกษาระดับสูง ที่สังคมมอบหมายให้ทำหน้าที่พัฒนาความเจริญของสังคมทางสติปัญญาและความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาประเทศและมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้และเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอันมีค่าแก่บุคคล สังคมและประเทศชาติ (ราตรี พงษ์สุวรรณ.2540 : อ้างอิงมาจาก ราชกิจจานุเบกษา 2520 : 250) การที่จะจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้นั้น นอกจากจะต้องส่งเสริมทางด้านสติปัญญาแล้ว ยังต้องส่งเสริมด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการปรับตัว สภาพแวดล้อมของนักศึกษาควบคู่กันไปด้วย เพราะนักศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความถนัดทางการเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ นอกเหนือไปจากสติปัญญารวมอยู่ด้วย เช่น องค์ประกอบทางสติปัญญารวมอยู่ด้วย เช่น องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ สังคม การจูงใจ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สติปัญญา (Anastasi. 1967 : 152)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคแห่งแรกของประเทศไทยที่สร้างขึ้นเป็นส่วนภูมิภาคแห่งแรกที่เรียกชื่อเมือง (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2541 : 1) ซึ่งรัฐบาลจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการสนองนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนาภาคเหนือ ทั้งด้านการศึกษาและอาชีพ จากข้อมูลของสำนักทะเบียนและประเมินผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีข้อมูลดังนี้ ในปีการศึกษา 2539 มีนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งสิ้น 13,498 คน ปีการศึกษา 2540 มีนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งสิ้น 14,153 คน ปีการศึกษา 2541 มีนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งสิ้น 14,747 คน และในปีการศึกษา 2542 มีนักศึกษาทั้งสิ้น 15,132 คน สามารถสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นทุกปี และข้อมูลในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีผู้สมัครเพิ่มมากขึ้นทุกปี ข้อมูลในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาปีการศึกษา 2539-2541 มีดังนี้ ปีการศึกษา 2539 มีผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งสิ้น 60,526 คน และมีผู้สอบผ่านข้อเขียนทั้งสิ้น 2,333 คน ปีการศึกษา 2540 มีผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งสิ้น 60,671 คน และมีผู้สอบผ่านข้อเขียนทั้งสิ้น 2,429 คน และในปีการศึกษา 2541 มีผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งสิ้น 62,371 คน

และมีผู้สอบผ่านข้อเขียนทั้งสิ้น 2,513 คน จากข้อมูลในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2539 - 2541 พบว่า อัตราการแข่งขัน ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีอัตราการแข่งขันที่สูง

จากข้อมูลของสำนักทะเบียนและประเมินผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เกี่ยวกับการออกกลางคันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีข้อมูลดังนี้ ปีการศึกษา 2539-2541 มีอัตราการออกกลางคันของนักศึกษาเฉลี่ยร้อยละ 8.20 4.97 และ 6.09 ตามลำดับ และคณะที่มีการออกกลางคันมากที่สุดได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ โดยคณะวิทยาศาสตร์มีอัตราการออกกลางคัน ร้อยละ 12.88 12.36 15.04 ตามลำดับ ส่วนคณะเกษตรศาสตร์ มีอัตราการออกกลางคัน ร้อยละ 24.22 7.29 และ 10.96 ตามลำดับ

ข้อมูลของหน่วยให้คำปรึกษาและทดสอบ งานแนะแนวการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2540 มีนักศึกษามารับบริการให้คำปรึกษาทั้งสิ้น 819 คน รวม 1,769 ครั้ง โดยแบ่งออกเป็นปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ ปัญหาด้านการเรียน ได้แก่ การย้ายสาขาวิชา การย้ายคณะ การขอลาพักการเรียน เกรียดก่อนสอบ มีจำนวนนักศึกษามารับบริการให้คำปรึกษามากที่สุดและมีผู้รับคำปรึกษา 284 คน รวม 547 ครั้ง ซึ่งปัญหาด้านการเรียนนี้เป็นปัญหาที่มีผู้มารับบริการให้คำปรึกษามากที่สุด และปัญหาที่มีผู้มารับบริการให้คำปรึกษาในอันดับรองลงมาได้แก่ ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาบุคลิกภาพ ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ตามลำดับ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาการย้ายสาขาวิชา ปัญหาการย้ายคณะ การขอลาพักการเรียน เกรียดก่อนสอบ มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากความไม่พึงพอใจในคณะที่ศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ประยูทธ วัชรดิษฐ์ (2526 : 29) ที่กล่าวว่า ปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาโดยทั่วไป มักจะพบปัญหาการเรียนจากการเรียนที่นักศึกษาไม่สนใจเรียนหรือเลือกเรียนในสาขาวิชาที่ไม่สอดคล้องกับความสามารถ และความสนใจของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับเมียร์ (Meir. 1993 : 50 - 59) ที่กล่าวว่า ทฤษฎีการเลือกอาชีพและทฤษฎีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์สามารถยืนยันความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคล ระหว่างแบบของบุคลิกภาพและลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ความมั่นคง ตลอดจนความสำเร็จในงาน ซึ่งสามารถใช้ความสอดคล้องในการเลือกอาชีพทำนายความพึงพอใจในงาน และความสามารถในการปรับตัวเมื่อเข้าสู่อาชีพของแต่ละบุคคลได้ และจากการศึกษาของไวท์ พบว่า ผู้ที่สามารถเลือกสาขาอาชีพได้สอดคล้องกับบุคลิกภาพ และความสนใจของตน สามารถปรับตัวได้ดีกว่ากลุ่มที่ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกสาขาอาชีพ (White. 1996 : 5210)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นระยะวิกฤติที่สำคัญซึ่งมีผลกระทบต่อ การเรียน ประสบการณ์ที่ผิดพลาด ล้มเหลว อาจเป็นผลทำให้นักศึกษาไม่สามารถ จะศึกษาต่อไปจนสำเร็จ อันอาจมีผลกระทบกระเทือนถึงความสำเร็จและความก้าวหน้าทางการศึกษาได้ (ณัฐพล แนวจำปา. 2540 : 1 ; อ้างอิงมาจาก วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2527 : 10) ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ มัลลวีย์ อุดุลวัฒน์ศิริ (ณัฐพล แนวจำปา. 2540 : 2 อ้างอิงมาจาก มัลลวีย์ อุดุลวัฒน์ศิริ. 2533 : 62) ที่กล่าวถึงปัญหาการเรียนในมหาวิทยาลัยว่า นักศึกษาส่วนมากโดยเฉพาะนักศึกษาใหม่นั้น

มีความยุ่งยากใจและประสบปัญหาในการปรับตัวเข้ากับชีวิตในมหาวิทยาลัย ได้แก่ การฟังและจดคำบรรยายของอาจารย์ผู้สอน การแบ่งเวลา การร่วมกิจกรรม การคบเพื่อน การอยู่ร่วมกันในหอพักและอาหารการกิน ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากสังคมในมหาวิทยาลัยมีสิ่งต่าง ๆ ที่แปลกแตกต่างไปสิ่งที่นักศึกษาเคยพบในอดีต การปรับตัวจึงมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้นและการออกกลางคันของนักศึกษาทำให้เกิดความสูญเสียทางการศึกษา (ณัฐพล แนวจำปา. 2540 : 2 ; อ้างอิงมาจากสมบัติ ตาปัญญา. 2528 : 59)

จากความสำคัญของการเรียนและสภาพปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดบริการให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะทำให้ นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นบุคคลที่ได้รับการพัฒนาและมีความพร้อมทั้งในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ ตามที่สังคมและประเทศชาติต้องการ และนอกจากนี้ ผลการวิจัยยังเป็นประโยชน์ที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับการแนะแนวศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยรวม และจำแนกตามเพศ คณะและคะแนนเฉลี่ย
2. เพื่อศึกษาระดับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยรวม และจำแนกตามเพศ คณะและคะแนนเฉลี่ย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ความพึงพอใจในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยจะทำให้ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน ส่งเสริม แก้ปัญหา ปรับปรุงการสอบคัดเลือก ปรับปรุงการเรียนการสอน และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการเสนอแนะต่อฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการแนะแนวศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2542 จำนวน 865 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2542 จำนวน 269 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ความพึงพอใจในการเรียน
2. ความสอดคล้องในการเลือกคณะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสอดคล้องในการเลือกคณะ หมายถึง การที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ สามารถศึกษาในคณะที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน ที่วัดได้จากแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ เอส ดี เอส (The Self Directed Search) กับลักษณะประจำสาขาวิชา โดยใช้ Iachan Index เป็นดัชนีวัดความสอดคล้องในการเลือกเรียนในโปรแกรมวิชาต่าง ๆ ถ้าสอดคล้องมากคะแนนจะสูง ถ้าสอดคล้องน้อยคะแนนจะต่ำ ซึ่งช่วงคะแนนจะอยู่ระหว่าง 0 - 28 คะแนน โดยที่คณะวิทยาศาสตร์มีรหัสอาชีพคือ IAR และคณะเกษตรศาสตร์มีรหัสอาชีพคือ IRS

ในการคำนวณหาระดับคะแนนความสอดคล้อง ทำได้โดยหาความเหมือนกันระหว่างอักษรตัวแรก อักษรตัวที่สอง และอักษรตัวที่สาม ของรหัสอาชีพซึ่งพิจารณาได้จากคู่มือการจัดกลุ่มอาชีพตามเกณฑ์ของฮอลแลนด์ กับรหัสอาชีพที่ได้จากการทำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ (SDS) โดยพิจารณาความใกล้ชิดของอักษร

วิธีการคำนวณความสอดคล้องในการเลือกอาชีพตามรหัสที่ได้จากแบบสำรวจ SDS (Holland and Other, 1994 : 16-17)

ตาราง Iachan Index

รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS

รหัสของอาชีพ	อักษรตัวที่ 1	อักษรตัวที่ 2	อักษรตัวที่ 3	ไม่สอดคล้อง
อักษรตัวที่ 1	22	10	4	0
อักษรตัวที่ 2	10	5	2	0
อักษรตัวที่ 3	4	2	1	0

ตามตารางข้างบนสามารถคำนวณคะแนนดัชนีไอซาน จากอักษรที่ได้จากการวัดแบบสำรวจ SDS และอักษรที่ได้จากรหัสของอาชีพจริง

ถ้าได้รหัสที่ได้จาก SDS = IRS และรหัสของอาชีพจริง = IRS

คะแนนความสอดคล้อง = 28

ถ้าได้รหัสที่ได้จาก SDS = IRS และรหัสของอาชีพจริง = ISR

คะแนนความสอดคล้อง = 26

ถ้าได้รหัสที่ได้จาก SDS = IRS และรหัสของอาชีพจริง = AIR

คะแนนความสอดคล้อง = 12

ถ้าได้รหัสที่ได้จาก SDS = IRS และรหัสของอาชีพจริง = ACS

คะแนนความสอดคล้อง = 1

ถ้าได้รหัสที่ได้จาก SDS = IAR และรหัสของอาชีพจริง = IAR

คะแนนความสอดคล้อง = 28

ถ้าได้รหัสที่ได้จาก SDS = IAR และรหัสของอาชีพจริง = ISR

คะแนนความสอดคล้อง = 23

ถ้าได้รหัสที่ได้จาก SDS = IAR และรหัสของอาชีพจริง = AIR

คะแนนความสอดคล้อง = 21

ถ้าได้รหัสที่ได้จาก SDS = IAR และรหัสของอาชีพจริง = RCS

คะแนนความสอดคล้อง = 4

แบบสำรวจ SDS หมายถึง แบบสำรวจ Self-Directed Search ของ John L. Holland ซึ่ง เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสนใจในอาชีพ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับอาชีพ แบ่งออกเป็น 4 หมวด ได้แก่ หมวดกิจกรรม หมวดความสามารถ หมวดอาชีพ และหมวดประเมินผลตนเอง ประกอบด้วยคำถาม 228 ข้อ ลักษณะเป็นข้อคำถามในหมวดกิจกรรม หมวดความสามารถ หมวดอาชีพ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ส่วนหมวดประเมินผลตนเองเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale)

2.ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นไปตามความคาดหวังของ นักศึกษา ในการเรียน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1 หลักสูตร หมายถึง ความรู้สึกต่อประสบการณ์ในขอบข่ายของสาขาวิชาที่ มหาวิทยาลัยจัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเรื่อง ความน่าสนใจของหลักสูตร ความเหมาะสม ข้อกำหนดต่าง ๆ ประโยชน์ที่ได้รับจากหลักสูตร การนำความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตร สามารถนำไปใช้จริง

2.2 อาจารย์ผู้สอน หมายถึง ความรู้สึกตามการรับรู้ของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะของผู้ที่ ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับ ความสนใจในวิชาการ ขวามขวายหาความรู้ใหม่ ความเอาใจใส่ดูแลนักศึกษา ความสนใจและเข้าใจใน ตัวนักศึกษา มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีอารมณ์ขัน มีความยุติธรรม มีความประพฤติดี มีศีลธรรม

2.3 วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อวิธีการที่อาจารย์ใช้สอนหรือพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ไ้ระหว่างนักศึกษาเรียนรู้ วิธีการถ่ายทอดความเข้าใจ การทำให้เนื้อหาวิชาที่สอนน่าสนใจ เนื้อหาวิชาที่สอนตรงกับจุดมุ่งหมายของวิชา บรรยายภาคในการเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน รวมถึงการประเมินผลการเรียนการสอนโดยอาจารย์ผู้สอน

2.4 ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งที่ทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด เพื่อน สื่อการเรียนการสอน

3. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ คือ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ
 - 2.1 ความสำคัญของการเลือกอาชีพ
 - 2.2 หลักการเลือกอาชีพ
 - 2.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ
 - 3.1 งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ
 - 3.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพตามทฤษฎีของฮอลแลนด์
 - 4.1 ความหมายของความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ
 - 4.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์
 - 4.3 แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ
 - 5.1 งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียน
 - 6.1 ความหมายของความพึงพอใจในการเรียน
 - 6.2 วิธีสร้างความพึงพอใจในการเรียน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียน
 - 7.1 งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียน
 - 7.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียน

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2541:1-2)

ที่ตั้ง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทยที่ตั้งขึ้นในส่วนภูมิภาค และเป็นมหาวิทยาลัยที่เรียกตามชื่อเมือง ปัจจุบันมหาวิทยาลัยนี้ตั้งอยู่ที่เลขที่ 239 ถ.ห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ความเป็นมา

ปี พ.ศ. 2484 รัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดตั้งมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคขึ้น แต่เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 การดำเนินงานจึงชงกกลง ต่อมาในปี พ.ศ. 2501 รัฐบาลชุด จอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาว่า "จะดำเนินการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาคตลอดถึงการศึกษาระดับสูง"

ปี พ.ศ. 2502 ได้มีการประชุมโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ภาคการศึกษา 8 ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ม.ล. ปิ่น มาลากุล) เป็นประธานที่ประชุม มีความเห็นว่า "น่าจะจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่"

ปี พ.ศ. 2503 รัฐบาลชุด จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ลงมติอนุมัติให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรียกชื่อมหาวิทยาลัยนี้ว่า มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเป็นการสนองนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนาภาคเหนือ ทั้งด้านการศึกษาและวิชาชีพ
2. ต้องการให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์มีคณะ/ภาควิชาต่าง ๆ เปิดสอนครบถ้วนตามหลักสากล
3. นอกจากจะเป็นสถาบันสำหรับการศึกษา และวิจัยแล้ว เหตุผลอีกอย่างหนึ่ง คือ ต้องการสร้างความรอบรู้และสร้างนิสัย ให้แก่นักศึกษาด้วย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เริ่มเปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2507 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงป็นองค์ประธานในพิธีเปิดมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2508 ในระยะเริ่มต้นได้เปิดดำเนินการสอนเพียง 3 คณะ ที่เป็นรากฐานของทุกสาขาวิชา คือ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2508 ได้รับโอนกิจการคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มาเป็นคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีเดียวกันนี้เอง ได้เริ่มจัดตั้งคณะเกษตรศาสตร์ ขึ้นอีกคณะหนึ่ง ปีการศึกษา 2511 ได้จัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์ และในปีการศึกษา 2513 ได้จัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 ได้จัดตั้งคณะเพิ่มขึ้นอีก 3 คณะ คือ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2518 ตั้งคณะเทคนิคการแพทย์ ในปี พ.ศ. 2518 ตั้งบัณฑิตวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2525 ตั้งคณะวิจิตรศิลป์ ในปี พ.ศ. 2536 ได้ตั้งคณะเศรษฐศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร ในปี พ.ศ. 2537 ตั้งคณะสัตวแพทย์ ปัจจุบันนี้มหาวิทยาลัยมีคณะทั้งหมด 17 คณะ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ คือเปิดสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงทุกสาขาวิชาตามหลักของ UNESCO ดังที่ได้ตั้ง เป้าหมายไว้แต่เดิมมา

เป้าหมายของมหาวิทยาลัย

1. เพื่อขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้มีผลทั่วถึงประชาชนในหัวเมืองภาคเหนือให้มากยิ่งขึ้น

2. เพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนการผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ

3. เพื่อให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำหน้าที่เป็นแหล่งรักษา ถ่ายทอด และเผยแพร่วัฒนธรรม ทั้งของชาติและของท้องถิ่น โดยเฉพาะภาคเหนืออีกด้วย

ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย

1. ทำการสอน
2. ทำการวิจัย
3. ให้บริการวิชาการแก่สังคม
4. ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

หลักสูตรการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ในที่นี้จะกล่าวถึงสูตรการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ ดังนี้

หลักสูตรการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์

หลักสูตรระดับปริญญาตรี เปิดสอนในคณะวิทยาศาสตร์ กำหนดจำนวนหน่วยกิตสะสมรวม 140-150 หน่วยกิต ให้ความศึกษาประมาณ 4 ปี ไม่เกิน 8 ปี และนักศึกษาที่เข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 ทุกคนจะต้องเรียนวิชาบังคับพื้นฐานร่วมกันในภาคเรียนที่ 1 จึงจะเลือกเข้าศึกษาตามแผนกำหนดการศึกษาของแต่ละวิชาเอกในภาคเรียนที่ 2 ดังนี้

1. สาขาวิชาคณิตศาสตร์
2. สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์
3. สาขาวิชาสถิติ
4. สาขาวิชาฟิสิกส์
5. สาขาวิชาเคมี
6. สาขาวิชาเคมีอุตสาหกรรม
7. สาขาวิชาชีววิทยา
8. สาขาวิชาธรณีวิทยา
9. สาขาวิชาวัสดุศาสตร์
10. สาขาวิชาชีวเคมีและชีวเคมีเทคโนโลยี
11. สาขาวิชาจุลชีววิทยา
12. สาขาวิชาสัตววิทยา
13. สาขาวิชาอัญมณีวิทยา

หลักสูตรการศึกษา คณะเกษตรศาสตร์

หลักสูตรระดับปริญญาตรี กำหนดจำนวนหน่วยกิตสะสมรวม 144-147 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาประมาณ 4 ปี ไม่เกิน 8 ปี และนักศึกษาที่เข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ทุกคนจะเรียนวิชาบังคับพื้นฐานทั่วไปและวิชาบังคับพื้นฐานทางเกษตรเหมือนกันตลอด 2 ปี การศึกษาแรก

และจะเลือกวิชาเอก(สาขาใดสาขาหนึ่งจากลำดับที่ 1-7) เมื่อสิ้นสุดการศึกษาตามแผนกำหนดการ
ศึกษาของชั้นปีที่ 2 ซึ่งคณะเกษตรศาสตร์เปิดทำการสอนใน 8 สาขาวิชาเอกดังนี้

1. สาขาวิชาพืชไร่
2. สาขาวิชาพืชสวน
3. สาขาวิชาสัตวศาสตร์
4. สาขาวิชาปฐพีศาสตร์
5. สาขาวิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร
6. สาขาวิชาโรคพืช
7. สาขาวิชาภูมิวิทยา
8. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

2.1 ความสำคัญของการเลือกอาชีพ

การเลือกอาชีพเป็นเรื่องของการตัดสินใจที่สำคัญมากที่สุดในชีวิตเพราะมีผล
สะท้อนถึงความสุขของตน ครอบครัว ส่วนรวมและเกี่ยวข้องกับความเจริญของประเทศชาติ มีนักวิชา
การหลายท่านได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเลือกอาชีพ ดังนี้

กินซ์เบิร์ก (คมเพชร จิตรศุภกุล. 2521 : 76 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1951) กล่าวว่า
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพมี 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริง หมายถึง การตอบสนองของบุคคลจากสิ่งแวดล้อม
ล้อมในขณะนั้นว่าสังคมต้องการอาชีพอะไร ก็ควรเลือกอาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ
2. องค์ประกอบด้านการศึกษา หมายถึง คุณภาพและปริมาณทางการศึกษา ย่อมมีอิทธิพล
ต่อการเลือกอาชีพ
3. องค์ประกอบทางด้านค่านิยม ค่านิยมมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เช่น นิยมเลือกอาชีพที่
สังคมยกย่อง มีรายได้สูง เป็นต้น

ศิริรัตน์ อัมชะ (2517 : 6-12) กล่าวว่า ผู้ปกครองหรือบุคคลในครอบครัวมีอิทธิพลต่อการ
เลือกอาชีพของเด็กประการหนึ่ง ผู้ปกครองอาจมีความกดดัน หรือความต้องการด้านใดด้านหนึ่ง และ
ต้องการให้บุตรหลานเจริญรอยตามเหมือนกับความเชื่อดั้งเดิมว่า “ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น”

คมเพชร จิตรศุภกุล (2519 : 5) กล่าวว่า รากฐานสำคัญที่จะช่วยให้เด็กได้ตัดสินใจได้อย่าง
ฉลาดนั้น คือ การเรียนรู้ข้อมูล รายละเอียดและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ เกี่ยวกับอาชีพ
อย่างลึกซึ้ง และที่สำคัญที่สุด ข้อมูลที่ได้จะต้องมีความเที่ยงตรง ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันเสมอ ซึ่ง
สอดคล้องกับที่ ฮอปพอด (คมเพชร จิตรศุภกุล. 2519 : 3-6 ; อ้างอิงมาจาก Hoppock. 1976) กล่าว
ว่าบุคคลจะเลือกอาชีพที่สนองความต้องการของตนเองให้มากที่สุดและดีที่สุดทั้งในปัจจุบันและอนาคต
นอกจากนี้การเลือกอาชีพ ควรจะคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ลักษณะนิสัย และ
จุดเด่นจุดด้อยของตนเองประกอบกับข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ

วชิรญา บัวศรี (2519 : 13) กล่าวว่า ก่อนที่จะตัดสินใจว่าตนเหมาะสมกับงานประเภทใดนั้นควรได้พิจารณาถึงปัจจัยสำคัญ ๆ เกี่ยวกับตนเอง คือ มีความสนใจชอบทำอะไรเป็นพิเศษ มีความสามารถทางด้านใด แะไหน ทั้งทางด้านสติปัญญา สุขภาพร่างกาย มีค่านิยมในการทำงานและดำรงชีวิตอย่างไร ส่วนความสำเร็จในการทำงานนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องหมั่นสำรวจ และพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับการทำงานนั้นอยู่เสมอ

วัชร ทรัพย์มี (2523 : 4) กล่าวว่า การเลือกทางชีวิตและอาชีพที่เหมาะสมย่อมทำให้บุคคลมีความพึงพอใจและเป็นสุขกับชีวิตการทำงานในอนาคตของเขาและเนื่องจากการที่จะเลือกอาชีพได้นั้นต้องมีความสามารถในการใช้วิจารณญาณตัดสินใจ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่จะทำได้ในระยะเวลาอันสั้น และยังกล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของบุคคลซึ่งได้แก่ ความสนใจ สัมฤทธิ์ผลในการเรียน ครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2527 : 25) กล่าวว่า อาชีพที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียง การประกอบอาชีพจะทำให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า สามารถพึ่งพาตนเองได้และทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ซึ่งสอดคล้องกับที่ เปรตีส (ประสาร เมืองหมุด. 2511 : 2 ;อ้างอิงมาจาก Paradis) แสดงความคิดเห็นในเรื่อง การเลือกอาชีพว่า การรู้จักเลือกอาชีพที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ตนเองแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอีกด้วย

จากความสำคัญของการเลือกอาชีพ สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพนั้นมีความสำคัญและเป็นเรื่องที่ไม่สามารถจะตัดสินใจได้ง่าย แต่จะต้องศึกษาตนเองในด้านความต้องการ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยม และคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ รวมทั้งจะต้องศึกษาความต้องการของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ศึกษาความต้องการของสังคมประเทศชาติและสภาวะการมีงานทำ นอกจากนี้ ในกรณีที่ประสงค์จะศึกษาต่อการเลือกสถาบันการศึกษาต่อ ควรจะเป็นผลสืบเนื่องมาหลังจากที่ได้ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจมาแล้ว

2.2 หลักการเลือกอาชีพ

หลักในการเลือกอาชีพนั้น ศุภวดี บุญญวงค์ (2528 : 20-22) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลจะเลือกอาชีพด้วยความพอใจของตน ผู้ใหญ่เลือกให้ มีอาชีพโดยเหตุการณ์นำไป มีอาชีพด้วยการศึกษาเล่าเรียนหรือมีความใกล้ชิดกับอาชีพนั้น ๆ เป็นต้น หลักในการเลือกอาชีพทั่ว ๆ ไปนั้น จำแนกออกได้ดังนี้

1. การเลือกอาชีพด้วยความรู้สึกชอบและสนใจจริงย่อมได้รับความสำเร็จด้านอาชีพสูงกว่าการประกอบอาชีพโดยไม่ชอบ ไม่มีความถนัดหรือมีก็น้อยมาก และหลักการเลือกอาชีพนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลเป็นสำคัญด้วย

2. การเลือกอาชีพด้วยการลองทำ การลองทำอาชีพต่าง ๆ มีโอกาสที่จะช่วยให้บุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพได้ดีขึ้น เพราะได้ลองมือปฏิบัติ มีความพอใจ มองเห็นอนาคตของงานนั้น ๆ ก็จะก่อให้เกิดความรัก เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในงานนั้น ๆ

3. การเลือกอาชีพตามวัยและวุฒิภาวะ บุคคลจะมีความสนใจอาชีพแตกต่างกันตามวัยและวุฒิภาวะ ทั้งนี้การตัดสินใจเลือกอาชีพใด ๆ นั้นจะเกิดจากบุคคลมีค่านิยมด้านอาชีพและกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางชีวิตในอนาคตต่าง ๆ กันตามวัยที่นึกคิด

4. การเลือกอาชีพตามกลุ่มอาชีพ ตลอดเวลาที่เด็กเจริญเติบโตนั้น จะเรียนรู้และรู้จักอาชีพจากบิดามารดา ผู้ปกครองและชุมชนด้วยการหยั่งรู้ว่าตัวเขาทำงานได้ดีในกลุ่มอาชีพใด และจะรู้ตัวว่าเขาสามารถเจริญเติบโตในสังคมแวดล้อมอย่างไร ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดไว้ด้วยผลของความเกี่ยวข้องกันระหว่างบุคลิกภาพกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว

5. การเลือกอาชีพตามพื้นฐานครอบครัวและสังคมแวดล้อม กระบวนการตัดสินใจของบุคคลจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับพื้นฐานครอบครัวและสภาพสังคมแวดล้อมของบุคคลเป็นอย่างมาก กล่าวคือ จะเกี่ยวข้องับระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมและความเป็นมาของตระกูลในอดีต ระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครอง การสนับสนุนทางการเงิน ภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่อยู่รอบตัว เป็นต้น

6. การเลือกอาชีพตามเกณฑ์ความต้องการ บุคคลจะมีเกณฑ์ความต้องการในการประกอบอาชีพซึ่งสามารถนำมาเป็นตัวพยากรณ์ความสำเร็จในการเลือกประกอบอาชีพและการงานได้ซึ่งเกณฑ์ความต้องการในการประกอบอาชีพที่สำคัญ ได้แก่

- 6.1 ความต้องการให้เป็นที่ยอมรับนับถือ
- 6.2 ความต้องการความอบอุ่นและมีประสบการณ์ที่ผูกพัน สัมพันธ์ต่อกันเป็นอย่างดี
- 6.3 ต้องการให้ตนเองสามารถทำงานได้และประสบผลสำเร็จ
- 6.4 ความต้องการความเก่งและความเป็นเลิศในการทำงาน
- 6.5 ต้องการสวัสดิการที่ดี
- 6.6 ต้องการความอิสระในการแสดงออกและวางตน
- 6.7 ต้องการมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี
- 6.8 ต้องการสิ่งที่ท้าทายและต้องใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

หลักการในทางจิตวิทยาอีกประการหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบุคคลในการเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพก็คือ เรื่องแรงจูงใจ (Motivation) สุธา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม (2515 : 68) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า แรงจูงใจ คือ ขบวนการทางจิตใต้ผิวกายที่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งจนสำเร็จและถูกต้องตามแนวทางที่ต้องการ เช่นเดียวกับ โสภานุพิกุลชัย(2529 : 120) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่มาเร้าหรือกระตุ้นความต้องการของมนุษย์ได้รับความพอใจและมีผลให้พฤติกรรมมนุษย์บรรลุเป้าหมาย

ดังนั้น เรื่องของแรงจูงใจจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของมนุษย์เช่นเดียวกัน เพราะการกระทำหรือพฤติกรรมของมนุษย์ทุกคน จะต้องมีส่วนแห่งการกระทำนั้น ๆ ในทางจิตวิทยาเป็นที่ยอมรับกันว่า การกระทำของมนุษย์มีสาเหตุมาจากการได้รับการกระตุ้น (Stimuli) จากภายในตัวมนุษย์และจากภายนอกหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวมนุษย์ การเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์ถือว่าเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ที่ได้รับแรงกระตุ้น ดังที่พวงเพชร วัชรอยู่ (2529 : 215) ได้กล่าวว่า แรงกระตุ้นที่ต่างกันอาจทำให้เกิดพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันได้ เช่น นักเรียนกลุ่มหนึ่งเลือกเรียนนิเวศวิทยาไทย

อย่างเดียวกัน แต่การเลือกเรียนวิชานี้เนื่องจากสิ่งกระตุ้นหรือสาเหตุต่างกัน เช่น บางคนลงทะเบียนเรียนวิชานี้ตามอย่างเพื่อนที่รักกัน ส่วนอีกคนหนึ่งเรียนเพราะผู้สอนวิชานี้ให้คะแนนดี ทั้งนี้คนที่ทำอะไรเหมือนกันไม่ได้หมายความว่าเนื่องจากสาเหตุเดียวกันเสมอไป โสภะ ชูพิกุลชัย (2529 : 119) ได้กล่าวเสริมไว้อีกว่า แรงจูงใจจึงเป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่กระตุ้นการกระทำพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งบุคคลได้รับแรงจูงใจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความกระตือรือร้นและผลมาจากการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ จะมีประสิทธิภาพสูง

ประเภทของแรงจูงใจ แรงจูงใจแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (ปฐม นิคมานนท์. 2521 : 53)

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง การที่บุคคลมองเห็นคุณค่าในกิจกรรมที่ตนกระทำด้วยความเต็มใจ พอใจ สนใจ และมุ่งบรรลุความสำเร็จในกิจกรรมนั้น แรงจูงใจเกิดขึ้นมาจากภายในของบุคคลนั้นเองไม่ใช่กระทำเพราะถูกบังคับหรือเพราะหวังผลประโยชน์อย่างอื่น ดังเช่นในการเรียนหนังสือ ถ้าต้องการเรียนด้วยความสมัครใจ เต็มใจ และสนใจเรียนเพราะเห็นคุณค่าของวิชานั้น เพราะต้องการมีความรู้ความสามารถเข้าใจอย่างแท้จริง ไม่ได้เรียนเพื่อหวังผลอย่างอื่น กล่าวคือ เพื่อหวังคะแนนหรือหวังทำความพึงพอใจให้บิดา-มารดา ถือว่า เป็นการกระทำด้วยแรงจูงใจภายใน

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง การกระทำกิจกรรมโดยหวังผลจากสิ่งอื่นที่อยู่ภายนอกเหนือจากกิจกรรมนั้น ไม่ได้กระทำเพื่อความสำเร็จในสิ่งนั้นอย่างแท้จริง มีความสัมพันธ์ด้านจิตใจกับกิจกรรมนั้นน้อย เป็นการกระทำเพื่อสิ่งจูงใจอย่างอื่น เช่น ทำงานอย่างเพื่อมุ่งหวังเงินหรือตำแหน่งเป็นสำคัญ

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การที่จะเลือกอาชีพได้เหมาะสมและประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะการเลือกอาชีพนั้นเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และต้องใช้เวลาพอสมควร มีขั้นตอนเชื่อมโยงในแต่ละวัย ดังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้ปกครอง ครูแนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา และสิ่งที่สำคัญคือ การตัดสินใจของผู้เลือกเอง เพื่อเลือกอาชีพและสาขาวิชาที่ต้องการเรียนให้ได้เหมาะสมเพื่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพต่อไป

2.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

เฮอร์ และเครเมอร์ (Herr and Cramer. 1979 : 281 - 282) ได้จำแนก องค์ประกอบซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบภายใน เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตนเองหรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล แบ่งเป็น

1.1 องค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ ความสนใจ ทักษะ ประสบการณ์ ความรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าแห่งตนและความรับผิดชอบ

1.2 องค์ประกอบเกี่ยวกับโครงสร้างของค่านิยม ได้แก่ ค่านิยมทางการงาน จุดมุ่งหมายทางอาชีพ ทศนคติต่ออาชีพ ความต้องการและการทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

2. องค์ประกอบภายนอก เป็นอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมหรือสิ่งเร้าภายนอกมากระตุ้น แบ่งเป็น

2.1 องค์ประกอบเกี่ยวกับโอกาส ได้แก่ โอกาสทางการศึกษา ขอบเขตในการประกอบอาชีพ ข้อบังคับของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพและโอกาสในการประกอบอาชีพ

2.2 องค์ประกอบเกี่ยวกับสังคมแวดล้อม ได้แก่ ครอบครัว นักแนะแนว เพื่อน ครู บุคคลที่เคารพรักและรูปแบบของการศึกษาและลักษณะอาชีพในสังคม

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

3.1 งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

มอริสัน (Morrison, 1970 : 65) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับอาชีพบรรณารักษ์ในสถาบันอุดมศึกษาในด้านแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพบรรณารักษ์ พบว่า บุคคลที่มีอิทธิพลในการเลือกอาชีพนี้ ได้แก่ บรรณารักษ์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาและสำหรับด้านการติดต่อกับห้องสมุดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพบรรณารักษ์นี้ก็คือ การได้เคยเป็นนักศึกษาช่วยงาน การทำงานเสมือนในห้องสมุด ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่มีผลต่อการเลือกอาชีพนี้ได้แก่ การได้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องสมุด โอกาสในการบริการในด้านแรงจูงใจทางด้านเศรษฐกิจในการเข้าสู่อาชีพบรรณารักษ์นั้น คือ สภาพภาพของอาชีพ สภาพการทำงาน ตามลำดับ

เฮนรี และโรเช่ (Henry and Roache, 1975 : 333-341) ได้ศึกษา เรื่อง ทำไมคนจึงเลือกเรียนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ผลของการศึกษาพบว่า 1. สาเหตุในการเลือกเรียนวิชาบรรณารักษศาสตร์นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศ อายุ ลักษณะวิชา ประสบการณ์และสถาบัน 2. การเลือกเรียนวิชานี้เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพซึ่งถือว่าเป็นอาชีพที่น่าสนใจอาชีพหนึ่งในสังคม และ 3. สาเหตุในการเลือกวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ของนักศึกษา ได้แก่ ชอบหนังสือและรักการอ่าน ชอบทำงานกับคน ชอบทำประโยชน์ให้กับสังคม และเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในวิชาชีพ ตามลำดับ

3.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

จิราภรณ์ มานะสุคนธ์ (2516 : 98-104) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มุ่งใจในการเลือกวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาเอกหรือวิชาโทของนิสิตครูในสถาบันฝึกหัดครู 4 แห่งในกรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 จำนวน 370 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาครูส่วนมากมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา พื้นความรู้เดิมมีผลต่อการเลือกเรียนวิชาสังคมเป็นวิชาเอก-โท ส่วนปัจจัยที่มุ่งใจให้นิสิตครูส่วนใหญ่เลือกวิชาสังคมเป็นวิชาเอก-โทมากน้อยตามลำดับ ได้แก่ ความตั้งใจของนิสิตนักศึกษาเองที่เลือกเรียนวิชานี้ รักและชอบเรียนวิชานี้ เห็นว่าเห็นวิชาที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน มีพื้นความรู้ในวิชานี้อยู่ในเกณฑ์ดีและได้คะแนนในหมวดวิชานี้สูง เรียนง่ายกว่าวิชาอื่นเลือกเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาเอกมาก่อนในระดับ ป.กศ.สูง

ระวีวรรณ ภัทรปรีชา (2524 : 111-116) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอกของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย กลุ่มประชากรเป็นนัก

ศึกษาชั้นปีที่ 3-4 ที่เลือกเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอกในปีการศึกษา 2523 - 2524 สังกัดคณะต่าง ๆ ที่เปิดสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอก 9 แห่งของมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 488 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจหรืออิทธิพลที่ทำให้นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ เลือกวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอกตามลำดับดังนี้ คือ 1. เป็นวิชาที่น่าสนใจ 2. เป็นวิชาที่ชอบตั้งแต่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 3. มีความตั้งใจที่จะเลือกเรียนวิชานี้ 4. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาต่างประเทศให้มากขึ้นอีก 1 ภาษา นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ 5. เป็นภาษาที่มีสำเนียงไพเราะน่าฟัง และ 6. มีความประทับใจในอาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสในชั้นมัธยมปีที่ 4-5

จากงานวิจัยข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สาเหตุในการเลือกอาชีพ นั้นมาจาก สาเหตุใหญ่ ๆ 2 ประการ คือ สาเหตุภายในตัวของบุคคล ได้แก่ ความชอบ ความสนใจ ความพึงพอใจอาชีพ และสาเหตุจากสิ่งแวดล้อมหรือภายนอกของบุคคลนั้น ได้แก่ โอกาสทางการศึกษา สิ่งแวดล้อม

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพตามทฤษฎีของฮอลแลนด์

4.1 ความหมายของความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

สำหรับความหมายของการเลือกอาชีพและความหมายของความสอดคล้องในการเลือกอาชีพนั้น มีผู้ให้ความหมายของการเลือกอาชีพไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

ซูเปอร์และโอเวอร์สตรีท (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 :111; อ้างอิงมาจาก Super and Overstreet. 1960) กล่าวว่า ในการเลือกอาชีพ บุคคลจะเลือกอาชีพโดยคำนึงถึง ความสนใจ ความสามารถ และบุคลิกภาพ

ในปี 1965 ซูเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 90 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1965) กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องและในกระบวนการเลือกอาชีพนั้น บุคคลจะเลือกโดยห่างไกลจากความเป็นจริงในช่วงอายุต้นและระดับความเป็นจริงจะเพิ่มขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น

ฮอลแลนด์ (วิภา เกตุเทพา. 2532 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Holland 1973 : 4 - 24) กล่าวถึงความสอดคล้องในการเลือกอาชีพว่า ความสอดคล้องในการเลือกอาชีพจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลทำงานหรือมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสิ่งแวดล้อมของตนเอง เช่น ความสอดคล้องกันอย่างสมบูรณ์จะเกิดขึ้นในกรณีที่บุคคลมีความสนใจที่มีต่ออาชีพงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง(R) อยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง(R)

สำหรับในประเทศไทยนั้น มีผู้ให้ความหมายของการเลือกอาชีพและความสอดคล้องในการเลือกอาชีพไว้ ดังนี้

ผกา บุญเรือง (2520 :15) ให้ความหมายของการเลือกอาชีพว่า หมายถึง พฤติกรรมของความคิดในเรื่องเป้าหมายในด้านอาชีพ ความมุ่งหวังของผลที่จะได้รับ และความพึงพอใจในการเลือก

อรอนงค์ แจ่มผล (2525 : 10) กล่าวว่า การเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพนั้น ผู้ที่ตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างแท้จริงได้แก่ บุคคลที่เลือกอาชีพโดย

พิจารณาจากความเข้าใจในงาน โอกาสในการทำงานและโอกาสในการศึกษารวมทั้งองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ และค่านิยมของบุคคล

จินตนา อินทรทัศน์. (2541 : 5) ได้ให้ความหมายของความสอดคล้องในการเลือกอาชีพว่า หมายถึง การที่นักเรียนสามารถเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตน เลือกข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และการวางแผนเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะ ของตนดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คุณลักษณะของตน ได้แก่ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจอาชีพ และบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพของนักเรียน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ได้แก่ ลักษณะอาชีพ ความสำคัญของอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้ ความก้าวหน้า ความต้องการตลาดแรงงาน ซึ่งนักเรียนใช้ประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพ ที่นักเรียนคาดว่าเป็นไปได้สำหรับนักเรียน

3. การวางแผนการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง ได้แก่

3.1 สำรวจปัญหาของตนเอง

3.2 รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

3.3 รู้จักทางเลือกที่มีอยู่

3.4 พิจารณารายละเอียดของแต่ละทางเลือก

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลสามารถเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งได้เหมาะสมคุณลักษณะของตนในด้าน ความสนใจ ความสามารถ และความถนัด

4.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์

เมื่อเยาว์วัยบุคคลได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการศึกษาหาความรู้เพื่อจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การต้องการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพเพื่อประเทศชาติและเพื่อเตรียมตัวสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต เป็นต้น สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้วจะใช้เวลาส่วนใหญ่กับการประกอบอาชีพที่ตนเองได้เลือกสรรและตัดสินใจไว้แล้ว ซึ่งถ้าหากตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมและประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น ๆ ก็ย่อมส่งผลให้บุคคลมีความสุขสมหวังในชีวิตและในทางตรงข้าม ถ้าเลือกชีวิตไม่เหมาะสม เกิดปัญหาในการประกอบอาชีพ ปรับตัวเข้ากับอาชีพนั้น ๆ ไม่ได้ บุคคลประเภทนี้จะไม่มีความสุข ไม่มีความสุขสมหวังในชีวิต และมีโอกาสประสบความสำเร็จในอาชีพได้น้อย (ศุภวดี บุญญวงศ์. 2528 : 3) ดังที่ธิดารัตน์ บุญนุช (2527 : 159) ได้กล่าวเสริมไว้อีกว่า อาชีพจึงนับว่ามีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ในการที่จะเป็นตัวบ่งชี้สภาพของแต่ละบุคคล อาชีพจะเปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการของชีวิตและชีวิตของแต่ละบุคคล การไปโรงเรียนจัดว่าเป็นอาชีพหนึ่งของเด็กนักเรียน เช่นเดียวกับการไปวิทยาลัยก็ เป็นอาชีพหนึ่งของนิสิตนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยมีสิ่งทีมนิสิตนักศึกษาต้องตัดสินใจหลายเรื่อง เป็นต้นว่า ตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนหรืออาชีพหรือตัดสินใจเปลี่ยนทิศทางไปหาสิ่งใหม่ ๆ ที่น่าสนใจกว่า ซึ่งตัวเลือกเหล่านี้เปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้เลือกตามความถนัดและพัฒนาการของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ นิสิตนักศึกษาจำนวนไม่

มากนักที่จะทราบจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ในชีวิตและรู้ว่าจำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แน่นอนก่อนจะตัดสินใจเลือกวิชาชีพ

ในการเลือกอาชีพของบุคคลนั้นยังต้องอาศัยทฤษฎีต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ทฤษฎีที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจในการเลือกอาชีพซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการศึกษาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่บุคคลจะเลือกเรียนหรืออาชีพนั้น ในที่นี้จะกล่าวถึงทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland. 1973 : 2-5)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์ (John L. Holland) เป็นแนวทางในการค้นคว้า

จอห์น แอล ฮอลแลนด์ (John L. Holland) เป็นนักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัย จอห์นฮ็อพคินส์ “ทฤษฎีการเลือกอาชีพ” ของฮอลแลนด์ เป็นผลจากการสังเกตของเขา และของคนอื่น ๆ เกี่ยวกับความสนใจ ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคล และมีส่วนสัมพันธ์กับทฤษฎีของกิลฟอร์ด (Guilford. 1954) ซึ่งได้วิเคราะห์บุคลิกภาพและความสนใจของบุคคลออกเป็น 6 ประเภท คือ ด้านจักรกล ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านบริการ ด้านสังคม ด้านสารบรรณ ด้านธุรการ และด้านศิลปะ นอกจากนี้ทฤษฎีของฮอลแลนด์ ยังมีส่วนคล้ายคลึงกับทฤษฎีของแอดเลอร์ (Adler. 1939) ของ فروมม (Fromm. 1947) ของจุง (Jung. 1933) ของเชลดอน (Sheldon. 1954) และของสปริงเกอร์ (Spranger. 1928)

โดยเฉพาะการประเมินสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยจำแนกลักษณะของบุคคลมีแนวความคิดมาจากลิตตัน (Linton. 1945) กล่าวว่า “แรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อมจะถูกถ่ายทอดไปยังบุคคล” อนึ่งทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องความต้องการ (Needs) แรงกดดัน ของเมอร์เรย์ (Murray. 1938) ก็เป็นแรงกระตุ้นอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ฮอลแลนด์คิดทฤษฎีของเขาขึ้น กล่าวโดยสรุป “ทฤษฎีการเลือกอาชีพ” ของฮอลแลนด์มีแนวคิดพื้นฐาน ดังนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ
2. แบบสำรวจความสนใจ คือ แบบสำรวจบุคลิกภาพ

ฮอลแลนด์ ได้กล่าวถึง การเลือกอาชีพ ไว้ว่า “การเลือกอาชีพ คือ การกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจ ความรู้ บุคลิกภาพและความสามารถของบุคคล อาชีพเป็นวิถีส่วนหนึ่งสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ช่วยให้เห็นงานและทักษะ”

ดังนั้น ทฤษฎีการเลือกอาชีพได้ตั้งทฤษฎีการเลือกอาชีพขึ้นโดยมีความคิดพื้นฐาน 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. บุคลิกภาพทั่วไปแบ่งได้ 6 ลักษณะตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี งานบริการการศึกษาและสังคม งานสำนักงานและเสมียน งานจัดการและค้าขาย งานศิลปะ ดนตรีและวรรณกรรม บุคลิกภาพแต่ละลักษณะเป็นผลจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ กับแรงผลักดัน ส่วนบุคคลประกอบด้วย ศักดิ์ศรีทะนุถนอม บิดามารดา ระดับชั้นทางสังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประสบการณ์เหล่านี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความรู้สึกนี้จะกลายเป็นความสนใจ และจากความสนใจจะนำไปสู่ความสามารถเฉพาะที่สูงสุด ความสนใจและความสามารถเฉพาะจะกำหนดให้บุคคลคิด รับรู้ และแสดงเอกลักษณ์ของตน

2. สิ่งแวดล้อมของบุคคลก็แบ่งได้เป็น 6 อย่าง ตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ ข้างต้น เช่นเดียวกัน สิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างนี้ถูกรอบงำโดยบุคลิกภาพและสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาและความกดดันบางประการ และโดยเหตุที่บุคลิกภาพต่างกัน ทำให้ความสนใจและความถนัดต่างกันด้วย บุคคลจึงมีแนวโน้มที่จะหันเข้าหาบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน ดังนั้นบุคคลในกลุ่มเดียวกันมักจะมีอะไรคล้าย ๆ กัน

3. บุคคลจะหันเข้าหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะและใช้ความสามารถของเขาทั้งยังเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงทัศนคติ ค่านิยม และบทบาทของเขา

4. พฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ เมื่อเราทราบบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมของบุคคลก็จะทำให้เราทราบถึงผลที่จะติดตามมาด้วย ซึ่ง ได้แก่ การเลือกอาชีพ การเปลี่ยนงาน ความสำเร็จในอาชีพ ความสามารถเฉพาะพฤติกรรมทางการศึกษาและสังคม

นอกจากความคิดพื้นฐาน 4 ประการข้างต้นแล้ว ฮอลแลนด์ ยังมีแนวคิดปลีกย่อยเพิ่มเติม 4 ประการ ดังนี้

1. ความสอดคล้องกัน (Consistency) บุคลิกภาพบางลักษณะมีความสอดคล้องกัน เช่น บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจ อาชีพประเภทงานฝีมือกลางแจ้ง กับบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจ อาชีพประเภทงานประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค

2. ความแตกต่างกัน (Differentiation) โดยปรกติบุคคลจะมีบุคลิกภาพเด่นชัดอยู่ลักษณะหนึ่ง แม้จะมีบุคลิกภาพลักษณะอื่น ๆ ประปรายอยู่บ้าง แต่บางคนอาจจะมีบุคลิกภาพลักษณะต่าง ๆ อยู่ในระดับใกล้เคียงกันจนยากต่อการชี้ชัดลงไปว่าบุคคลนั้นมีบุคลิกภาพลักษณะใด

3. ความเหมาะสมกัน (Congruence) บุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมมีความเหมาะสมกัน เช่น สิ่งแวดล้อมมีความเหมาะสมกัน เช่น สิ่งแวดล้อมของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือกลางแจ้งย่อมเหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทนี้มากกว่าบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจในอาชีพประเภทอื่น

4. การคาดคะเน (Calculus) โดยเหตุที่บุคลิกภาพแต่ละบุคลิกภาพแต่ละลักษณะและสิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างมิได้แยกจากกันโดยเด็ดขาด และต่างก็มีความสัมพันธ์กันอยู่ภายใน ดังนั้นเมื่อบุคคลมีบุคลิกภาพลักษณะอย่างหนึ่งก็ทำให้สามารถคาดคะเนถึงบุคลิกภาพลักษณะอื่น ๆ ได้ด้วย

ฮอลแลนด์ได้จำแนกลักษณะบุคลิกภาพตามความสนใจอาชีพต่าง ๆ 6 ประเภท ดังนี้ (Holland. 1973 : 13-18)

1. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง (Realistic) บุคคลเหล่านี้ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ เครื่องมือ จักรกล และสัตว์เลี้ยง แต่ไม่ชอบกิจกรรมด้านการศึกษาและการแพทย์ ดังนั้นบุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านช่าง เครื่องยนต์ การเกษตร ไฟฟ้า เทคนิค แต่ด้อยความสามารถทางด้านสังคมและการศึกษา

ลักษณะทั่วไป ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ จะชอบกิจกรรมที่ต้องใช้พลังกำลัง ชอบทำงานกลางแจ้ง ก็ กิจกรรมที่ไม่สลับซับซ้อน ก็ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ เช่น เครื่องจักรกล ขาดทักษะทางภาษา ขาดทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ต้องสังคมกับบุคคลอื่น ไม่

ชอบเป็นจุดสนใจของผู้อื่น ก่อนข้างก้าวร้าว มีลักษณะความเป็นชาย มีค่านิยมทางการเมืองและเศรษฐกิจในรูปแบบที่มีระบบระเบียบแบบแผน ยึดถือประเพณีนิยม นิยมสิ่งที่เป็นรูปธรรม และลักษณะภายนอกของบุคคล เช่น เงิน อำนาจ สถานภาพ

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ มีความเป็นผู้ใหญ่ มีความอดทนบึกบึน มีความบากบั่น กล้าแสดงผลงาน ขาดทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพทางสังคม

การประเมินตนเอง มีความเป็นผู้นำต่ำ มีทักษะในการสื่อสารต่ำ มีสุนทรียต่ำ
สรุปแล้วบุคคลกลุ่มนี้มีพฤติกรรมดังนี้

1. ชอบอาชีพประเภทงานช่างฝีมือกลางแจ้ง แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม

2. เขาจะใช้ความสามารถที่เขาแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานและเรื่องอื่น ๆ

3. เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะผู้มีความทางด้านเครื่องยนต์ และกีฬา แต่ขาดความสามารถทางด้านเครื่องยนต์ และกีฬา แต่ขาดความสามารถทางด้านการเข้าสังคม

4. เขาจะนิยมสิ่งที่เป็นรูปธรรม และนิยมภายนอกของบุคคล เช่น เงิน อำนาจ สถานภาพ

โดยเหตุที่มีความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะดังต่อไปนี้ ขี้อาย หัวอ่อน เปิดเผย จริงจัง แข็งแรง วัตถุนิยมเป็นธรรมชาติ พากเพียร เสมอต้นเสมอปลาย เก็บตัว มั่นคง มัธยัสถ์ ไม่คิดมาก ไม่หมกมุ่น

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ คือ ป่าไม้ ครูสอนอุตสาหกรรมศิลป์ ผู้จัดการรายการทางวิทยุ วิศวกรรมเครื่องยนต์ วิศวกรเหมืองแร่ วิศวกรโยธา ช่างเทคนิค อุตสาหกรรม ช่างเครื่องบิน ช่างเครื่องช่างฟิต ผู้ช่วยทันตแพทย์ ช่างไฟฟ้า ผู้ดูแลสวนป่า ช่างทำกุญแจ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ นักเดินเรือ ช่างตัดเสื้อ

2. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Investigative) บุคคลเหล่านี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต สัญลักษณ์ การจัดระบบ การทดลองด้านกายภาพ ชีวภาพ และปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม เพื่อจะได้เข้าใจและควบคุมปรากฏการณ์นั้น ๆ แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการชักชวน การเข้าสังคม และการเลียนแบบ

ลักษณะทั่วไป ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ จะชอบคิด สังเกต วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย ญาณอย่างมีเหตุผล ชอบแก้ปัญหา ชอบใฝ่หาความรู้ มีหลักการ สนใจการจัดระบบ การทดลองด้านกายภาพ ชีวภาพ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเพื่อจะได้เข้าใจความควบคุมปรากฏการณ์นั้น ชอบทำงานที่สลับซับซ้อน ชอบคิดมากกว่าเป็นผู้ลงมือกระทำ ไม่ติดประเพณีนิยม หลีกเลี้ยงงานประเภทค้าขาย การชักชวน การเข้าสังคม และการเลียนแบบ

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดเห็นรุนแรง มีความบากบั่น อุทิศเวลาให้กับงาน เก็บตัว ไม่ใคร่สนใจสังคม

การประเมินตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ชอบเอาอย่างใครสูง มีความร่าเริงต่ำ
สรุปแล้วบุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้

1. ชอบอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทจัดการและค้าขาย

2. เขาจะใช้ความสามารถที่เขาแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานและเรื่องอื่น ๆ
3. เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะนักวิชาการ เชื่อมั่นในความคิดของตัวเอง มีความสามารถทางด้านการคำนวณและวิทยาศาสตร์ แต่ขาดความสามารถในการเป็นผู้นำ
4. เขาจะมีค่านิยมทางด้านวิทยาศาสตร์

โดยเหตุที่เขามีความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงจะมีลักษณะต่อไปนี้ คือ ชอบวิเคราะห์ รอบคอบ เป็นนักวิจารณ์ ใฝ่หาความรู้ ฉลาด รักอิสระ เก็บตัว มีหลักการ อดทน เนียบขาด มีเหตุผล ใฝ่ตัว

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักเศรษฐศาสตร์ แพทย์ นักมนุษยศาสตร์ นักดาราศาสตร์ นักฟิสิกส์ นักเคมี นักวางแผนเครื่องผลิตผล ผู้ช่วยแพทย์ในห้องทดลอง นักชีววิทยา ครูสอนคำนวณ จักษุแพทย์ นักจิตวิทยา นักแบคทีเรีย ผู้จำหน่ายยา ผู้ควบคุมคอมพิวเตอร์ ศัลยแพทย์ สัตวแพทย์ ผู้รักษาสวนสัตว์ ทันตแพทย์ นักอุตุนิยมวิทยา นักธรณีวิทยา

3. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานบริการสังคม (Social)

บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ การฝึกหัด การพัฒนา การอนุรักษ์ และการสั่งสอน แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ เครื่องมือ เครื่องยนต์

ลักษณะทั่วไป ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนามธรรม เป็นอิสระ มีสุนทรีย์ รักความงาม มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบใช้ชีวิตและทำกิจกรรมตามลำพัง ไม่ค่อยควบคุมตนเอง มักจะต่าง ๆ ตามที่ใจปรารถนา มีความต้องการที่จะแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะตัวของตน ชอบเผชิญปัญหาที่แสดงออกทางศิลปะ ไม่ชอบเลียนแบบ มีความคิดริเริ่ม หลีกเลียงงานประเภทใช้ระเบียบแบบแผน

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ มีสุนทรีย์ มีศิลปะ ชอบคิดคำนึง ชอบครุ่นคิดคนเดียว เก็บตัว การประเมินตนเอง มีความเป็นอิสระสูง มีความเข้าใจตนเองสูง มีความสามารถในการควบคุมตนเองสูง มีความสามารถในการแสดงความรู้สึกที่ลึกซึ้งและมีความหมายสูง

บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้

1. ชอบอาชีพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม แต่ไม่ชอบอาชีพงานประเภทช่างฝีมือ และกลางแจ้ง
2. เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะคนที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีความสามารถทางด้านการสอน แต่ขาดความสามารถทางด้านเครื่องยนต์และวิทยาศาสตร์

3. เขาจะมีค่านิยมเกี่ยวกับปัญหา และกิจกรรมด้านสังคมและการกีฬา ลักษณะของคนกลุ่มนี้ คือ มีอำนาจ ให้ความร่วมมือ มีไมตรีจิต กว้างขวาง ชอบบำเพ็ญประโยชน์ มีอุดมคติ มีความคิดลึกซึ้ง เมตตากรุณา จูงใจคนเก่ง มีความรับผิดชอบ ชอบเข้าสังคม เข้าใจเพื่อนมนุษย์

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ผู้อำนวยการทางสังคมสงเคราะห์ ผู้ดูแลหอพัก ผู้สัมภาษณ์ ผู้ประสานงาน ผู้บริหารการศึกษา นักประวัติศาสตร์ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้จัดการโรงแรม ผู้จัดการร้านอาหาร ครูพลศึกษา จิตแพทย์ อาจารย์มหาวิทยาลัย นักรัฐศาสตร์ นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล ครู บรรณารักษ์ ผู้อำนวยการทางด้านบุคลากร

4. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Convention) บุคคลกลุ่มนี้ชอบกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม เป็นการจัดระบบหรือระเบียบ เช่น เก็บรายงาน จัดข้อมูล คัดลอกข้อมูล แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เป็นนามธรรม มีอิสระ ต้องค้นคว้า

บุคคลกลุ่มนี้มีพฤติกรรมดังนี้

1. ชอบอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานศิลปะและวรรณกรรม

2. เขาจะรับรู้ตนเองในฐานะผู้ชอบเลียนแบบ ชอบจัดระเบียบ มีความสามารถทางด้านงานสารบรรณ และตัวเลข แต่ขาดความสามารถทางด้านศิลปะ

3. เขาจะนิยมผู้ประสบความสำเร็จด้านงานธุรกิจและเศรษฐกิจ

ลักษณะของบุคคลกลุ่มนี้ ชอบเลียนแบบ ยุติธรรม วางท่า มีสมรรถภาพ ไม่ยืดหยุ่น อ่อนน้อม เรียบร้อย คล่องแคล่ว เจ้าระเบียบ เยือกเย็น ไม่มีจินตนาการ

ลักษณะทั่วไป ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ จะชอบติดต่อกับผู้อื่น ชอบสนทนา ชอบให้ความรู้หรือสั่งสอนผู้อื่น ชอบแสดงตัว มีความมิตร รื่นเริง มีความรับผิดชอบ มีทักษะทางภาษา ต้องการความสนใจ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีลักษณะเป็นหญิง มักหลีกเลี่ยงการใช้ความคิดเชิงปัญญา มักจะแก้ปัญหาโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกและการใช้สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หลีกเลี่ยงงานที่เกี่ยวข้องกับเครื่องยนต์และด้านวิทยาศาสตร์

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ ชอบการสมาคม ร่าเริง ชอบท่องเที่ยว รักษาระเบียบประเพณี มีความรับผิดชอบ มีอำนาจเหนือบุคคลอื่น ชอบฟังพาดูบุคคลอื่น มีลักษณะท่าทางและนิสัยเป็นผู้หญิง

การประเมินตนเอง มีความเป็นผู้นำสูง มีทักษะในการพูดสูง ชอบการสมาคมสูง มีจิตใจที่จะทำอะไรทำจริงสูง

อาชีพของบุคคลกลุ่มนี้ ได้แก่ สมหัตถ์บัญชี ครูสอนบริหารธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน ผู้จัดการฝ่ายขาย ผู้ประเมินผล เสมียนติดต่อทางการค้า เสมียนในสำนักงาน ตัวแทนฝ่ายขาย ผู้เบิกเงิน เลขานุการ ผู้ช่วยบรรณารักษ์ ผู้ค้นหาคำผิดจากการพิมพ์หนังสือ เลขานุการฝ่ายบุคคล

5. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย (Enterprising)

บุคคลกลุ่มนี้ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน หรือ ผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต เป็นสัญลักษณ์หรือเป็นระเบียบแบบแผน

ลักษณะทั่วไป ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ จะมีลักษณะของความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าได้กล้าเสีย ชอบผจญภัย พร้อมที่จะเสี่ยง พร้อมที่จะทดลอง มีความเป็นอิสระ มีความสนใจอำนาจ มีความก้าวร้าวทางวาจา มีทักษะภาษาในการเจรจาซื้อขายและลงทุน มักหลีกเลี่ยงสภาพการณ์ที่ต้องใช้พลังกำลังความคิดเชิงปัญญาในระยะที่ยาวนาน และไม่ชอบกิจกรรมที่เป็นระเบียบแบบแผนหรืองานที่เป็นวิทยาศาสตร์หรือเทคนิค

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ กล้าคิดกล้าทำ ชอบการวางแผน ชอบการสมาคม มีอำนาจเหนือผู้อื่น ร่าเริง สนุกสนาน ชอบท่องเที่ยว รักษาระเบียบประเพณี ชอบฟังพาดูบุคคลอื่น ทำตามอารมณ์ ไม่ชอบใช้กำลังความคิดเชิงปัญญานานเกินควร

การประเมินตนเอง มีความเป็นผู้นำสูง ชอบการสมาคมสูง มีความก้าวร้าวสูง มีความเข้าใจตนเองสูง มีจิตใจที่ทำอะไรทำจริงสูง มีความร่าเริงสูง

กลุ่มบุคคลนี้มีพฤติกรรมดังนี้ คือ

1. ชอบอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์ และเทคนิค

2. เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะผู้กว้างขวาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง เข้าสังคมเก่ง มีความสามารถทางการเป็นผู้นำในการพูด แต่ด้อยความสามารถทางวิทยาศาสตร์

3. เขาจะนิยมผู้มีความสามารถทางด้านการเมือง และเศรษฐกิจ

บุคคลกลุ่มนี้จะมีลักษณะดังนี้ คือ ชอบเสี่ยงภัย ทะเยอทะยาน กล้าโต้แย้ง น่าเชื่อถือ กระปรี้กระเปร่า เปิดเผย ใจร้อน มองโลกในแง่ดี สนุกสนาน เชื่อมมั่นในตนเอง เข้าสังคมง่าย ช่างพูด

อาชีพของบุคคลกลุ่มนี้ได้แก่ นักวิชาการตลาด นายธนาคาร ผู้ขายประกันชีวิต นายหน้าซื้อขาย วิศวกรทางอุตสาหกรรม ผู้ทำสัญญาซื้อขาย ผู้จัดการฝ่ายขาย พนักงานขายสินค้า ทนายความ ผู้พิพากษา โฆษกสถานีวิทยุกระจายเสียง ผู้ช่วยฝ่ายบริหาร ข้าราชการ ผู้จัดการร้านอาหาร สำนักงาน ห้างร้าน เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ผู้จัดการสำนักงานจัดหางาน แอร์โฮสเตส

6. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะ (Artistic) บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนามธรรม เป็นอิสระ ไม่เป็นระเบียบแบบแผน แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปธรรม ความเป็นระเบียบแบบแผน

ลักษณะทั่วไป ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ มักจะชอบใช้กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม และกิจกรรมทางภาษา ยึดถือประเพณีเดิม ชอบทำตามระเบียบแบบแผนมากกว่าการริเริ่มด้วยตนเอง ให้คุณค่ากับการเป็นเจ้าของวัตถุ เป็นพวกวัตถุนิยมและเจ้าระเบียบ ไม่ชอบยืดหยุ่น ชอบบทบาทของการเป็นผู้ได้บังคับบัญชา มีลักษณะเป็นผู้ตาม ชอบเลียนแบบ

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงผลงาน มีลักษณะยอมตาม ชอบฟังพหูวาอาศัยบุคคลอื่น รักษาระเบียบประเพณี มีความขี้อ่อน-สับสน ชอบสนุกสนาน

การประเมินตนเอง มีจิตใจที่ทำอะไรทำจริงสูง เรียบร้อยมาก เคร่งครัดในระเบียบ

บุคคลกลุ่มนี้มีพฤติกรรมดังนี้

1. ชอบอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานสำนักงาน และเสมียน

2. เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะผู้ชอบแสดงออก มีความคิดริเริ่ม มีพรสวรรค์ ไม่ชอบเลียนแบบ รักอิสระ มีความสามารถทางด้านศิลปะ และดนตรี หรือการแสดง การเขียน การพูด แต่ขาดความสามารถทางด้านสารบรรณ

3. เขาจะนิยมผู้มีความสามารถทางด้านการกีฬา

ลักษณะของบุคคลกลุ่มนี้ได้แก่ ผู้กำกับละคร ครูสอนภาษาอังกฤษ ผู้รายงานหนังสือพิมพ์ ครูสอนละคร ครูสอนรำ ผู้แปลภาษาต่างประเทศ ครูสอนศิลปะ ครูสอนวรรณคดี ครูสอนดนตรี นักดนตรี ผู้กำกับดนตรี ผู้ทำงานโฆษณา นักแสดง ประชาสัมพันธ์ นางแบบ นักเขียน สถาปนิก นักวิจารณ์ นักแต่งเพลง ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้ตกแต่งอาคารภายใน

4.3 แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ

แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ (The Self Directed Search) หรือ แบบสำรวจ SDS สร้างขึ้นโดย ฮอลแลนด์ ในปี ค.ศ. 1973 แบบสำรวจ SDS ได้พัฒนามาจากความเชื่อของทฤษฎีของ ฮอลแลนด์ แบบสำรวจ SDS นี้เป็นแบบทดสอบที่ใช้คำพูดง่าย ๆ ทำเองได้ รวมทั้งการคิดคะแนนและแปลผลก็ทำได้ด้วยตัวเอง

นอกจากนี้สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ได้พัฒนาแบบสำรวจ SDS ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาในการวางแผน การศึกษาและอาชีพ

แบบสำรวจนี้ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ตัวแบบทดสอบ SDS (The Self Directed Search) และรายชื่ออาชีพตามรหัสของ จอห์น ฮอลแลนด์ แต่ละส่วนมีลักษณะดังต่อไปนี้

ลักษณะของตัวแบบทดสอบ

ลักษณะของตัวแบบทดสอบประกอบด้วยรายการต่าง ๆ ที่จัดไว้อย่างเป็นขั้นตอน โดยในช่วงแรกให้ผู้ตอบแบบสำรวจเขียนอาชีพที่อยากจะเป็น หรืออาชีพในฝัน และเมื่อเขียนเสร็จแล้วต้องไปค้นหารหัสของอาชีพที่เขียนไว้ครบทุกอาชีพจากคู่มือค้นหาอาชีพ ต่อจากนั้นจะเป็นคำถามต่าง ๆ รวม 228 ข้อ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสำรวจได้สำรวจและประเมินตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ

1. หมวดกิจกรรม (ประกอบด้วยมาตรวัด 6 ด้าน ด้านละ 11 ข้อ)
2. หมวดความสามารถ (ประกอบด้วยมาตรวัด 6 ด้าน ด้านละ 11 ข้อ)
3. หมวดอาชีพ (ประกอบด้วยมาตรวัด 6 ด้าน ด้านละ 14 ข้อ)
4. หมวดการประเมินตนเอง เป็นการประเมินความสามารถของตนเอง (ประมาณค่าความสามารถ 6 ด้าน ประเมินทักษะของตนเอง (ประมาณค่าทักษะ 6 ด้าน)

ในแต่ละหมวดมีการทดสอบทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ ตามทฤษฎีของฮอลแลนด์ โดยใช้อักษรย่อแทนชื่อกลุ่มอาชีพดังนี้

- อักษร R แทนกลุ่มอาชีพประเภทงานช่างฝีมือ และกลางแจ้ง (Realistic)
- อักษร I แทนกลุ่มอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Investigative)
- อักษร A แทนกลุ่มอาชีพประเภทงานศิลป์ ดนตรี และวรรณกรรม (Artistic)
- อักษร S แทนกลุ่มอาชีพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม (Social)
- อักษร E แทนกลุ่มอาชีพประเภทงานจัดการและธุรกิจ (Enterprising)
- อักษร C แทนกลุ่มอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional)

เมื่อผู้ตอบแบบสำรวจทำครบทั้ง 4 หมวดแล้ว ให้รวมคะแนนในแต่ละกลุ่มอาชีพจากทั้ง 4 หมวด แล้วแปลงคะแนนที่ได้เป็นรหัสอาชีพ โดยดูว่ามีคะแนนสูงในกลุ่มอาชีพใด เรียงลำดับ 3 กลุ่มอาชีพจากคะแนนสูงไปต่ำ กล่าวคือ รหัสอาชีพที่ได้เป็นอักษร 3 ตัว อักษรตัวแรกที่สุดเป็นอักษรที่ได้คะแนนสูงสุด หรือเป็นแบบบุคลิกภาพที่เด่น อีก 2 ตัว เป็นอักษรที่ได้คะแนนรองลงมาตามลำดับ รหัสอาชีพนี้จะใช้ในการค้นหาอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนจากคู่มือค้นหาอาชีพ โดยให้มีการสำรวจอย่างละเอียดและทั่วถึง

รายชื่ออาชีพตามรหัสของจอห์น ฮอลแลนด์

รายชื่ออาชีพตามรหัส เป็นส่วนที่แยกอยู่ต่างหากจากตัวแบบทดสอบ ประกอบด้วยรายชื่ออาชีพต่าง ๆ ตามรหัสของฮอลแลนด์

ตัวอย่าง เช่น

รหัส : RIA

สถาปนิก นักวางผังเมือง ช่างเขียนแบบสถาปัตยกรรม ช่างเทคนิคทางทันตกรรม ช่างเทคนิคห้องมืด (ล้างอัดขยายรูป)

รหัส : SIA

พระสงฆ์ นักเทศน์ บรรณารักษ์ ครูสอนการศึกษาพิเศษ นักจิตเวช ผู้แก้ไขการพูด (ออกเสียง) ผู้ช่วยทันตแพทย์ พยาบาลที่มีใบอนุญาตประกอบโรคศิลป์ บรรณารักษ์เอกสารทางการแพทย์ ทันตอนามัย

เป็นต้น

ความเชื่อมั่นและความตรงของแบบสำรวจ SDS

ความเชื่อมั่น (Reliability)

ในด้านความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ SDS มีผู้ศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

ฮอลแลนด์ (Gerken.1993 : 50 ; อ้างอิงมาจาก Holland. 1985) ได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ SDS โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชาวฝรั่งเศสอายุระหว่าง 19-25 ปี จากวิทยาลัย 2,000 ถึง 6,000 แห่ง ด้วยวิธีหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder - Richardson 20) ผลการศึกษา พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาลัยหญิงมีระดับความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.85 และ ในกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาลัยชายมีระดับความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.88- 0.91

เซนเนอร์ และสนูลล์ (Gerken.1993 : อ้างอิงมาจาก Zener and Schnuelle 1972) ได้ศึกษาหาความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ SDS จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้วิธีการหาความเชื่อมั่นแบบอิงกลุ่มแบบหาความคงที่ (Stability) ผลการศึกษา พบว่าในกลุ่มนักเรียนหญิงมีความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.78 และในกลุ่มนักเรียนชาย มีความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.83

ความตรง (Validity)

ในด้านความตรงของแบบสำรวจ SDS มีผู้ศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

อัจฉราภรณ์ บรรลือทรัพย์ (2526 : 52) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงของแบบสำรวจ SDS ฉบับที่แปลเป็นภาษาไทยโดย นวลศิริ เปาโรหิต จากผู้ที่ประกอบอาชีพ 3 ประเภท คือ งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค งานบริการการศึกษาและสังคม และงานด้านศิลปะ รวมจำนวน 450 คน โดยศึกษาความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ผลการศึกษาพบว่า เมื่อนำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพมาใช้กับคนไทยจะมีความตรงตามโครงสร้างสูง และมีความตรงตามสภาพสูงด้วยในอาชีพช่างซ่อมโทรทัศน์ ช่างรังสีเทคนิค เกษษกร ครูแนะแนว ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องสำอาง สถาปนิก และประชาสัมพันธ์ โดยในแต่ละอาชีพ ดังกล่าวจำนวนของ

รหัสอาชีพ จากการตอบแบบสำรวจที่มีอักษรตัวแรกของรหัสอาชีพตรงกับอักษรย่อแสดงกลุ่มอาชีพ ตามทฤษฎีของฮอลแลนด์ มีจำนวนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ร้อยละ 75 ขึ้นไป และพบว่ามีค่าตรงต่ำ ในอาชีพเจ้าหน้าที่พนักงานโรงแรม ครูสอนศิลปะ คือมีจำนวนของรหัสอาชีพที่มีอักษรตัวแรกตรงกับอักษรย่อแสดงกลุ่มอาชีพ ตามทฤษฎีของฮอลแลนด์ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือต่ำกว่าร้อยละ 49 ซึ่งสรุปได้ว่า แบบสำรวจนี้ใช้ได้ผลดีมากกว่ากลุ่มวิชาชีพ (Professional) ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพมีความสนใจอย่างจริงจังใช้เวลาในการศึกษาพอสมควร และใช้ได้ผลน้อยกว่ากลุ่มอาชีพที่ไม่กำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบการอาชีพให้ชัดเจนแน่นอน หรือเป็นอาชีพที่ผู้ประกอบการอาชีพนั้นไม่ได้รับการศึกษาฝึกฝนอบรมเพื่อมาประกอบอาชีพนั้น ๆ เช่น อาชีพพนักงานโรงแรม และครูสอนศิลปะ

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ จอห์น ฮอลแลนด์ พอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพทั้ง 6 แบบนั้น ฮอลแลนด์ เชื่อว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรูปแบบของสิ่งแวดล้อมที่บุคคลทำงาน การเลือกอาชีพของบุคคล จึงขึ้นอยู่กับความสนใจในอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับแบบของบุคลิกภาพ โดยฮอลแลนด์ได้สร้างแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS ซึ่งมีความเชื่อมั่นและความตรง สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาเลือกอาชีพ ใช้ทำนายความสามารถในการปรับตัวเมื่อประกอบอาชีพได้

ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพตามทฤษฎีของฮอลแลนด์

วิธีการหาระดับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมีหลายวิธีดังต่อไปนี้

ฮอลแลนด์ (Gerken. 1993 : 53-54 ; อ้างอิงมาจาก Holland. 1987) กล่าวถึง เทคนิคที่สามารถวัดระดับของความสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมที่ได้จากการสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS มี 3 วิธี ดังนี้ คือ

1. การตัดสินใจของผู้ให้คำปรึกษาที่ใช้รหัสอาชีพ ประกอบด้วยอาชีพในฝัน และจากการที่ผู้ทำแบบสำรวจความรู้กว้างขวางในโลกของอาชีพที่ตนสนใจ
2. เทคนิคการใช้ดัชนี เซนเนอร์ - สนูลล์ (Zener - Schneulle Index) โดยการเปรียบเทียบรหัสอาชีพ 3 ตัว ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการคำนวณ
3. เทคนิคการใช้ดัชนี ไอชาน (The Iachan Index) เป็นการวิเคราะห์รหัสอาชีพ 3 ตัว ที่ง่ายต่อการคำนวณ (ระดับอยู่ระหว่าง 0-28 คะแนน)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ดัชนี ไอชาน เนื่องจากมีความสัมพันธ์กับการใช้แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ ของฮอลแลนด์ และง่ายต่อการคำนวณโดยมีรายละเอียดดังนี้

การคำนวณหาระดับความสอดคล้องทำได้โดยใช้การหาความเหมือนกันระหว่างอักษรตัวแรก อักษรตัวที่สอง และอักษรตัวที่สาม ของรหัสปัจจุบัน กับรหัสอาชีพที่ได้จากการทำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ของตัวอักษร (Holland. 1994 : 17)

ถ้าช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 26-28 คะแนน แสดงว่า มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมาก

ถ้าช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 20-25 คะแนน แสดงว่า มีความสอดคล้องปานกลาง

ถ้าช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 14-19 คะแนน แสดงว่า มีความสอดคล้องน้อย

ถ้าช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 0-13 คะแนน แสดงว่า ไม่มีความสอดคล้อง
นอกจากนี้ Holland ได้กล่าวถึง วิธีคำนวณคะแนนความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ
ตามรหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS ดังนี้

ตาราง Iachan Index

รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS

รหัสของอาชีพ	อักขรตัวที่ 1	อักขรตัวที่ 2	อักขรตัวที่ 3	ไม่สอดคล้อง
อักขรตัวที่ 1	22	10	4	0
อักขรตัวที่ 2	10	5	2	0
อักขรตัวที่ 3	4	2	1	0

ตามตารางข้างบนสามารถคำนวณ คะแนนดัชนี ไอชาน จากอักขรที่ได้จากการวัดแบบ
สำรวจ SDS และอักขรที่ได้จากรหัสของอาชีพจริง

ถ้าได้รหัสที่ได้จาก SDS = REI และรหัสของอาชีพจริง = REI

คะแนนความสอดคล้อง = 28

ถ้าได้รหัสที่ได้จาก SDS = REI และรหัสของอาชีพจริง = RIE

คะแนนความสอดคล้อง = 26

ถ้าได้รหัสที่ได้จาก SDS = REI และรหัสของอาชีพจริง = SRE

คะแนนความสอดคล้อง = 12

ถ้าได้รหัสที่ได้จาก SDS = REI และรหัสของอาชีพจริง = SAI

คะแนนความสอดคล้อง = 1

จากวิธีการคิดคะแนนความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุป
และอธิบายรายละเอียด ได้ว่า

ถ้าอักขรของรหัสอาชีพจริงตัวที่ 1 ตรงกับตัวอักขรของรหัสอาชีพตัวที่ 1 ของแบบ
สำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS (The Self Directed Search) จะได้ 22 คะแนน

ถ้าอักขรของรหัสอาชีพจริงตัวที่ 1 ตรงกับตัวอักขรของรหัสอาชีพตัวที่ 2 ของแบบ
สำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS (The Self Directed Search) จะได้ 10 คะแนน

ถ้าอักขรของรหัสอาชีพจริงตัวที่ 1 ตรงกับตัวอักขรของรหัสอาชีพตัวที่ 3 ของแบบ
สำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS (The Self Directed Search) จะได้ 4 คะแนน

ถ้าอักขรของรหัสอาชีพจริงตัวที่ 1 ไม่ตรงกับตัวอักขรของรหัสอาชีพของแบบสำรวจตนเอง
ในการเลือกอาชีพ SDS (The Self Directed Search) จะได้ 0 คะแนน

ถ้าอักขรของรหัสอาชีพจริงตัวที่ 2 ตรงกับตัวอักขรของรหัสอาชีพตัวที่ 1 ของแบบ
สำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS (The Self Directed Search) จะได้ 10 คะแนน

ถ้าอักขรของรหัสอาชีพจริงตัวที่ 2 ตรงกับตัวอักขรของรหัสอาชีพตัวที่ 2 ของแบบ
สำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS (The Self Directed Search) จะได้ 5 คะแนน

ถ้าอักขรของรหัสอาชีพจริงตัวที่ 2 ตรงกับตัวอักขรของรหัสอาชีพตัวที่ 3 ของแบบ
สำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS (The Self Directed Search) จะได้ 2 คะแนน

ระดับการเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ การเลือกอาชีพของเพศชายนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจและอาชีพของบิดา

ลียง (Lyons. 1959 : 1295) ได้ศึกษาองค์ประกอบด้านประสบการณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกของนิสิตปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ปี 1956-1957 ที่ตัดสินใจเลือกอาชีพได้แล้ว จำนวน 82 คน กับพวกที่ตัดสินใจเลือกอาชีพไม่ได้ จำนวน 87 คน ผลปรากฏว่า นิสิตที่เลือกอาชีพได้แล้วมีความคุ้นเคยกับอาชีพของบิดาและความต้องการมีอาชีพตามบิดามากกว่ากลุ่มที่ยังตัดสินใจเลือกไม่ได้

เมอร์ดอค (Murdock. 1964 : 2351) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกของนักเรียน ปรากฏว่าในการเลือกอาชีพของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนมากได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบที่เป็นความสนใจ ความสามารถของตนเอง ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนส่วนมากตัดสินใจได้ดี ได้แก่ การสนทนากับบุคคลที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ และการอ่านหนังสือ

มอสเซอร์ (Moser. 1965 : 460-461) ได้ศึกษาการเลือกอาชีพที่ชอบมากที่สุด 3 อาชีพ จากอาชีพที่ให้เลือกทั้งหมด 100 อาชีพ พบว่า นักเรียนที่มีสติปัญญาสูงมักเลือกอาชีพชั้นสูง ที่ต้องการฝึกฝนในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่มีสติปัญญาต่ำจะเลือกอาชีพที่ต้องการฝึกฝนด้านวิชาการเพียงเล็กน้อยหรืออาจไม่ต้องการใช้วิชาการเลย

อิดดี้ (Eaddy. 1969 : 2958 - 2959) ได้วิจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมในรัฐหลุยเซียน่า พบว่า บิดามารดา เพื่อน บุคคลในอาชีพที่เขาเลือก ญาติ บุคคลภายนอกโรงเรียน และพระ มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของการเรียงตามลำดับการเลือกอาชีพของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

คูเดอร์ (Kuder. 1960 : 160) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนหลายพันคนในสหรัฐอเมริกา ปรากฏว่า นักเรียนส่วนมากได้คำนึงถึงหลักเหล่านี้เป็นสำคัญ ความนิยมที่มีต่อบุคคลที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ รายได้สูง อาชีพที่ผู้ปกครองเห็นชอบสนับสนุน อาชีพที่แต่งเครื่องแบบแล้วดูน่าเกรงขาม อาชีพที่มีโอกาสทดลองทำงาน อาชีพที่เคยตั้งใจไว้ตั้งแต่เด็กว่าจะเลือกอาชีพที่ตนมีความสนใจ โดยสรุปเอาไว้ว่า ถ้าตนชอบก็จะทำโดยไม่คำนึงถึงหลัก 3 ประการ คือ ประการแรก การมองดูโลกอย่างกว้าง ๆ ประการที่สอง อาศัยความชำนาญในการวิเคราะห์อาชีพในด้านหน้าที่ที่ต้องทำ สภาพของงานคุณสมบัติของผู้ทำงาน ผลตอบแทนและความก้าวหน้าในอาชีพ ประการสุดท้าย คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ตนเองในเรื่องบุคลิกภาพ สุขภาพ สติปัญญา การศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม

ทามาโรล (Tamarol. 1985 : 2402) ได้ศึกษา ตัวแปรด้านบุคลิกภาพ ความสนใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนในสาขาช่างอุตสาหกรรม และเทคโนโลยีของนักเรียนในวิทยาลัยเทกซัส โดยใช้ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ C มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ R และนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ RC มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ RS นอกจากนี้

ยังพบว่านักเรียนที่มีความคงเส้นคงวาในการเลือกอาชีพสูงกว่า จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า กลุ่มที่มีความคงเส้นคงวาในการเลือกอาชีพต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พริน (Prince. 1985 : 2401) ได้ศึกษา ความล้มเหลวของนักศึกษาใหม่ในมหาวิทยาลัยที่เรียนด้านวิชาการทางวิทยาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ ผลการศึกษาพบว่า ความสอดคล้องในการเลือกอาชีพตามทฤษฎีของฮอลแลนด์ จะเป็นตัวทำนายความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษา และพบว่านักศึกษาเพศชายมีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ แต่นักศึกษาเพศหญิงไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพด้านวิชาการ

จิน (Jin. 1987 : 2512) ได้ศึกษาความแตกต่างทางเพศด้านความสนใจในอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศจีน ตามโครงสร้างบุคลิกภาพหกเหลี่ยมของฮอลแลนด์ ผลการศึกษาพบว่า เพศมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน โดยพบบุคลิกภาพแบบ A S E และ C ในนักเรียนเพศหญิงแต่ไม่พบในนักเรียนเพศชาย และพบบุคลิกภาพแบบ R และ I ในนักเรียนเพศชาย

โจนส์ (Jones. 1987 : 3958.) ได้ศึกษาการลดความวิตกกังวลในนักเรียนที่ขาดความมั่นใจในการเลือกอาชีพโดยใช้แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ (SDS) และแบบวัดความวิตกกังวลประจำตัว ผลการศึกษาพบว่า เพศชายมีความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เดนตัน (Denton. 1988 : 69) ได้ศึกษาสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายผลการศึกษาพบว่า เพศ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน

เจกเกอร์ (Jagger. 1992 : 53-60) ได้ศึกษาความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะของบุคลิกภาพและการเลือกอาชีพในการทำนายความพึงพอใจในอาชีพของผู้รับคำปรึกษาด้านอาชีพอายุมากกว่า 17 ปี โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในอาชีพฉบับ มินเนโซตาฉบับย่อและแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพในการประเมินความสนใจในอาชีพ ผลการศึกษาพบว่า เมื่อใช้รหัสอาชีพคำนวณตามดัชนีชี้วัดความสอดคล้องระหว่างรหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพกับรหัสของอาชีพจริงแล้ว ความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในอาชีพ

กิราเดท (Giradate. 1994 : 1110) ได้ศึกษาบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมในอาชีพตำรวจและความสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องในการเลือกอาชีพตำรวจกับความพึงพอใจในอาชีพตำรวจของตำรวจ F.B.I. ผลการศึกษาพบว่า เพศหญิงมีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพตำรวจต่ำกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและพบว่า ความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในอาชีพ

ลูซโซ (Luzzo. 1995 : 319-322) ได้ศึกษาความแตกต่างด้านเพศ วุฒิภาวะทางอาชีพ และอุปสรรคที่ได้รับในการพัฒนาอาชีพของนักศึกษา จามมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย อายุไม่เกิน 20 ปี ผลการศึกษาพบว่า เพศมีผลต่อความสอดคล้องในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาโดยเพศหญิง

จะมีทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเองมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

จาร์เบอร์ - ลินซาลาตา (Jaber - Linsalata. 1995 : 2739) ได้ศึกษาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนานาชาติระดับปริญญาตรีในทวีปเอเชีย โดยใช้แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS ฟอรัม R และ E ร่วมกับการใช้คำถามปลายเปิดถามเกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการเลือกอาชีพ ผลการศึกษาพบว่า เพศชายจะพิจารณาการเลือกอาชีพมากกว่าเพศหญิงและรูปแบบของบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับรหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS โดย นักเรียนจะพิจารณาเลือกอาชีพหลังจากทำแบบทดสอบแล้ว

เบิร์กเนอร์ (Burgner. 1995 : 1732) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องในการเลือกอาชีพกับความพึงพอใจในอาชีพของผู้ที่สนใจและเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพทหารโดยใช้แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS ผลการศึกษาพบว่า ความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการประกอบอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ไวท์ (White. 1996 : 5210) ได้ศึกษาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพกับการปรับตัวในอาชีพโดยใช้แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ในกลุ่มผู้ประกอบการด้านบริการด้วยวิธีรายงานตนเองและใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ MMPI ในการประเมินการปรับตัวหาความสัมพันธ์กับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพตามรหัสอาชีพด้านงานบริการ กับรหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมากกว่าจะมีสุขภาพจิตและการปรับตัวที่ดีกว่ากลุ่มที่ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

แทง (Tang. 1997. :2883 A) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพของชาวเอเชีย-อเมริกัน ผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพ ความสนใจในอาชีพ ค่านิยมในงานและความสามารถส่งผลต่อการเลือกอาชีพ

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ สรุปได้ว่า ตัวแปรด้านวุฒิภาวะทางอาชีพ บุคลิกภาพ ความสนใจในอาชีพ และค่านิยมในงาน มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และพบว่า ระดับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพตามรหัสอาชีพของ จอห์น ฮอลแลนด์ นั้นมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของบุคคล เช่น ความพึงพอใจในอาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้ที่มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันจะมีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพแตกต่างกัน และผู้ที่มีเพศแตกต่างกันมีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพแตกต่างกันด้วย

5.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

ผกา บุญเรือง (2520 : 114) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ วุฒิภาวะทางอาชีพและการควบคุมภายใน ภายนอก ของนิสิตในคณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จำนวน 185 คน ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่เรียนคณะต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน

เบญจา จิรภัทรพิมล (อัจฉรา สุขารมย์ และคณะ . 2540 : 42 อ้างอิงมาจาก เบญจา จิรภัทรพิมล 2524 : 115) ได้ศึกษาความปรารถนาทางอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1

และปีที่ 4 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า อาชีพแพทย์ การช่าง และการสอนเป็นอาชีพที่สังคมต้องการ และตามทัศนคติของนักศึกษานั้น อาชีพใดที่สังคมต้องการมักเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และมีรายได้ดีด้วย นอกจากนั้นตามความเหมาะสมระหว่างลักษณะอาชีพกับเพศ ปัจจัยทางครอบครัว และชั้นปีที่ศึกษามีอิทธิพลต่อความปรารถนาทางอาชีพของนักศึกษาด้วย

อุษณา เจริญไวย (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพซึ่งวัดโดยแบบทดสอบ SDS และความต้องการบริการแนะแนวอาชีพของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรมีบุคลิกภาพด้านอาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ศึกษาร้อยละ 68.8 พอสอดคล้องร้อยละ 19.1 และไม่สอดคล้องร้อยละ 12.2 และการเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างสาขาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพของนักศึกษาระหว่างคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่า ความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพของนักศึกษาที่สอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้ตามอันดับการเลือก สาขาวิชาอันดับต้น อันดับแรก อันดับที่สอง และอันดับที่สาม อันดับกลางอันดับได้แก่อันดับที่สามและอันดับที่สี่ อันดับท้ายอันดับได้แก่อันดับที่ห้าและอันดับที่หก ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความต้องการบริการแนะแนวอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรนั้น พบว่า นักศึกษามีความต้องการบริการในด้านต่าง ๆ มากที่สุด โดยบริการแต่ละด้านนั้นได้เรียงลำดับที่นักศึกษามีความต้องการมากไปยังความต้องการน้อยดังนี้ คือ บริการสนเทศข้อมูลทางอาชีพ นักศึกษาต้องการทราบแหล่งจ้างงานในอาชีพ ลักษณะของงานอาชีพ แนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงาน งานพิเศษและการศึกษาต่อบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ นักศึกษาต้องการให้ช่วยจัดการแผนการเรียน รับคำปรึกษาจากผู้มีความรู้และความชำนาญ พัฒนาบุคลิกภาพ วางแผนการศึกษาต่อ และเพื่อให้เข้าใจตัวเอง บริการทดสอบบุคลิกภาพด้านอาชีพ นักศึกษาความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพ ทดสอบความถนัดและความสนใจ และทดสอบบุคลิกภาพด้านอาชีพบริการจัดหางาน นักศึกษาต้องการให้จัดหางานให้ทำเมื่อสำเร็จการศึกษา จัดหางานพิเศษให้ทำในระหว่างที่ศึกษาอยู่ เป็นสื่อกลางในการจัดหางาน และต้องการเสริมทักษะในการสมัครงาน

วัลลภา เกสัชชา (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพวัดโดยแบบทดสอบ เอส ดี เอส และความต้องการบริการแนะแนวอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพร้อยละ 42.0 พอสอดคล้องร้อยละ 35.2 และไม่สอดคล้องร้อยละ 22.8 นักศึกษาคณะวิชาต่าง ๆ มีความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนักศึกษาที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในอันดับต่างกัน มีความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การศึกษาความต้องการบริการแนะแนวอาชีพของนักศึกษาคณะวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีต่อบริการแนะแนวอาชีพเรียงจากบริการที่นักศึกษามีความต้องการมากไปน้อยได้ดังนี้ บริการสนเทศด้านอาชีพ นักศึกษาทุกคนมีความต้องการมากที่สุดในข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างแหล่งงานในอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะในสาขา

วิชาที่นักศึกษาอยู่ บริการจัดงาน นักศึกษาทุกคณะวิชามีความต้องการมากที่สุดในบริการจัดงาน ให้เมื่อสำเร็จการศึกษา นอกจากนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์ที่มีความ ต้องการต่อบริการนี้น้อย และนักศึกษาทุกคณะวิชามีความต้องการมากต่อบริการให้คำปรึกษาด้าน อาชีพจากผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเมื่อนักศึกษามีปัญหาในการเลือกอาชีพ และบริการทดสอบในการ ทดสอบความถนัดและความสนใจในอาชีพต่าง ๆ

ณัฐา มุลจินดา (2528 : บพคัตย่อ) ได้ศึกษา ความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษา กับบุคลิกภาพด้านอาชีพ วัดโดยแบบทดสอบ เอส ดี เอส และความต้องการบริการแนะแนวอาชีพของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีบุคลิกภาพด้านอาชีพ สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ศึกษาร้อยละ 46.5 พอสอดคล้องร้อยละ 19.5 ไม่สอดคล้องร้อยละ 34 และ เมื่อศึกษาเปรียบเทียบความสอดคล้องของสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระหว่างคณะวิชาต่าง ๆ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่คณะวารสารศาสตร์ มีแนวโน้มว่าจะมีความสอดคล้องสูงกว่าคณะอื่น และคณะรัฐศาสตร์มีความ สอดคล้องกันน้อยที่สุด นอกจากนี้เมื่อศึกษาเปรียบเทียบความสอดคล้องของสาขาวิชาที่ศึกษากับ บุคลิกภาพด้านอาชีพระหว่างอันดับการเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่นักศึกษาสอบเข้า ได้ ส่วนความต้องการบริการแนะแนวอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต้องการบริการข้อมูลด้านอาชีพและบริการจัดงานมากที่สุด และต้องการ บริการให้คำปรึกษาและบริการทดสอบมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต้องการบริการข้อมูลด้านอาชีพด้านต่าง ๆ เรียงลำดับ กัน ดังนี้ คือ ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งงาน ลักษณะงาน แนวโน้มตลาดแรงงาน งานพิเศษ และการศึกษาต่อ

นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต้องการบริการให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ เรียงลำดับกันดังนี้ คือ การต้องการให้คำปรึกษาด้านจัดแผนการเรียน พัฒนาบุคลิกภาพเพื่อเข้าใจตนเอง รับคำปรึกษา จากผู้รู้ และรับคำปรึกษาจากผู้รู้ และรับคำปรึกษาวางแผนการศึกษาต่อ

นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต้องการบริการทดสอบด้านต่าง ๆ เรียงลำดับกันดังนี้ คือ ต้องการทดสอบความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพทดสอบความ ถนัด และทดสอบบุคลิกภาพ

นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต้องการบริการจัดงานด้านต่าง ๆ เรียงลำดับกันดังนี้ คือ ต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดงานให้เมื่อสำเร็จการศึกษา ต้องการให้มหาวิทยาลัยเป็นสื่อกลางใน การหางาน ต้องการให้มหาวิทยาลัยหางานให้ระหว่างศึกษาและต้องการฝึกทักษะในการสมัครงาน

การศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่านักศึกษาเป็นจำนวนมากยังไม่สามารถเลือกวิชาได้สอดคล้องกับ บุคลิกภาพด้านอาชีพของตนเอง และนักศึกษาโดยทั่วไปยังต้องการบริการแนะแนวอาชีพในด้านต่าง ๆ อีกมาก และมหาวิทยาลัยหรือผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรให้ความสนใจกับปัญหาดังกล่าว เพื่อหา แนวทางแก้ไขหรือปรับปรุงวิธีการด้านแนะแนวอาชีพให้ได้ผลดีมากขึ้น

ดวงคำ ชันกสิกรรม (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพ วัดโดยแบบทดสอบ SDS และความต้องการบริการแนะแนวอาชีพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า

1. การเลือกสาขาวิชาที่ศึกษาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความสอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านอาชีพร้อยละ 68.4 มีความพอสอดคล้องร้อยละ 16.1 และไม่มี ความสอดคล้องร้อยละ 15.5

2. นิสิตแต่ละคณะวิชาเลือกสาขาวิชาที่ศึกษาได้สอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคณะวิชาที่มีแนวโน้มว่านิสิตเลือกสาขาวิชาที่ศึกษาได้สอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านอาชีพมากที่สุดได้แก่ คณะอักษรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะที่มีแนวโน้มว่านิสิตเลือกสาขาวิชาที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านอาชีพน้อยมาก ได้แก่ คณะนิติศาสตร์

3. นิสิตที่เลือกสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้ในอันดับที่แตกต่างกันมีความสามารถในการเลือกสาขาวิชาที่ศึกษาได้สอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตที่เลือกสอบเข้าได้ในอันดับที่ 1 และ 2 เลือกสาขาวิชาที่ศึกษาได้สอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านอาชีพร้อยละ 49.0 นิสิตที่เลือกสอบเข้าได้ในอันดับที่ 3 และ 4 เลือกสาขาวิชาที่ศึกษาได้สอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านอาชีพร้อยละ 14.2 และนิสิตที่เลือกสอบเข้าได้ในอันดับที่ 5 และ 6 เลือกสาขาวิชาที่ศึกษาที่ศึกษาได้สอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านอาชีพร้อยละ 5.2

4. นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความต้องการบริการแนะแนวอาชีพในด้านต่าง ๆ มากถึงมากที่สุด ดังนี้ คือ ด้านบริการสนเทศ ได้แก่ งานพิเศษ แนวโน้มความต้องการแรงงาน การศึกษาต่อ ลักษณะของงานอาชีพ แหล่งจ้างงาน ด้านบริการให้คำปรึกษาได้แก่ การให้คำปรึกษาจากผู้มีความรู้ความชำนาญ การเข้าใจในความสามารถและบุคลิกภาพ การพัฒนาบุคลิกภาพ การวางแผนการศึกษาต่อ การจัดแผนการเรียนด้านบริการทดสอบ ได้แก่ บุคลิกภาพด้านอาชีพ ทดสอบความถนัดและความสนใจอาชีพ ทดสอบความสอดคล้องเกี่ยวกับบุคลิกภาพด้านอาชีพกับสาขาวิชาที่ศึกษา ด้านบริการจัดหางานให้ฝึกอบรมทักษะ หางานพิเศษให้ทำ เป็นสื่อกลางในการจัดงาน และจัดหางานให้ทำเมื่อสำเร็จการศึกษา

โชคดี วิหคเหิร (2529:บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสอดคล้องระหว่างกลุ่มบุคลิกภาพของอาชีพของ Holland และกลุ่มอาชีพของ Kuder พบว่า

1. บุคลิกภาพประเภทช่างฝีมือและกลางแจ้งสอดคล้องกับกลุ่มจักรกลสูงที่สุด (62.84%) และสอดคล้องกับกลุ่มอาชีพนอกสำนักงาน (51.34%)

2. บุคลิกภาพประเภทวิทยาศาสตร์และเทคนิค สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพวิทยาศาสตร์สูงที่สุด (65.25%) และสอดคล้องกับกลุ่มอาชีพคำนวณ (55.37%)

3. บุคลิกภาพประเภทศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพศิลปะสูงที่สุด (61.29%) และสอดคล้องกับกลุ่มอาชีพวรรณกรรม (54.44%) และดนตรี (54.42%)

4. บุคลิกภาพประเภทบริการสังคมสอดคล้องกับกลุ่มอาชีพบริการสังคมสูงที่สุด (64.72%) และสอดคล้องกับกลุ่มอาชีพชักชวนโฆษณา(56.90%)

5.บุคลิกภาพประเภทจัดการและค้าขายสอดคล้องกับกลุ่มอาชีพชักชวนโฆษณาที่สุด (60.18%)

6.บุคลิกภาพประเภทสำนักงานและเสมียนสอดคล้องกับกลุ่มอาชีพเสมียนสูงที่สุด (63.38%)
สมจริง สุนทรนนท์ (2529:บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสอดคล้องระหว่างกลุ่มบุคลิกภาพของอาชีพของ Hollland และกลุ่มอาชีพของ Storong พบว่า

1. กลุ่มงานช่างฝีมือและกลางแจ้งสอดคล้องกับกลุ่มอาชีพ เครื่องจักรกลและกลุ่มอาชีพการเกษตร

2.กลุ่มงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสอดคล้องกับกลุ่มอาชีพวิทยาศาสตร์และกลุ่มอาชีพคณิตศาสตร์

3. กลุ่มงานศิลปะ วรรณกรรม และดนตรี สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพศิลปะ กลุ่มอาชีพดนตรี กลุ่มอาชีพการเขียนและกลุ่มอาชีพการแสดง

4. กลุ่มงานอาชีพบริการสังคมสอดคล้องกับกลุ่มอาชีพบริการทางการแพทย์ กลุ่มอาชีพการสอน กลุ่มอาชีพกฎหมายการเมือง กลุ่มอาชีพกิจกรรมทางศาสนา กลุ่มอาชีพบริการทางสังคม กลุ่มอาชีพการทหาร กลุ่มอาชีพการเรือน กลุ่มอาชีพการพูด และกลุ่มอาชีพสหธนาคารและการกีฬา

5. กลุ่มงานจัดการและค้าขาย สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพการค้า

6.กลุ่มงานสำนักงานและเสมียน สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพปฏิบัติการในสำนักงานและเสมียน
อรอนงค์ แจ่มผล (2528 : 78) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพ การตัดสินใจเลือกอาชีพ ความสนใจในอาชีพ สมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า วุฒิภาวะทางอาชีพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์ (2530 : 52) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอบโดยใช้ชุดการแนะแนวมีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เกษนี สัมहाศาล (2531 : 84) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิรประวัตวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลมีทัศนคติในการเลือกอาชีพดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 90) ได้ศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า เพศ ความสนใจในอาชีพ และนิยมในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางสถิติ 0.05

จันทนา กาไหล่ทอง (2537 : 52) ได้ศึกษา ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์

อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อำไพพรรณ สุกุลธนากร (2538 : 63) ได้ศึกษา การให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลแบบวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล มีการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรจิต วรรณรักษ์ (2540 : 77) ได้ศึกษา ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มานี ผลอนันต์ (2541 : 63) ได้ศึกษา ผลของการแนะแนวกกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแหลมสิงห์วิทยาคม อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการแนะแนวกกลุ่มด้านอาชีพมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จินตนา อินทรทัศน์ (2541 : 77) ได้ศึกษา ผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและโอฮารา ที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาค้อ จังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนแต่ละคนที่ได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพ ตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและโอฮารา เลือกอาชีพได้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากรายงานการวิจัยในประเทศไทยดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า วุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ และค่านิยมในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกอาชีพ และจากการศึกษาความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพด้านอาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ศึกษา

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียน

6.1 ความหมายของความพึงพอใจในการเรียน

วอลเลอร์สแตน (Wallerstein. 1971 : 256) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า “ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย” และอธิบายว่าความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนแต่สามารถคาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่มีจากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่จะทำให้คนเกิดความพึงพอใจจะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจนั้น

กู๊ด (Good. 1968 : 320) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ

สมยศ นาวิการ (2524 : 39) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรุนแรงของความต้องการของบุคคลเพื่อผล ความพึงพอใจจะเป็นได้ทั้งบวกและลบ

กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2531 : 8) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับตามที่คาดหวังหรือมากกว่าที่คาดหวัง

สุเทพ เมฆ (2531 : 8) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีเป็นไปตามความคาดหวัง ที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา มีความเจริญงอกงาม มีความกระตือรือร้น เพื่อจะเรียนให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง

จากความหมายของคำว่า ความพึงพอใจในการเรียน ที่บุคคลต่าง ๆ ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวัง ที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

6.2 วิธีสร้างความพึงพอใจในการเรียน

การสร้างความพึงพอใจในการเรียนตั้งแต่เริ่มต้นให้แก่เด็กทุกคนซึ่งในเบื้องต้นนี้มีผู้ให้แนวคิดไว้หลายท่านดังนี้

สกินเนอร์ (Skinner. 1971 : 1-63 , 96-120) ได้อ้างคำกล่าวของ จาง จาค รูซโซ (Jean - Jacques Rousseau) ที่แสดงความคิดในแนวเดียวกันจากหนังสือ “เอมิล” (Emile) โดยให้ข้อคิดแก่ครูว่า จงทำให้เด็กเกิดความเชื่อว่า เขาอยู่ในความควบคุมของตัวเองแม้ว่าผู้ควบคุมที่แท้จริงคือครู ไม่มีวิธีการใดดีไปกว่าการให้เขาได้แสดงความรู้สึกว่าเขามีอิสระเสรีภาพ ด้วยวิธีนี้คนจะมีกำลังด้วยตัวเอง ครูควรปล่อยให้เด็กได้ทำเฉพาะในสิ่งที่เขาอยากทำ แต่เขาควรจะทำเฉพาะสิ่งที่ครูต้องการให้เขาทำเท่านั้น

ไวท์เฮด (Whited Head. 1967 : 1-41) มีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ในทำนองเดียวกันเขากล่าวว่า ถึงจังหวะของการศึกษาขั้นตอนของการพัฒนาว่ามี 3 ขั้น คือ จุดยืน (Thesic) จุดแย้ง (Antithesic) และจุดปรับ (Synthesic) ซึ่งไวท์เฮด เรียกชื่อใหม่ เพื่อใช้ในการศึกษาว่า การสร้างความพึงพอใจ (Fomance) การทำความกระจำ (Precision) และการนำไปใช้ (Generlization) ในการเรียนรู้ใด ๆ ควรจะเป็นไปตาม 3 จังหวะนี้ คือ

การสร้างความพึงพอใจ - นักเรียนรับสิ่งใหม่ ๆ มีความตื่นเต้นพอใจกับการได้พบและเก็บสิ่งใหม่ ๆ

การทำความกระจำ - มีการจัดระบบระเบียบ ให้คำจำกัดความ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจน

การนำไปใช้ - นำสิ่งใหม่ที่ได้มาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่จะได้พบต่อไป เกิดความตื่นเต้นที่จะเอาไปจัดสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามา

ไวท์เฮดกล่าวถึงการสร้างภูมิปัญญา (Wisdom) ในระบบการศึกษาว่าได้ปฏิบัติกันอย่างผิดพลาดมาตลอด โดยการใช้วิธีการฝึกทักษะอย่างง่าย ๆ ธรรมดาแล้วคาดหวังจะทำให้เกิด

ภูมิปัญญาได้ ถิ่นที่มุ่งสู่การเกิดภูมิปัญญามีสายเดียว คือ เสรีภาพในการแสดงความรู้ และถิ่นที่มุ่งสู่ความรู้มีสายเดียวเช่นกัน คือ วิทยาการที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ ดังนั้น เสรีภาพและวิทยาการเป็นสาระสำคัญของการศึกษาประกอบเป็นวงจรการศึกษา 3 จังหวะ คือ เสรีภาพ วิทยาการ เสรีภาพ (Freedom-Discipline-Freedom) ซึ่งเสรีภาพในจังหวะแรกก็คือ ขั้นตอนของการสร้างความพึงพอใจ วิทยาการจังหวะที่สองคือ ขั้นตอนการทำความกระจำ และเสรีภาพในช่วงสุดท้าย คือ ขั้นตอนการนำไปใช้ วงจรเหล่านี้ไม่ได้มีวงจรเดียวแต่มีลักษณะเป็นวงจรซ้อนวงจร วงจรหนึ่งเปรียบได้กับเซลล์หนึ่งหน่วย และขั้นตอนการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ของมันก็คือ โครงสร้างอินทรีย์ของเซลล์เหล่านั้น เช่นเดียวกับ วงจรเวลาที่มีวงจรเวลาประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน ประจำปี ประจำฤดูกาล เป็นต้น และ วงจรของบุคคลตามช่วงอายุจะเป็นระดับดังนี้

ตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 13 หรือ 14 ปี	เป็นขั้นของความสนใจ
ช่วงอายุ 14- 18 ปี	เป็นขั้นของการค้นหาทำความเข้าใจ
และอายุ 18 ปี ขึ้นไป	เป็นขั้นของการนำไปใช้

นอกจากนี้วิทยาการทั้งหลายในแขนงต่าง ๆ ก็มีวงจรของการพัฒนาการและระดับของการพัฒนาเหล่านี้เช่นกัน

สิ่งที่ไวท์เฮดต้องการย้ำในเรื่องนี้ คือ ความรู้ที่ต่างแขนงวิชา การเรียนที่ต่างวิธีการควรให้แก่นักเรียนเมื่อถึงเวลาอันสมควร และเมื่อนักเรียนมีพัฒนาการทางสมองอยู่ในขั้นเหมาะสม หลักการนี้เป็นที่ทราบกันทั่วไปอยู่แล้วแต่ยังไม่มีการปฏิบัติโดยคำนึงถึงจิตวิทยาในการดำเนินการทางการศึกษา เรื่องทั้งหมดนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่เพียงแต่หลักการเหล่านี้ไม่ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาอภิปรายเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังและถูกต้องความล้มเหลวของการศึกษาเกิดขึ้นจากการใช้จังหวะการศึกษาไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในขั้นตอนของการสร้างความพึงพอใจ หรือจังหวะของเสรีภาพในช่วงแรก การละเลยหรือขาดประสบการณ์ในส่วนนี้ผลดีสูงสุดที่จะเกิดขึ้นคือ ความรู้ที่ไร้พลัง (Inert Knowledge) และไร้ความริเริ่ม ผลเสียที่จะเกิดขึ้นก็คือ ความรังเกียจไม่ยอมรับความคิดเห็น และนำไปสู่การไร้ความรู้ในที่สุด

การพัฒนาคุณลักษณะใด ๆ ตามวิถีทางของธรรมชาติควรต้องสร้างกิจกรรมที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในตัวเอง ความพึงพอใจจะทำให้คนมีการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ส่วนความเจ็บปวดแม้จะทำให้คนพอใจ ไวท์เฮดสรุปในที่สุดว่า ในการสร้างพลังความคิด (Mental Power) ไม่มีอะไรมากไปกว่าสภาพจิตใจที่มีความพึงพอใจในขณะทำกิจกรรม สำหรับการศึกษาด้านเชาว์ปัญญา (Intellectual) นั้นเสรีภาพเท่านั้นที่จะทำให้เกิดความคิดที่มีพลัง (Active Thought) และความคิดริเริ่มใหม่ ๆ (Freshness)

เมื่อประมวลความคิดทั้งของสกินเนอร์และไวท์เฮดเข้าด้วยกันพอจะสรุปได้ว่า เสรีภาพเป็นปฐมเหตุของการนำบุคคลไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่การศึกษาต้องการนั่นคือ เป็นบุคคลที่มีความเป็นตัวของตัวเองมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน

เสรีภาพเป็นบ่อเกิดความพึงพอใจในการเรียน ดังนั้นการมีเสรีภาพในการเรียนจึงเป็น การสร้างความพึงพอใจในการเรียน ความพอใจทำให้คนมีพัฒนาการในตนเอง วิธีการของการให้เสรีภาพในการเรียนเป็นเรื่องที่กำหนดขอบเขตในเนื้อหาได้ยาก แต่ความหมายกว้าง ๆ โดยทั่วไป คือ

การให้นักเรียนมีโอกาเลือกตัดสินใจด้วยตนเองเพื่อตนเอง เป็นการควบคุมที่ผู้ถูกควบคุมไม่รู้ตัว ดังนั้น แนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนบางประการสำหรับการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีวิชาเลือกหลายวิชา หรือจัดให้มีหัวข้อเนื้อหาหลายเรื่องในวิชาเดียวกัน หรือมีแนวทางการเรียนแนวทางในเรื่องเดียวกัน เป็นต้น

บลูม (Bloom. 1976 : 72-74) มีความเห็นในทำนองเดียวกันว่า ถ้าสามารถจัดให้นักเรียนทำกิจกรรมตามที่ตนเองต้องการก็น่าจะคาดหวังได้แน่นอนว่า นักเรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเองเลือกนั้นด้วยความกระตือรือร้นพร้อมทั้งความมั่นใจ เราสามารถสังเกตเห็นความแตกต่างของความพร้อมด้านจิตใจได้ชัดเจนมากกว่าการปฏิบัติของนักเรียนต่องานที่เป็นวิชาบังคับกับวิชาเลือก หรือจากสิ่งนอกโรงเรียนที่นักเรียนอยากเรียน เช่น การขับรถยนต์ ดนตรี เกมส์ หรืออะไรบางอย่างที่นักเรียนอาสาสมัครและตัดสินใจได้โดยเสรีในการเรียน การมีความกระตือรือร้นและความสนใจเมื่อเริ่มเรียนจะทำให้นักเรียนได้เร็วและประสบความสำเร็จสูง อย่างไรก็ตามบลูมเห็นว่าวิธีนี้ค่อนข้างเป็นอุดมคติที่จัดได้ลำบาก

ช่วงสำคัญของการจัดประสบการณ์เพื่อสร้างความรู้สึที่ดีต่อการเรียนนี้ ทั้งไวต์เฮดและบลูม เห็นว่าต้องทำในระดับประถมศึกษาเพราะบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปีลงมา มีพัฒนาการอยู่ในขั้นตอนของความสนใจ ความพึงพอใจ และเป็นช่วงการสร้างฐานของการสะสมความรู้สึที่ดีต่ออดีต ประสบการณ์ความสำเร็จในชั้นเรียนที่สูงขึ้นไปหรือในเด็กที่อายุมากขึ้น การสร้างหรือเปลี่ยนแปลงความรู้สึจะทำไดยาก

เรื่องเสรีภาพในการเรียนนี้บุคคลอีกผู้หนึ่งที่ควรกล่าวถึง คือ โรเจอร์ส (Rogers. 1967 : 485-497) นักจิตวิทยามนุษยศาสตร์ผู้ริเริ่มวิธีบำบัดคนไข้ทางจิต แบบยึดคนไข้เป็นศูนย์กลาง และใช้วิธีบำบัดบนรากฐานการสร้างบรรยากาศทางอารมณ์ทำให้คนไข้รู้สึกสบายและเป็นอิสระพอที่จะเข้าใจพื้นฐานแบบแผนชีวิตของตนและสามารถค้นหาทางเลือกของการคิดรู้สึกและกระทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์หรือความสุขแก่ตัวเองได้มากที่สุด

โรเจอร์สโยงหลักการนี้มาสู่แนวปฏิบัติทางการศึกษา รูปแบบการศึกษาที่พึงปรารถนาตามทัศนะของเขาต้องสามารถนำนักเรียนไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีสัจจการแห่งตน สามารถทำให้บุคคลมีความอยากรู้อยากเห็นด้วยจิตใจที่เป็นอิสระได้ เลือกทางเดินใหม่ตามความสนใจของตนได้ และตระหนักได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างล้วนอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลง รูปแบบการที่เอื้อต่อเป้าหมายดังกล่าว โรเจอร์สกล่าวว่า การเรียนรู้แบบประสบการณ์ (Experiential Learning)

สรุปได้ว่า การเรียนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง คือ เสรีภาพในการเรียน โดยให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนได้นั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือ เสรีภาพในการเรียน โดยให้ผู้เรียนมีความเป็นอิสระในการเลือกเรียนด้วยตนเอง

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียน

7.1 งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียน

เกเนอร์ (Gaynor. 1977 : 5732-A) ได้ทำการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาอาชีวในเมือง นอร์ท ออเรนจ์ (North Orange) วัตถุประสงค์เพื่อสำรวจระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อโปรแกรมการเรียน โดยให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประมาณค่าตั้งแต่ไม่พอใจที่สุด(1) ไปจนถึงพอใจที่สุด(5) ซึ่งเนื้อหาของแบบสำรวจแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากร หลักสูตร การให้อันดับแนะแนว และเรื่องทั่ว ๆ ไป ผลจากการศึกษาปรากฏว่า (1) นักศึกษาพึงพอใจด้านอาจารย์มากที่สุดกว่าทุกด้าน (2) การแนะแนวด้านการงานได้รับคะแนนการประมาณค่าค่อนข้างต่ำ ผู้แนะแนวได้รับคะแนนต่ำสุด (3) นักศึกษาพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกับคนงานในการออกฝึกงาน (4) โปรแกรมการฝึกนักศึกษาให้เป็นผู้นำนักศึกษา ได้รับคะแนนค่อนข้างต่ำ เช่นเดียวกับการออกฝึกงาน วิทยากร และหลักสูตร (5) มีนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 21% ที่ยังไม่เคยไปห้องแนะแนว หรือไม่ทราบว่ามีห้องแนะแนวอยู่ที่ใด (6) นักศึกษามีความเห็นว่าการให้นักศึกษาออกไปห้องแนะแนวมีความจำเป็นมาก (7) นักศึกษาพึงพอใจอย่างสูงต่อระบบการให้อันดับคะแนน (8) นักศึกษาประมาณ 28% ที่ยังไม่เข้าใจนโยบายการไม่ตกซ้ำชั้นเรียน และในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของนักเรียนได้รับคะแนนความพึงพอใจสูง

มัฟโฟ (Muffo. 1977 : 6306-A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตที่มีอายุมากและอายุน้อย ในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการและความพึงพอใจ ผลปรากฏว่า นิสิตที่มีอายุน้อย และนิสิตชายกับนิสิตหญิง ค่อนข้างจะมีความแตกต่างในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการ และความพึงพอใจ แต่ไม่มากเท่ากับที่ปรากฏในการวิจัยอื่น ๆ ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการแปรผันขึ้นอยู่กัอายุและเพศ การเลือกวิชาเอก เป็นตัววัดความต้องการ และความพึงพอใจ แต่ไม่มากเท่ากับที่ปรากฏในการวิจัยอื่น ๆ ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการแปรผันขึ้นอยู่กัอายุ และเพศ การเลือกวิชาเอกเป็นตัววัดค่านความต้องการของนิสิตจะแตกต่างกันในขั้นต้น แต่หลังจากผ่านไป 1ปีแล้ว ปรากฏว่า นิสิตที่มีอายุมากและนิสิตที่มีอายุน้อย เลือกวิชาเอกคล้าย ๆ กัน ความต้องการด้านวิชาการ และด้านการงานของทั้งสองกลุ่มคล้ายกัน นิสิตทั้งสองกลุ่มมีระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับสถาบันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ไบรอัน (Bryan. 1978 : 3972 - A) ได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย โดยศึกษากับนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งรัฐออเรกอน ปี ค.ศ. 1975 -1976 จุดประสงค์เพื่อจะหาความสัมพันธ์(ถ้ามี) ระหว่างความพึงพอใจของนิสิตต่อสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัย 5 มิติ คือ สิ่งที่มีมหาวิทยาลัยจัดให้ ชีวิตในมหาวิทยาลัย สภาพการทำงาน ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย คุณภาพการศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ย พบว่า คะแนนเฉลี่ยและความรู้สึกพึงพอใจของนิสิตที่ได้อันดับคะแนนต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

เฮาส์ (House. 1980 : 235 - A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับความพึงพอใจของนักศึกษาวิทยาลัยวีกเอ็นด์ ในด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ และไม่

เกี่ยวข้องกับวิชาการ การวางแผนการจัดโปรแกรมการเรียน และความสัมพันธ์ด้านการบริหารงานโดยศึกษานักศึกษาที่ลงทะเบียนในฤดูใบไม้ร่วง ปี ค.ศ. 1979 ในมหาวิทยาลัยวีกเอนด์ มหาวิทยาลัย เท็กซัส เซาท์เธิร์น (Texas Southern University) จากการทดสอบโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับความพึงพอใจของนักศึกษาในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับความพึงพอใจของนักศึกษาในด้านกระบวนการที่ไม่เกี่ยวกับวิชาการ การวางแผนการจัดโปรแกรมการเรียน การบริหารและผลรวมผลรวมของความพึงพอใจทุกด้าน

ฟิลด์ และ ไกลด์ส์ (Field and Giles. 1980 : 67-73) แห่งมหาวิทยาลัยออร์เบอรัน ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อค้นหามิติของความพึงพอใจและไม่พึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการศึกษาและประสบการณ์การศึกษาในคณะวิชาชีพชั้นสูง ได้ค้นพบมิติของความพึงพอใจ 8 มิติ คือ

ความพึงพอใจกับสิ่งเร้าด้านการสอนทางพุทธิปัญญา

ความพึงพอใจกับการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของคณะ

ความพึงพอใจกับความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์

ความพึงพอใจกับความสัมพันธ์ด้านสังคมและการทำงานกับเพื่อน

ความพึงพอใจกับสิ่งเร้าทางด้านพุทธิปัญญาของเพื่อน

ความพึงพอใจกับการเลือกโปรแกรมได้อย่างเสรี

ความพึงพอใจกับความก้าวหน้าทางการก้าวหน้าทางการเรียนรายวิชาในหลักสูตร

ความพึงพอใจกับการกำหนดกฎเกณฑ์ที่นิสิตพึงปฏิบัติ

7.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียน

ประพัฒน์ จำปาไทย (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล อาจารย์ผู้สอน บทบาทและบุคลิกภาพของนิสิต และด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ซึ่ง แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ย่อย ๆ คือ ห้องเรียน ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ และห้องทำงานของนิสิตที่ภาควิชาจัดไว้ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นิสิตมีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากมาน้อย คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน บทบาทและบุคลิกภาพของเพื่อนนิสิต การประเมินผล เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และปัจจัยที่สนับสนุนต่อการจัดการเรียนการสอนในส่วนห้องเรียน ยกเว้นห้องสมุดของคณะครุศาสตร์ และห้องทำงานนิสิตที่ภาควิชาจัดไว้ให้ ซึ่งนิสิตมีความพึงพอใจในระดับน้อย

2. จากการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานและเลขคณิตของคะแนนความพึงพอใจ พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าเป็นนิสิต และนิสิตที่ไม่มีประสบการณ์มาก่อน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการประเมินผลเท่านั้น ไม่พบความแตกต่างของความพึงพอใจของนิสิตที่มีความแตกต่างในด้านคะแนนเฉลี่ยสะสม และสถานภาพในเนื้อหาทุก ๆ ด้าน

3. จากการวิเคราะห์ได้ตัวประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจของนิสิตด้านกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมด 16 ตัวประกอบ คือ บทบาทและบุคลิกภาพของอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษา บทบาทและบุคลิกภาพเพื่อนนิสิตด้านการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา สภาพห้องทำงานนิสิตที่ภาควิชาจัดไว้ให้ สภาพห้องเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา เนื้อหาวิชาที่จัดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ลักษณะข้อสอบที่เหมาะสมในระดับบัณฑิตศึกษา วิธีการสอนของอาจารย์ที่เหมาะสมในระดับบัณฑิตศึกษา บุคลิกภาพของนิสิตด้านสังคมกับเพื่อน หลักการประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมในระดับบัณฑิตศึกษา บทบาทของนิสิตบัณฑิตที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ความมีคุณธรรมและมนุษยสัมพันธ์ของอาจารย์ที่มีต่อนิสิต การบริการห้องสมุด การเตรียมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ประสบการณ์แก่นิสิต และการจัดบรรยากาศในห้องเรียน

4. รูปแบบของกระบวนการเรียนการสอนที่นิสิตมีความต้องการสอดคล้องกัน คือ

4.1 อาจารย์เป็นกันเองกับนิสิต

4.2 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศได้ดี

4.3 ห้องทำงานของนิสิตที่ภาควิชาควรมี โต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอ และมีหนังสือให้ค้นคว้า

4.4 เจ้าหน้าที่ห้องสมุดบริการด้วยความเต็มใจ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

4.5 เนื้อหาวิชาทันสมัยต่อเหตุการณ์ และเน้นการนำไปใช้

ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย ความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาวชิราลงกูมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยบัณฑิตมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของบัณฑิตศึกษาอยู่ในระดับสูงเรียงตามลำดับ คือ ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ด้านการทำวิทยานิพนธ์ และด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ส่วนด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านวิธีการสอนและบุคลิกภาพของอาจารย์ และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนตามความแตกต่าง ระหว่างเพศ อายุ และชั้นปีในทุกด้าน ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นเมื่อเปรียบเทียบตามหลักสูตร และคณะ จะให้ผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < .01$ ในด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน และให้ผลแตกต่างกันเฉพาะด้านการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างแต่ละคณะที่ศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ ปรากฏว่าให้ผลไม่แตกต่างกัน

3. นักศึกษามหาวิทยาลัยบัณฑิตมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรอยู่ในระดับสูง นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับ คือ ด้านวิธีการสอนและบุคลิกภาพของอาจารย์ ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ด้านการทำวิทยานิพนธ์

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีความพึงพอใจเป็นลำดับสุดท้าย

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนตามความแตกต่างระหว่างอายุ ชั้นปีในทุกด้าน ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านที่ให้ผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือด้านการประเมินผลการเรียนการสอนเมื่อเปรียบเทียบตามหลักสูตร และคณะ ด้านการทำวิทยานิพนธ์จะให้ผลที่แตกต่างในระหว่างคณะที่ศึกษา นอกจากนั้นคือด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรและด้านวิธีการสอนกับบุคลิกภาพของอาจารย์ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียน สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนของนิสิตนักศึกษา จะมีความพึงพอใจต่อตัวผู้สอนมากกว่าด้านอื่น และผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนตามความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ ชั้นปีในทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2542 จำนวน 865 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เลือกสุ่มจากกลุ่มประชากรที่ศึกษา โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

1. แบ่งกลุ่มประชากรจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งหมดโดยจำแนกเป็น 2 คณะ คือ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์
 2. แบ่งกลุ่มย่อยจากคณะวิทยาศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ โดยแต่ละคณะ แบ่งเป็นเพศชาย และหญิง
 2. กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 132 : 2541 อ้างอิงมาจาก Krejcie and Morgan, 1978 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน ตามรายละเอียดในตาราง 1
- ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

คณะ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
วิทยาศาสตร์	239	275	514	74	85	159
เกษตรศาสตร์	182	169	351	57	53	110
รวม	421	444	865	131	138	269

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เครื่องมือจำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS (The Self Directed Search)
 2. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน
- โดยมีวิธีสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS (The Self Directed Search)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ เอส ดี เอส ซึ่ง มีคู่มือรหัสการจัดประเภทอาชีพประกอบหนึ่งฉบับ จอห์น ฮอลแลนด์ ได้สร้างไว้ในปี 1972 และได้ปรับปรุงในปี 1977 โดยศึกษาจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษาระดับวิทยาลัยและกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ แบบสำรวจอาชีพฉบับปรับปรุงใหม่นี้ ดร. นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2527 : 50) ได้แปลไว้ ผู้วิจัยได้นำมาดัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาและได้สร้างเพิ่มเติมอีก แบบสำรวจแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสำรวจลักษณะส่วนบุคคลทั่วไป ได้แก่ เพศ คณะที่กำลังศึกษา วิชาเอกที่กำลังศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสม(GPA)

ตอนที่ 2 แบบสำรวจเกี่ยวกับข้อมูลด้านอาชีพ แบ่งออกเป็น 4 หมวดใหญ่ ๆ คือ หมวด กิจกรรม หมวดความสามารถ หมวดอาชีพ และหมวดประเมินผลตนเอง มีข้อคำถามทั้งหมด 214 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ส่วนหมวดประเมินตนเองเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

คุณภาพของแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS

แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS ของฮอลแลนด์ มีค่าความเชื่อมั่นแบบวิธีสอบซ้ำและแบบ KR-20 อยู่ระหว่าง 0.31 ถึง 0.87 และ 0.53 ถึง 0.88 ตามลำดับ (Holland, 1979 : 46 - 47)

นอกจากนี้ อัจฉราภรณ์ บรรลือทรัพย์ (2526 : 26) ได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบนี้ โดยนำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS นี้ไปทดลองใช้กับนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 140 คน คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ได้จำนวน 120 ฉบับ นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นำผลที่ได้ไปหาความเชื่อมั่นโดยวิธี Kuder - Richardson สูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจทั้งฉบับ 0.97

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS ไปทดลองใช้กับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 100 คน และคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ได้ 96 ฉบับ ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ด้วยวิธีของครอนบัค (Cronbach) โดยแยกเป็นแต่ละหมวดดังนี้

หมวดกิจกรรม	ค่าความเชื่อมั่น = .8512
หมวดความสามารถ	ค่าความเชื่อมั่น = .8975
หมวดอาชีพ	ค่าความเชื่อมั่น = .9530
หมวดการประเมินตนเอง	ค่าความเชื่อมั่น = .7369

และความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ SDS ทั้งฉบับ = .9701

ตัวอย่างแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS

คำชี้แจงและข้อแนะนำในการตอบ

1. แบบสำรวจนี้ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ เอส ดี เอส (Self Directed Search) เป็นแบบสำรวจด้านอาชีพของ จอห์น ฮอลแลนด์
2. แบบสำรวจนี้มี 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านตอบตามความเป็นจริง และครบทุกข้อ ตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ หมวดกิจกรรม หมวดความสามารถ หมวดอาชีพ และหมวดการประเมินความสามารถ สำหรับการตอบตอนที่ 2 นี้ขอให้ท่านตอบอย่างจริงจัง และตอบอย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องคิดมาก

ตอนที่ 1

กรุณาเติมข้อความในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน หรือ ชีตเครื่องหมาย / ในข้อที่ท่านต้องการ

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. คณะที่กำลังศึกษา ☐ วิทยาศาสตร์ ☐ เกษตรศาสตร์
3. วิชาเอก _____
4. คะแนนเฉลี่ยสะสม ☐ น้อยกว่า 2.00 ☐ 2.01 - 2.74 ☐ มากกว่า 2.75

ตอนที่ 2

หมวดที่ 1 กิจกรรม

กรุณาขีดเครื่องหมาย / ในช่อง "ชอบ" สำหรับกิจกรรมที่ท่านชอบ และขีดเครื่องหมาย / ในช่อง "ไม่ชอบ" สำหรับกิจกรรมที่ท่านรู้สึกไม่ชอบหรือรู้สึกเฉย ๆ

งานช่างฝีมือและกลึง (R)

กิจกรรม	ชอบ	ไม่ชอบ
เรียนการเขียนแบบเครื่องยนต์	☐	☐
ซ่อมรถจักรยานยนต์	☐	☐

งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (I)

กิจกรรม	ชอบ	ไม่ชอบ
ทำงานในห้องปฏิบัติการ	☐	☐
ทำโครงการวิทยาศาสตร์	☐	☐

งานศิลป์ ดนตรีและวรรณกรรม (A)

กิจกรรม	ชอบ	ไม่ชอบ
วาดรูปเหมือน	[]	[]
ออกแบบเครื่องเรือน อาคาร	[]	[]

งานบริการการศึกษาและสังคม (S)

กิจกรรม	ชอบ	ไม่ชอบ
ช่วยคนมีปัญหา	[]	[]
ทำความรู้จักเพื่อนใหม่	[]	[]

งานการจัดการและธุรกิจ (E)

กิจกรรม	ชอบ	ไม่ชอบ
เข้าร่วมการประชุม	[]	[]
ขายของ	[]	[]

งานสำนักงานและงานเสมียน (C)

กิจกรรม	ชอบ	ไม่ชอบ
จัดเก็บบันทึกอย่างละเอียด เกี่ยวกับงบประมาณ	[]	[]
เรียนวิชาธุรกิจ	[]	[]

หมวดที่ 2 ความสามารถ

ขอให้ท่านอ่านกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไปนี้ และสำรวจว่าท่านมีความสามารถในกิจกรรมเหล่านี้หรือไม่ ถ้ามีให้ขีดเครื่องหมาย / ในช่อง "ใช่" ถ้าไม่มีให้ขีดเครื่องหมาย / ในช่องไม่ใช่

<u>งานช่างฝีมือและกลึง (R)</u>	ใช่	ไม่ใช่
ฉันอ่านพิมพ์เขียวได้	[]	[]
ฉันสามารถซ่อมท่อได้ง่าย ๆ ได้	[]	[]
<u>งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (I)</u>	ใช่	ไม่ใช่
ฉันสามารถใช้กล้องจุลทรรศน์ได้	[]	[]
ฉันสามารถจัดกลุ่มของดวงดาว	[]	[]
<u>งานศิลป์ ดนตรีและวรรณกรรม (A)</u>	ใช่	ไม่ใช่
ฉันแสดงละครได้	[]	[]
ฉันเขียนรูปเหมือนได้	[]	[]
<u>งานบริการการศึกษาและสังคม (S)</u>	ใช่	ไม่ใช่
ฉันทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	[]	[]
ฉันชอบและรักที่จะสอนเด็ก ๆ	[]	[]
<u>งานการจัดการและธุรกิจ (E)</u>	ใช่	ไม่ใช่
ฉันเคยเป็นผู้นำของกลุ่ม	[]	[]
ฉันเป็นคนกระตือรือร้น	[]	[]

<u>งานสำนักงานและงานเสมียน (C)</u>	ใช่	ไม่ใช่
ฉันสามารถจดชวเลขได้	[]	[]
ฉันสามารถจัดระบบรายรับรายจ่าย	[]	[]

หมวดที่ 3 อาชีพ

แบบสำรวจต่อไปนี้ จะสำรวจความรู้สึกและทัศนคติของท่านเกี่ยวกับงานชนิดต่าง ๆ หากอาชีพใดที่ท่านรู้สึก ชอบ หรือ สนใจ ให้ขีดเครื่องหมาย / ในช่อง "สนใจ" และหากท่านไม่ชอบหรือไม่ชอบเลย ให้กาเครื่องหมาย / ในช่อง "ไม่สนใจ"

<u>งานช่างฝีมือและกลา่งแจ้ง (R)</u>	สนใจ	ไม่สนใจ
ช่างเทคนิคเกี่ยวกับเครื่องบิน	[]	[]
ผู้ตรวจงานก่อสร้าง	[]	[]
<u>งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (I)</u>	สนใจ	ไม่สนใจ
นักเคมี	[]	[]
นักวิจัยทางวิทยาศาสตร์	[]	[]
<u>งานศิลป์ ดนตรีและวรรณกรรม (A)</u>	สนใจ	ไม่สนใจ
นักเขียนบทความ	[]	[]
นักเขียนการ์ตูน	[]	[]
<u>งานบริการการศึกษาและสังคม (S)</u>	สนใจ	ไม่สนใจ
นักสังคมวิทยา	[]	[]
ผู้บริหารโรงเรียน	[]	[]
<u>งานการจัดการและธุรกิจ (E)</u>	สนใจ	ไม่สนใจ
ผู้จัดการโรงแรม	[]	[]
พิธีกรในงานหรือพิธีต่าง ๆ	[]	[]
<u>งานสำนักงานและงานเสมียน (C)</u>	สนใจ	ไม่สนใจ
นักบัญชี	[]	[]
พนักงานธนาคาร	[]	[]

หมวดที่ 4 ประเมินความสามารถของตัวเอง

ให้คะแนนตัวท่านเองในความสามารถด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ โดยวงกลมตัวเลขในตารางข้างล่าง ตามหมวดต่าง ๆ ตามความรู้สึกที่แท้จริง เพื่อให้คะแนนที่ได้ถูกต้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด และขอให้ท่านหลีกเลี่ยงการให้คะแนนซ้ำ ๆ กันในความสามารถด้านต่าง ๆ

ความสามารถ	เครื่องจักรกล	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	การสอน	การขาย	ธุรการ
สูง	7	7	7	7	7	7
	6	6	6	6	6	6
	5	5	5	5	5	5
กลาง	4	4	4	4	4	4
	3	3	3	3	3	3
	2	2	2	2	2	2
ต่ำ	1	1	1	1	1	1
	R	I	A	S	E	C

ทักษะ	เครื่องจักรกล	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	การสอน	การขาย	ธุรการ
สูง	7	7	7	7	7	7
	6	6	6	6	6	6
	5	5	5	5	5	5
กลาง	4	4	4	4	4	4
	3	3	3	3	3	3
	2	2	2	2	2	2
ต่ำ	1	1	1	1	1	1
	R	I	A	S	E	C

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ถ้าตอบ "ใช่" หรือ "สนใจ" หรือ "ชอบ" ได้ 1 คะแนน ถ้าตอบ "ไม่ใช่" หรือ "ไม่สนใจ" หรือ "ไม่ชอบ" ได้ 0 คะแนน
2. รวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดโดยแยกเป็นหมวดตามรหัสตัวอักษร คือ R , I , A , S , E และ C
3. รวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดโดยแยกเป็นหมวดตามกิจกรรม หมวดความสามารถ หมวดอาชีพ และหมวดประเมินตนเอง ตามรหัสของหมวดย่อย คือ R , I , A , S , E และ C
4. เรียงคะแนนในหมวดย่อย R , I , A , S , E และ C จากมากไปหาน้อยตามลำดับ
5. นำรหัสของคะแนนที่ได้มากที่สุดตามลำดับ 1, 2 และ 3 ไปเปิดคู่มือรหัสการจัดประเภทอาชีพ

เมื่อกลุ่มตัวอย่างทำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS จนได้รหัสอาชีพหนึ่งตามตัวอักษรของคะแนนที่สูงอันดับ 1 , 2 และ 3 แล้ว ผู้วิจัยนำรหัสอาชีพมาหาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ โดยใช้ Ichan Index

การพิจารณาความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ ทำได้โดยใช้การเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่างกันระหว่างอักษรตัวแรก อักษรตัวที่ 2 และอักษรตัวที่ 3 ของรหัสอาชีพ กับรหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS โดยใช้หลักการคิดคำนวณด้วยดัชนี ไอชาน ตาราง Ichan Index

รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS

รหัสของอาชีพ	อักษรตัวที่ 1	อักษรตัวที่ 2	อักษรตัวที่ 3	ไม่สอดคล้อง
อักษรตัวที่ 1	22	10	4	0
อักษรตัวที่ 2	10	5	2	0
อักษรตัวที่ 3	4	2	1	0

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ พิจารณาความใกล้ชิดกันของตัวอักษร หลังจากรวมคะแนนความใกล้ชิดกันของตัวอักษรแล้ว คะแนนรวมจะอยู่ระหว่าง 0 - 28 คะแนน สามารถแปลผลระดับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพดังนี้

มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพในระดับมาก มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 26 - 28 คะแนน

มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 20 - 25 คะแนน

มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพในระดับน้อย มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 14 - 19 คะแนน

ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพอย่างแน่นอน มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0 - 13 คะแนน

2. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน

แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน มีรายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามดังนี้

2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน

2.3 เขียนข้อคำถามตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้ โดยแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร 15 ข้อ ด้านอาจารย์ผู้สอน 15 ข้อ ด้านวิธีการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน 16 ข้อ ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน 16 ข้อ

2.4 ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถาม โดยหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face validity) ของแบบสอบถาม โดยนำข้อคำถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผศ.ดร.ทศพร ประเสริฐสุข อ.วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถาม

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์

2.6 หาค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ t-test และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 2.17-8.76 โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach 's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .9564 เหลือแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน แต่ละด้าน ดังนี้ ด้านหลักสูตร 13 ข้อ ด้านอาจารย์ผู้สอน 15 ข้อ ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน 16 ข้อ ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน 16 ข้อ

ตัวอย่าง แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน

คำชี้แจง การตอบแบบสอบถามขอให้ท่านเขียนเครื่องหมายถูกในช่องความคิดเห็น ที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่านในแต่ละข้อความ

เนื้อหาวิชาของหลักสูตร	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย เป็นส่วนใหญ่	เห็นด้วย น้อย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0 มีประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้				
00 เนื้อหาวิชาลึกซึ้งเข้าใจยาก				

เกณฑ์การให้คะแนน

ความคิดเห็นที่เป็นเชิงนิมิต (Positive) ดังนี้

ถ้าตอบว่า	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	4	คะแนน
ถ้าตอบว่า	เห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบว่า	เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบว่า	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

สำหรับข้อความใดที่เป็นคำตอบเชิงนิเสธ (Negative) จะให้คะแนนในลักษณะตรง

กันข้าม

เกณฑ์การให้คะแนนระดับความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการบอกระดับความพึงพอใจไว้เป็น 4 ระดับ ดังนี้คือ

ความพึงพอใจสูงมาก	หมายถึง	คะแนนความคิดเห็นเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.00
ความพึงพอใจสูง	หมายถึง	คะแนนความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50-3.49
ความพึงพอใจน้อย	หมายถึง	คะแนนความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50-2.49
ความพึงพอใจน้อยมาก	หมายถึง	คะแนนความคิดเห็นเฉลี่ยน้อยกว่า 1.00- 1.49

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง
3. ก่อนลงมือทำแบบทดสอบผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำแบบทดสอบวิธีการกระทำและอ่านคำชี้แจงให้ฟังให้เวลาสำหรับซักถามข้อสงสัยพร้อมทั้งแนะนำให้นักศึกษาตอบในสิ่งที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงของแต่ละบุคคลมากที่สุด
4. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจและให้คะแนนแบบทดสอบตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
5. นำคะแนนของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำคะแนนจากการตอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 หาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$p = \left(\frac{f}{n} \right) 100$$

เมื่อ	p	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ค่าผลรวมของคะแนน
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

1.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตร

$$s = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	ΣX	แทน	ค่าผลรวมของคะแนนดิบ
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach 's alpha coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2524 : 187) ดังสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อในแบบสอบถาม
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในแบบสอบถามทั้งฉบับ

2.2 ค่าอำนาจจำแนก

วิเคราะห์ข้อความในแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2524 : 187) ดังสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าความแตกต่างของข้อสอบเป็นรายข้อ
	$\bar{X}_H$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
	N_H	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูง
	N_L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

3. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson 's Product moment correlation) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ . 2529 :153)

$$r = \frac{n\sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n\sum x^2 - (\sum x)^2][n\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับ ตัวแปร Y
	n	แทน	จำนวนคนหรือจำนวนคู่ของข้อมูล
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบของของตัวแปร X
	$\sum y$	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบของของตัวแปร Y
	$\sum xy$	แทน	ผลรวมของผลคูณของคะแนนตัวแปร X กับคะแนนของ ตัวแปร Y เป็นคู่ ๆ ในรูปคะแนนดิบ
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของกำลังของคะแนนดิบตัวแปร X
	$\sum y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังของคะแนนดิบตัวแปร Y

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
n	แทน	จำนวนคนที่เป็นแหล่งข้อมูล
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ครั้งนี้ เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนในบทที่ 3 นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 269 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Sciences Personal Computer plus) ในรูปตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยการแจกแจงความถี่ และคิดเป็นร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ จำแนกตาม เพศ คณะที่ศึกษา และคะแนนเฉลี่ยสะสม

ตัวแปร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
		n	
เพศ	ชาย	132	49.00
	หญิง	137	51.00
	รวม	269	100.00
คณะที่ศึกษา	วิทยาศาสตร์	161	85.00
	เกษตรศาสตร์	108	40.15
	รวม	269	100.00
คะแนนเฉลี่ยสะสม	น้อยกว่า 2.00	43	15.99
	2.01-2.74	183	68.02
	มากกว่า 2.75	43	15.99
	รวม	269	100.00

จากตาราง 2 นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่คณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 269 คน เป็นเพศชาย 132 คน คิดเป็นร้อยละ 49 และเป็นเพศหญิง 137 คน คิดเป็นร้อยละ 51 สำหรับคณะที่ศึกษาของนักศึกษาเป็น นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ 161 คน คิดเป็นร้อยละ 59.85 นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ 108 คน คิดเป็นร้อยละ 40.15 สำหรับคะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 2.00 จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 15.99 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.01-2.74 จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 68.02 และคะแนนเฉลี่ยสะสมมากกว่า 2.75 จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 15.99

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน

วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนนความพึงพอใจในการเรียนของ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจ	เพศ	ระดับความพึงพอใจ			
		n	$\bar{X}$	S	
ด้านหลักสูตร	ชาย	132	2.9399	.4313	สูง
	หญิง	137	2.9370	.3638	สูง
รวม		269	2.9384	.3975	สูง
ด้านอาจารย์ผู้สอน	ชาย	132	2.9505	.3881	สูง
	หญิง	137	2.9624	.4089	สูง
รวม		269	2.9566	.3981	สูง
ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	ชาย	132	2.8608	.4185	สูง
	หญิง	137	2.8195	.4005	สูง
รวม		269	2.8398	.4091	สูง
ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน	ชาย	132	2.8467	.3939	สูง
	หญิง	137	2.8952	.3684	สูง
รวม		269	2.8714	.3812	สูง
ความพึงพอใจในการเรียน	ชาย	132	2.8966	.3314	สูง
	หญิง	137	2.9009	.3010	สูง
รวม		269	2.8988	.3157	สูง

จากตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่คณะวิทยาศาสตร์และ คณะเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจในการเรียนโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน อยู่ในระดับ สูง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนนความพึงพอใจในการเรียนของ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามคณะที่ศึกษา

ความพึงพอใจ	คณะ	n	$\bar{X}$	S	ระดับความพึงพอใจ
ด้านหลักสูตร	วิทยาศาสตร์	161	2.9945	.3898	สูง
	เกษตรศาสตร์	108	2.8506	.3977	สูง
รวม		269	2.9367	.3985	สูง
ด้านอาจารย์ผู้สอน	วิทยาศาสตร์	161	3.0280	.3734	สูง
	เกษตรศาสตร์	108	2.8442	.4077	สูง
รวม		269	2.9593	.3971	สูง
ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	วิทยาศาสตร์	161	2.8766	.3859	สูง
	เกษตรศาสตร์	108	2.7837	.4400	สูง
รวม		269	2.8398	.4102	สูง
ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน	วิทยาศาสตร์	161	2.9811	.3620	สูง
	เกษตรศาสตร์	108	2.8419	.4082	สูง
รวม		269	2.8714	.3812	สูง
ความพึงพอใจในการเรียน	วิทยาศาสตร์	161	2.9439	.2995	สูง
	เกษตรศาสตร์	108	2.8288	.3285	สูง
รวม		269	2.8977	.3159	สูง

จากตาราง 4 แสดงว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความพึงพอใจในการเรียนโดยรวมและรายด้านได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน อยู่ในระดับ สูง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนนความพึงพอใจในการเรียนของ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามคะแนนเฉลี่ย

ความพึงพอใจ	คะแนนเฉลี่ย	—			ระดับ ความพึง พอใจ
		n	X	S	
ด้านหลักสูตร	น้อยกว่า 2.00	43	2.7594	.3871	สูง
	2.01-2.74	183	2.9664	.3861	สูง
	มากกว่า 2.75	43	2.9684	.4249	สูง
รวม		269	2.9338	.3983	สูง
ด้านอาจารย์ผู้สอน	น้อยกว่า 2.00	43	2.8171	.5302	สูง
	2.01-2.74	183	2.9804	.3783	สูง
	มากกว่า 2.75	43	2.9470	.3397	สูง
รวม		269	2.9491	.4032	สูง
ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	น้อยกว่า 2.00	43	2.6571	.4595	สูง
	2.01-2.74	183	2.8821	.3925	สูง
	มากกว่า 2.75	43	2.7933	.3616	สูง
รวม		269	2.8321	.4061	สูง
ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน	น้อยกว่า 2.00	43	2.8157	.3509	สูง
	2.01-2.74	183	2.8701	.3758	สูง
	มากกว่า 2.75	43	2.9135	.4341	สูง
รวม		269	2.8684	.3813	สูง
ความพึงพอใจในการเรียน	น้อยกว่า 2.00	43	2.7615	.3264	สูง
	2.01-2.74	183	2.9218	.3111	สูง
	มากกว่า 2.75	43	2.9017	.3027	สูง
รวม		269	2.8931	.3163	สูง

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.00 คะแนนเฉลี่ย 2.01-2.74 และ คะแนนเฉลี่ย มากกว่า 2.75 มีความพึงพอใจในการเรียนโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน อยู่ใน ระดับ สูง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และ
คณะเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ

ระดับความสอดคล้องในการเลือกคณะ	เพศ	จำนวน n	ร้อยละ
ไม่มีความสอดคล้อง	ชาย	38	28.79
	หญิง	52	37.96
รวม		80	33.40
มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย	ชาย	23	17.42
	หญิง	11	8.02
รวม		44	12.60
มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง	ชาย	49	37.12
	หญิง	50	36.50
รวม		99	37.20
มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก	ชาย	22	16.67
	หญิง	24	17.52
รวม		46	16.80
รวมทั้งหมด	ชาย	132	100.00
	หญิง	137	100.00

จากตาราง 6 นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ เพศชายมีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาได้แก่ ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย และมีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ตามลำดับ ส่วนเพศหญิงไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาได้แก่ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก และมีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ตามลำดับ

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และ
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามคณะ

ระดับความสอดคล้องในการเลือกคณะ	คณะ	n	ร้อยละ
ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ	วิทยาศาสตร์	41	25.47
	เกษตรศาสตร์	50	46.30
รวม		91	33.60
มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย	วิทยาศาสตร์	21	13.04
	เกษตรศาสตร์	12	11.11
รวม		33	12.70
มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง	วิทยาศาสตร์	70	43.48
	เกษตรศาสตร์	30	27.78
รวม		100	37.10
มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก	วิทยาศาสตร์	29	10.80
	เกษตรศาสตร์	16	5.80
รวม		45	16.60
รวมทั้งหมด	วิทยาศาสตร์	161	100.00
	เกษตรศาสตร์	108	100.00

จากตาราง 7 นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง รองลงมาได้แก่ ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก และมีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ตามลำดับและนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ รองลงมาได้แก่ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ตามลำดับ

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และ
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม

ระดับความพอใจ	คะแนนเฉลี่ยสะสม	n	ร้อยละ
ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ	น้อยกว่า 2.00	15	34.88
	2.01 - 2.74	63	34.43
	มากกว่า 2.75	10	23.26
รวม		88	32.70
มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย	น้อยกว่า 2.00	8	18.61
	2.01 - 2.74	25	13.66
	มากกว่า 2.75	2	4.65
รวม		35	13.10
มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง	น้อยกว่า 2.00	9	20.93
	2.01 - 2.74	64	34.97
	มากกว่า 2.75	26	60.47
รวม		99	36.70
มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก	น้อยกว่า 2.00	11	25.58
	2.01 - 2.74	31	16.94
	มากกว่า 2.75	5	11.62
รวม		47	17.50
รวมทั้งหมด	น้อยกว่า 2.00	43	100.00
	2.01-2.74	183	100.00
	มากกว่า 2.75	43	100.00

ตาราง 8 นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 2.00 ส่วนใหญ่ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ รองลงมาได้แก่ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.01 - 2.74 ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลางและไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ รองลงมาได้แก่ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมากและมีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ตามลำดับ และคะแนนเฉลี่ยสะสมมากกว่า 2.75 ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง รองลงมาได้แก่ ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก และมีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ตามลำดับ

**ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับ
ความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และ
คณะเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**

ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับ
ความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความ สอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	r	p
ด้านหลักสูตร	0.0070	0.910
ด้านอาจารย์ผู้สอน	0.0358	0.565
ด้านวิธีการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	0.0347	0.577
ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน	0.0221	0.846
ความพึงพอใจในการเรียน	0.0291	0.640

จากตาราง 9 แสดงว่าความพึงพอใจในการเรียนทั้งโดยรวมและรายด้าน ได้แก่
ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่
สนับสนุนการเรียนการสอน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษา
คณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยรวม และจำแนกตามเพศ คณะและคะแนนเฉลี่ย
2. ระดับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยรวม และจำแนกตามเพศ คณะและคะแนนเฉลี่ย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2542 จำนวน 865 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2542 จำนวน 269 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ใช้เครื่องมือจำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS (The Self Directed Search) เป็นแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ จำนวน 4 ด้าน ซึ่งมีคู่มือรหัสการจัดประเภทอาชีพประกอบหนึ่งฉบับ จอห์น ฮอลแลนด์ ได้สร้างไว้ในปี 1972 และปรับปรุงในปี 1977 แบบสำรวจอาชีพปรับปรุงใหม่นี้ ดร.นวลศิริ เปาโรหิตย์ ได้แปลไว้ แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS ของฮอลแลนด์ มีค่าความเชื่อมั่นแบบวิธีสอบซ้ำ และแบบ KR-20 อยู่ระหว่าง 0.31 ถึง 0.87 และ 0.53 ถึง 0.88 ตามลำดับ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9701

2. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามนิยาม จำนวน 60 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9564 มีค่าอำนาจ จำแนกตั้งแต่ 2.17 ถึง 8.76

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. ก่อนลงมือทำแบบทดสอบ ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำแบบทดสอบ วิธีการทำ และอ่านคำชี้แจงให้ฟัง ให้เวลาซักถามข้อสงสัย พร้อมทั้งแนะนำให้นักศึกษาตอบในสิ่งที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงของแต่ละบุคคลมากที่สุด
4. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจและให้คะแนนแบบทดสอบตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
5. นำคะแนนของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามทุกข้อ โดยใช้เกณฑ์ตามที่กำหนดไว้
3. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้สถิติพื้นฐาน แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
4. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
5. วิเคราะห์คะแนนความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาระดับความพึงพอใจในการเรียน พบว่า
 - 1.1 นักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความพึงพอใจในการเรียนโดยรวม อยู่ในระดับ

สูง

1.2 นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับสูง

1.3 นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ศึกษาคณะที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับสูง

1.4 นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับสูง

2. ผลจากการศึกษาระดับความสอดคล้องในการเลือกคณะ พบว่า

2.1 นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คือ ร้อยละ 37.2 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะอยู่ในระดับมีความสอดคล้องปานกลาง ร้อยละ 33.4 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ร้อยละ 16.8 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 12.6 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะอยู่ในระดับน้อย

2.2 นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ดังนี้ เพศชายส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 37.12 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง คือ รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 28.79 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ร้อยละ 17.42 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ร้อยละ 16.67 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก และเพศหญิงส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 37.96 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 36.50 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง ร้อยละ 17.52 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก และ ร้อยละ 8.02 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ตามลำดับ

2.3 นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ศึกษาในคณะที่แตกต่างกัน มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ดังนี้ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 43.48 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 25.47 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ร้อยละ 18.01 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 13.04 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ตามลำดับ และนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 46.30 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 27.78 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง ร้อยละ 14.81 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก และ ร้อยละ 11.11 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ตามลำดับ

2.4 นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกัน มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ดังนี้ คะแนนเฉลี่ยสะสม น้อยกว่า 2.00 ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 34.88 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 25.58 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 20.93 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง ร้อยละ 18.61 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.01-2.74 ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 34 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลางและไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 16.94 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 13.66 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย และคะแนนเฉลี่ยสะสมมากกว่า 2.75 ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 60.47 มีความ

สอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 23.26 ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ร้อยละ 11.62 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 4.65 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนความสอดคล้องการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ความพึงพอใจในการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความพึงพอใจในการเรียน

1.1 ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับสูงทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในหลักสูตรต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เปิดกว้างให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนวิชาอื่น ๆ เช่น คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ หรือ คณะศึกษาศาสตร์ เป็นวิชาโทหรือวิชาเลือกทั่วไปได้อีกด้วย ตามหลักสูตรนักศึกษาสามารถค้นคว้าเชิงอิสระ หรือทำการวิจัยเพื่อให้ได้มีประสบการณ์ในการประยุกต์วิชาความรู้ในงานด้วยตนเอง (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541 : 15) ซึ่งสอดคล้องกับ ไวท์เฮด (Whited Head, 1967 : 141) ที่กล่าวว่า เสรีภาพเป็นบ่อเกิดความพึงพอใจในการเรียน ดังนั้นเสรีภาพจึงเป็นการสร้างความพึงพอใจในการเรียน และนอกจากนี้แล้ว นักศึกษามีอายุอยู่ระหว่าง 17 – 21 ปี เป็นวัยสำคัญของชีวิต ที่ต้องเรียนรู้ การปรับตัวและเผชิญปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพราะมีการรับผิดชอบหลายด้าน ที่ต้องทำให้สำเร็จลุล่วง เช่น ด้านการเรียน จึงทำให้เกิดการปรับตัวทางการเรียน จึงทำให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนซึ่งสอดคล้องกับ ฮอลล์ และ ลินเซย์ (Hall and Lindzey, 1965 : 134-135) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลจะเรียนได้ดีหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความรู้ ความสนใจ ความถนัด และบุคลิกภาพ และอาจเนื่องมาจากภาวะในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษาแตกต่างกัน

1.2 ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีเพศ คณะที่ศึกษา และคะแนนเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บรรยากาศการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งในด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน จัดอยู่ในระดับที่นักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่พึงพอใจ จึงทำให้นักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ที่ว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกคนต้องเรียนวิชาบังคับพื้นฐานร่วมกันเหมือนกันหมดทุกคน จึงทำให้ความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับเดียวกัน (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541 : 1)

ซึ่งสอดคล้องกับ ไบรอัน (Bryun. 1978 : 3972 – A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย พบว่า คะแนนเฉลี่ยและความรู้สึกพึงพอใจของนิสิตที่ได้อันดับคะแนนแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

2. ผลการศึกษาความสอดคล้องในการเลือกคณะ

2.1 ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะอยู่ในระดับมีความสอดคล้องปานกลางมากที่สุด คือ ร้อยละ 37.2 รองลงมา คือ ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ร้อยละ 33.4 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 16.8 และ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ร้อยละ 12.6 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ไม่ได้มีการสอบความถนัดด้านอาชีพ ทำให้นักเรียนที่เก่งด้านวิชาการ สามารถสอบเข้าศึกษาได้ แต่ นักเรียนไม่ทราบความถนัดด้านอาชีพที่แท้จริง จึงทำให้ผลการศึกษาความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะและมีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ประยุทธ์ วัชรดิษฐ์ (2526 : 29) ที่กล่าวไว้ว่า ปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาโดยทั่วไป มักจะพบปัญหาการเรียนจากการเรียน ที่นักศึกษาไม่สนใจเรียนหรือเลือกเรียนในสาขาวิชาที่ไม่สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับเมียร์ (meir. 1993 : 50 – 59) ที่กล่าวว่า ทฤษฎีการเลือกอาชีพและทฤษฎีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ สามารถยืนยันความ สอดคล้องในการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคล จากการศึกษาของพริ้น (Prince. 1985 : 2401) พบว่า ความสอดคล้องการเลือกอาชีพตามทฤษฎีของฮอลแลนด์ จะเป็นตัวทำนายความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษา จากการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า สาเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มีส่วนหนึ่งมาจาก ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ

2.2 ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ดังนี้ เพศชาย ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง คือ ร้อยละ 37.12 รองลงมาได้แก่ ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ร้อยละ 28.79 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ร้อยละ 17.42 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 16.67 และเพศหญิง ส่วนใหญ่ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ คือ ร้อยละ 37.96 รองลงมาได้แก่ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง ร้อยละ 36.50 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 17.52 และ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ร้อยละ 8.02 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะสิ่งแวดล้อมทางอาชีพของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และคณะเกษตรศาสตร์ มีลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางอาชีพค่อนข้างเหมือนหรือคล้ายกับสิ่งแวดล้อมของเพศชายมากกว่าเพศหญิง จึงทำให้เพศชายมีความสอดคล้องในการเลือกคณะมากกว่าเพศหญิง ดังทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (วิภา เกตุเทพา. 2532 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Holland. 1973) ที่

ว่า ความสอดคล้องกันจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลทำงาน หรือมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกับสิ่งแวดล้อมของตนเอง นอกจากนี้การเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2527 : 54 ; อ้างอิงมาจาก Holland. 1973) มีความเชื่อว่า บุคคลจะแสวงหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้มีโอกาสได้ใช้ทักษะและความสามารถ รวมทั้ง ทักษะ ค่านิยม ปัญญาในการประกอบอาชีพ และ บทบาทของบุคคลนั้น ๆ

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 90) พบว่า เพศมีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพ เช่นเดียวกับ เดนต์ (Denton. 1988 : 69) พบว่า เพศมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน และผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรินซ์ (Prince.1985 : 2401) กิราเดท (Giradaet. 1994 : 1110) และ การ์เร็ทท์ (Garrett. 1995 : 3729) พบว่า เพศชายมีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมากกว่าเพศหญิง

2.3 ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ศึกษาในคณะที่แตกต่างกัน มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ดังนี้ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง ร้อยละ 43.48 รองลงมา ได้แก่ ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ร้อยละ 25.47 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 18.01 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ร้อยละ 13.04 ตามลำดับ และ นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ ส่วนใหญ่ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ คือ ร้อยละ 46.30 รองลงมา ได้แก่ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ปานกลาง ร้อยละ 27.78 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 14.81 และมีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ร้อยละ 11.11 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะวิทยาศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่จะสังคมยอมรับ ตลาดแรงงานรองรับ และผลตอบแทนในการทำงานสูง ส่วนคณะเกษตรศาสตร์จะเป็นสาขาวิชาที่มีตลาดแรงงานรองรับน้อย และผลตอบแทนการทำงานค่อนข้างน้อยกว่าคณะวิทยาศาสตร์ จึงทำให้นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง และนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ

2.4 ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกัน มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ดังนี้ คะแนนเฉลี่ยสะสม น้อยกว่า 2.00 ส่วนใหญ่ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ คือ ร้อยละ 34.88 รองลงมา ได้แก่ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 25.58 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง ร้อยละ 20.93 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ร้อยละ 18.61 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.01-2.74 ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลางและไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะ ร้อยละ 34 รองลงมา ได้แก่ มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 16.94 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ร้อยละ 13.66 และคะแนนเฉลี่ยสะสมมากกว่า 2.75 ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะปานกลาง คือ ร้อยละ 60.47 รองลงมา ได้แก่ ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ ร้อยละ 23.26 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมาก ร้อยละ 11.62 มีความสอดคล้องในการเลือกคณะน้อย ร้อยละ 4.65 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะเรียนวิชาพื้นฐาน

เหมือนกันทุกคณะ ซึ่งจะยังไม่ได้ศึกษาในวิชาเอกของแต่ละคณะ ดังนั้น คณะเนติศาสตร์จึงไม่มีผลกับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษา

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ ทามาโรล (Tamarol. 1985 : 2402) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่มีความคงเส้นคงวาในการเลือกอาชีพสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีความคงเส้นคงวาในการเลือกอาชีพต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับ จาร์เบอร์ – ลินซาลาตา (Jaber – Linsalata. 1995 : 2739) ที่พบว่า นักเรียนที่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า

3. ผลการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจในการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าความพึงพอใจในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ความสอดคล้องด้านอาชีพน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพอันได้แก่ การปรับตัวทางสังคม มากกว่าความพึงพอใจในการเรียน และในวิธีการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย มีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพน้อย ดังนั้นการศึกษานี้ จึงไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะ

ข้อเสนอแนะ

1. คณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่รับนักศึกษาเข้าศึกษา ควรจะมีส่วนในการคัดเลือกนักเรียนที่มีบุคลิกภาพสอดคล้องกับคณะที่ศึกษา เช่น มีการทดสอบความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักเรียนเพราะจะทำให้ได้นักศึกษาที่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมากกว่าปัจจุบัน

2. ควรจัดบริการแนะแนวการศึกษากับบุคคลที่มีความประสงค์จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้รับข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับคณะที่จะเข้าศึกษาอย่างละเอียด เพื่อจะได้รับนักศึกษาที่มีความสนใจมาสมัครสอบคัดเลือก และสามารถคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะได้มากขึ้น ซึ่งทำให้การออกกลางคันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ลดลง

3. สำหรับนักศึกษาที่เข้าศึกษาแล้ว พบว่า ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกคณะมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรจัดให้มีโครงการต่าง ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเพื่อช่วยพัฒนาความสนใจในคณะที่ศึกษามากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นำไปสู่การพัฒนาตนเองของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพและความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกคณะ
2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องในการเลือกคณะกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การปรับตัว
3. ควรมีการศึกษาความสอดคล้องในการเลือกคณะ ในแต่ละสาขาวิชาเอก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา ภาสุพันธ์. (2531). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดสาเนา.
- เกษนี สีมหาศาล.(2531). ผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคมนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดสาเนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน (2523). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษา. ม.ป.ท.
- คมเพชร จัตรสุกุล. (2519). เอกสารประกอบการศึกษาวิชา บริการสนเทศ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2521). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จันทนา กาไหล่ทอง.(2537). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดสาเนา.
- จินตนา อินทรทัศน์. (2541). ผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของทีเดอแมนและโอฮาราที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดสาเนา.
- จิราภรณ์ มานะสุนทร. (2516).ปัจจัยที่จูงใจในการเลือกเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาเอกหรือเป็นวิชาโทของนิสิตนักศึกษาวุฒในกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดสาเนา.
- โชคดี วิหคเหิร. (2529). ความสอดคล้องระหว่างกลุ่มบุคลิกภาพอาชีพของ Holland และกลุ่มอาชีพของ Kuder. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อุดสาเนา.
- ทิพย์มาศย์ พิมลศักดิ์. (2530). ผลของการใช้ชุดแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา-การแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. อุดสาเนา.
- ธิดารัตน์ บุญนุช. (2527). ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดสาเนา.

- ณัฐพล แนวจำปา. (2540). การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ณัฐฐา มูลจินดา. (2528). ความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพซึ่งวัดโดยแบบทดสอบ SDS และความต้องการบริการแนะแนวอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.
- ดวงคำ ชันกลีกรม. (2528). ความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพซึ่งวัดโดยแบบทดสอบ SDS และความต้องการบริการแนะแนวอาชีพของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. "การแนะแนวอาชีพในโรงเรียน," (2527:กุมภาพันธ์-มีนาคม) วารสารแนะแนว. 18:91.
- แนะแนวแห่งประเทศไทย, สมาคม. (2534). รายชื่ออาชีพตามรหัส ของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์. กรุงเทพฯ : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.
- ปฐม นิคมานนท์.(2521). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประพัฒน์ จำปาไทย.(2524). ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปรินูณานิพนธ์ มหาบัณฑิต (อดุมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- ประยุทธ์ วัชรดิษฐ์.(2526).การแนะแนวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครสวรรค์:คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูนครสวรรค์.
- ประสาร เมืองหมุด. (2511). การสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 - 4 โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2509. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (การแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ผกา บุญเรือง.(2520).การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ.วุฒิภาวะทางอาชีพ และการควบคุมภายใน-ภายนอก. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (การแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ผาสวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ. (2529). ความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.(2529).เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพฯ:ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

- พวงเพชร วัชรอยู่. (2529). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2529). การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. (2535).การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา-การแนะแนว).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.(2541).ระเบียบการสอบคัดเลือกนักเรียนในเขตพัฒนาภาคเหนือ เพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ปีการศึกษา 2541. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มานี ผลอนันต์. (2541). ผลของการแนะแนวลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแหลมสิงห์วิทยาคม อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนเา.
- ระวีวรรณ ภัทรปรีชา.(2524). การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอกของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย.วิทยานินพนธ์ ศศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, อุดลำนเา.
- ราตรี พงษ์สุวรรณ.(2540). การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง.ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.อุดลำนเา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.(2524). หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทวีกิจการพิมพ์.
- วชิรญา บัวศรี.(2519). คำบรรยายเรื่องอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วัชร ทรัพย์มี.(2523).การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา เกสัชชา. (2528). ความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพซึ่งวัดโดยแบบทดสอบ SDS และความต้องการบริการแนะแนวอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานินพนธ์ ศศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อุดลำนเา.
- วิภา เกตุเทพา. (2532). การเปรียบเทียบผลของการใช้แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและโดยมีครูแนะแนวให้ความช่วยเหลือ ต่อการส่งเสริมพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 . วิทยานินพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.

- ศิริรัตน์ อัมชะ. "อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อการเลือกอาชีพของเด็ก," (2517 : สิงหาคม - กันยายน),
วารสารแนะแนว 8(34).
- ศุภวดี บุญญวงศ์.(2528). เอกสารค่าสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สมยศ นาวิการ.(2524). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สมหมายการพิมพ์.
- สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2541). แนวทางในการทำวิจัย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย-
เชียงใหม่.
- สมจริง สุนทรนนท์. (2529). ความสอดคล้องระหว่างกลุ่มบุคลิกภาพของอาชีพของ Holland และ
กลุ่มอาชีพของ Strong. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อุดรธานี.
- โสภา ชูพิกุลชัย. (2529). ความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : คณะสังคม-
ศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุชา จันทรเฒ และ สุรางค์ จันทรเฒ. (2515). จิตวิทยาการศึกษา. พระนคร : รวมศาสตร์.
- สุเทพ เมฆ. (2531). ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครูโรงเรียน
อาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 12. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (บริหาร-
การศึกษา)กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
อุดรธานี.
- สุรจิต วรรณรักษ์. (2540). ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจ
เลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ
กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดรธานี.
- อรอนงค์ แจ่มผล.(2528).ความสัมพันธ์ระหว่างกันของวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ
สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดรธานี.
- อัจฉรา สุขารมณ์ และคณะ. (2540). รายงานการวิจัยฉบับที่ 62 องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพล
ต่อการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัจฉราภรณ์ บรรลือทรัพย์. (2526). การศึกษาความเที่ยงตรงของแบบสำรวจ เอส ดี เอส ของจอห์น
ฮอลแลนด์กับกลุ่มอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประเภทงานบริการสังคม และ
งานประเภทศิลปะ. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดรธานี.

- อุษณา เจริญไวย. (2528). ความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพซึ่งวัดโดยแบบทดสอบ SDS และความต้องการบริการแนะแนวอาชีพของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.
- อำไพพรรณ สุกุลธนากร.(2538). ผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- Anastasi, Anne. (1967). *Psychology Testing*. 3rd ed. New York : Mc Millan.
- Bloom, Benjamin S. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. New York : McGraw-Hill.
- Bryun , L.M. (1978). "The relationship between academic achievement and students satisfaction in university environment," *Dissertation Abstracts*. 38(5) : 3972-A.
- Burgner, Linda Deanne.(1995). "The Myers-origs and Holland typologies as correlates of job satisfaction (career counseling)," *Dissertation Abstracts International*. 56(3) : 1732-B.
- Denton,Albert Raymond. (1988). *The influence cf post secondary school / career decision-making process as perceived high school seniors*. Kansas : Kansas state university.
- Eaddy,Vanik Salis. (1969). " The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," *Dissertation Abstracts*. 29(3) : 2959-A.
- Erdman , Robert Lee. (1957). "Vocational Choices of Adolescent Mentally Retarded Boys," *Dissertation Abstracts*. 17(11) : 2497.
- Field, H.S. and Giles, W. (1980). "Student Satisfaction with graduate education : Dimensionality and assessment in a school of business," *Educational Research Quarterly*. 5(Summer) : 67-73.
- Garrett, melissa jo. (1995). A cross sectional analysis of personality type, gender, and career preference," *Dissertation Abstracts International*. 55(7) : 3729-A.
- Gaynor, R.M.(1977) "Learning and Communication," *Education Media : Theory in to Practices*. Columbus : merrill.
- Gerken, L. Dumont.(1993). *a study of relationship of level of vocational identity and degree of congruence between expressed and measured vocational interests of engineering students aspiring to management or technical careers*. PHD. Florida : Florida State University.

- Giradate, Wayne Evan. (1994). "Holland's theory and the FBI : an exploration of the characteristics of special agents and their work environment (Holland's theory of vocational preference)," *Dissertation Abstracts International*. 55(04) : 1110-A.
- Good, Carter Vicler. (1968). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McCraw-Hill Book Company.
- Hall, Calvin and Lindzey, Gardner. (1965). *Theories of Personality : Primary Source and Research*. New York : John Wiley and Sons.
- Henry, N.W. and D. Elaine Roache. (1975). "Why Do People Enrol in Librarianship Courses? A Study," *The Australian Library Journal*. 24(8) : 333 - 342.
- Herr, Edwin L. and Stanley H. Cramer. (1979). *Career Guidance Through the Life Span*. Boston : Little Brown.
- Holland, John L. (1966) . *The Psychology of Vocational Choice*. New Jersey : Blaisdell Publishing Company.
- _____. (1973). " making Vocational Choices." *A Theory of Careers*. New Jersey : Prentice-Hall.
- _____. (1979). *Manual of self Directed Search*. California : Counseling Psychologists Press.
- _____. (1994). *SDS Self-Directed Search*. Florida : Assessment Resources, Inc.
- House, G.D. (1980) "The relationship between academic achievement and satisfaction of adult weekend college students," *Dissertation Abstracts International*. 41(11) : 2345-A.
- Jaber-Linsalata, Jinan. (1995). "Congruence, compliance and the academic achievement of Asian undergraduate international students," *Dissertation Abstracts International*. 55(9) : 2739-A.
- Jagger, Linda. (1992). "Congruence personality traits and chosen occupation as a predictor of job satisfaction for people with disabilities," *Rehabilitation Counseling Bulletin*. 36(1):53-60.
- Jin, Shus-ren. (1987). "The factorial structure of the Holland typology in chinees high school students : sex differences (career counseling, vocational guidance, career interests)," *Dissertation Abstracts International*. 47(7) :2512-A .
- Jones, Kevin Timothy. (1987). "Anxiety reduction in the Vocational undecided student," *Dissertation Abstracts International*. 14(9) :3958-B.
- Kuder, Merle S. (1966). *Mapping Your Education*. Washington : Western Washington College.
- Luzzo, Darrell Anthony. (1995). "Gender differences in college students' career maturity and perceived barriers in career development," *Journal of counseling & development*. 73 : 319-322.

- Lyon , Jame Bruke. (1959). "A Study of Experimental , Motivational and Personality Factors Related to Vocational Decision Virus Indecision," *Dissertation Abstracts*. 20(4) : 1269.
- Meir, Elchanan I. (1993). "Conceptual elaboration of Holland 's theory on personality-occupation congruence," *Man & Work*. 4(1-2) : 59-70.
- Morrison,Perry David.(1970). Career of the Academic Librarians : A Study of the Social Origins,Educational Attainments Vocation Experience and Personality Characteristics of A Group of American Academic Librarians. *Dissertation Abstracts International*. 30(5) :2532-A .
- Moser , W.E. (1965). "Vocational Preference as Related to Mental Ability," *Occupationals*. 27:466-461.
- Muffo, J.A. (1977). "Comparision of older and younger students at Metropolitan States College as to academic achievement, aspirations, and satisfactions," *Dissertation Abstracts International*. 37(4) : 6303-A.
- Murdock , Joseph McLean Rev. (1964). "An Investigation of the Factor Influencing the Occupational Choice of Selected College Students," *Dissertation Abstracts*. 25(4) : 2351.
- Prince, Jeffrey Powers.(1985). "Investigating college student attrition : An application of Holland's theory of vocational choice," *Dissertation Abstracts International*. 45(8) : 2401- A.
- Rogers, C.R. (1967). *Freedom to Learn*. Columbus, Ohio: Charles E. Merrill.
- Skinner, B.F. (1971). *Beyond Freedom and Dignity*. Toronto : A Bantam/ Vintage Book.
- Tamarol, Frans P. (1985). "Selected educational variables of industry and technology students as related to Holland's theory of careers (personality, interest, achievement)," *Dissertation Abstracts International*. 45(8) : 2402-A .
- Tang, Mei.(1997). "Asia-American career choice : A path model to examine factors influencing their career choice," *Dissertation Abstracts International*. 57(7) : 2883-A.
- Tanzer , Walter L. (1957). "Vocational Choice and Personality : A study of the Relationship of Personality to Choice of Vocational field and Vocational Aspration Level," *Dissertation Abstracts*. 17(4) : 890.
- Wallerstein, Harvey. (1971). *A Dictionary of Psychology*. Marryland : Penquin Book.
- Whited Head, Alfred N. (1967). *The Aims of Education and Other Essay*. New York : the Free Press.

White, Keith Bryan.(1996). "Occupation congruence and psychological adjustment in
Practicing ministers : an examination of Holland's contentions (John L. Holland)," *Dissertation Abstracts International*. 56(9) : 5210-B .

ภาคผนวก ก

ที่ ทม 1007/0445

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวอุบลลักษณ์ ไชยชนะ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะวิชาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนันทนา วงษ์อินทร์ และ รองศาสตราจารย์ภา สรีไพโรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2543 และติดต่อประสานงานกับ คุณศิริรัตน์ ชัยวาปีน เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวอุบลลักษณ์ ไชยชนะ ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119, 664-1000 ต่อ 5644, 5646 โทรสาร. 258-4119

ที่ ทบ 100710 545

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

// กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวอุบลลักษณ์ ไชยชนะ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะวิชาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ และ รองศาสตราจารย์ภา ศรีไพโรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะเกษตรศาสตร์ จำนวน 110 คน และ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 159 คน ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน ในระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ 2543

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้รับพิจารณาให้ นางสาวอุบลลักษณ์ ไชยชนะ ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119, 664-1000 ต่อ 5644, 5646

โทรสาร. 258-4119

ภาคผนวก ข

แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ เอส ดี เอส

คำชี้แจงและข้อแนะนำในการตอบ

1. แบบสำรวจนี้ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ เอส ดี เอส (Self Directed Search) เป็นแบบสำรวจด้านอาชีพของ จอห์น ฮอลแลนด์

2. แบบสำรวจนี้มี 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านตอบตามความเป็นจริง และครบทุกข้อ ตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ หมวดกิจกรรม หมวดความสามารถ หมวดอาชีพ และหมวดการประเมินความสามารถ สำหรับการตอบตอนที่ 2 นี้ขอให้ท่านตอบอย่างจริงจังและตอบอย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องคิดมาก

ตอนที่ 1

กรุณาเติมข้อความในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน หรือ ขีดเครื่องหมาย / ในช่องที่ท่านต้องการ

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. คณะที่กำลังศึกษา ☐ วิทยาศาสตร์ ☐ เกษตรศาสตร์
3. วิชาเอก _____
4. คะแนนเฉลี่ยสะสม ☐ น้อยกว่า 2.00 ☐ 2.01 - 2.74 ☐ มากกว่า 2.75

ตอนที่ 2

หมวดที่ 1 กิจกรรม

กรุณาขีดเครื่องหมาย / ในช่อง "ชอบ" สำหรับกิจกรรมที่ท่านชอบ และขีดเครื่องหมาย / ในช่อง "ไม่ชอบ" สำหรับกิจกรรมที่ท่านรู้สึกไม่ชอบหรือรู้สึกเฉย ๆ

งานช่างฝีมือและกลองแจ๊ส (R)

กิจกรรม	ชอบ	ไม่ชอบ
แก้เครื่องไฟฟ้า	☐	☐
ซ่อมรถยนต์	☐	☐
แก้เครื่องจักรกลต่าง ๆ	☐	☐
สร้างสิ่งต่าง ๆ ด้วยไม้	☐	☐
ขับรถบรรทุก ขับรถแทรกเตอร์	☐	☐
ใช้วัตถุที่เป็นโลหะหรือใช้เครื่องมือเกี่ยวกับงานโลหะ	☐	☐
ซ่อมรถจักรยานยนต์	☐	☐
เรียนวิชาประเภทซ่อมเครื่องยนต์	☐	☐
เรียนวิชาช่างไม้	☐	☐
เรียนช่างเครื่องยนต์	☐	☐
เรียนการเขียนแบบเครื่องยนต์	☐	☐

งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (I)

กิจกรรม	ชอบ	ไม่ชอบ
อ่านหนังสือหรือวารสารทางวิทยาศาสตร์	[]	[]
ทำงานในห้องปฏิบัติการ	[]	[]
ทำโครงการวิทยาศาสตร์	[]	[]
สร้างหุ่นจำลองของจรวด	[]	[]
ทำงานกับอุปกรณ์ทางเคมี	[]	[]
อ่านเรื่องความรู้ที่สนใจเป็นพิเศษ	[]	[]
แก้ปัญหาทาง คณิตศาสตร์	[]	[]
เรียนวิชาฟิสิกส์	[]	[]
เรียนวิชาเคมี	[]	[]
เรียนวิชาคณิตศาสตร์	[]	[]
เรียนวิชาชีววิทยา	[]	[]

งานศิลปะ ดนตรีและวรรณกรรม (A)

กิจกรรม	ชอบ	ไม่ชอบ
สังเกตภาพ วาดภาพ ระบายสี	[]	[]
ดูละคร	[]	[]
ออกแบบเครื่องเรือน อาคาร	[]	[]
ร่วมเล่นดนตรีในวงดนตรี หรือวงดุริยางค์	[]	[]
ฝึกเล่นดนตรี	[]	[]
ไปฟังดนตรีหรือคอนเสิร์ต	[]	[]
อ่านนวนิยายที่กำลังเป็นที่นิยม หรือมีชื่อเสียง	[]	[]
วาดรูปเหมือน	[]	[]
อ่านบทละคร	[]	[]
อ่านหรือแต่งโคลง กลอน	[]	[]
เรียนวิชาศิลปะ	[]	[]

งานบริการการศึกษาและสังคม (S)

กิจกรรม	ชอบ	ไม่ชอบ
เขียนจดหมายถึงเพื่อน	[]	[]
เข้าร่วมทำบุญและฟังเทศน์	[]	[]
เป็นสมาชิกขององค์กร หรือสโมสรทางสังคม	[]	[]
ช่วยคนมีปัญหา	[]	[]
ไปงานปาร์ตี้ หรือสังสรรค์	[]	[]
เต้นรำ	[]	[]
อ่านหนังสือทางจิตวิทยา	[]	[]
เข้าร่วมประชุมทางวิชาการ	[]	[]
ไปดูการแข่งขันกีฬา	[]	[]
ทำความรู้จักเพื่อนใหม่	[]	[]
สอนหนังสือ	[]	[]

งานการจัดการและธุรกิจ (E)

กิจกรรม	ชอบ	ไม่ชอบ
โน้มน้าวจิตใจผู้อื่น	[]	[]
ขายของ	[]	[]
อภิปรายเรื่องการเมือง	[]	[]
จัดการธุรกิจส่วนบุคคล	[]	[]
เข้าร่วมการประชุม	[]	[]
แสดงปาฐกถา	[]	[]
ทำงานมีตำแหน่งในกลุ่ม หรือองค์กร	[]	[]
ให้คำปรึกษาเรื่องงานแก่คนอื่น	[]	[]
พบบุคคลสำคัญ	[]	[]
นำกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย	[]	[]
มีส่วนร่วมในการรณรงค์ทางการเมือง	[]	[]

งานสำนักงานและงานเสมียน (C)

กิจกรรม	ชอบ	ไม่ชอบ
เก็บรักษาโต๊ะและห้องให้สะอาดเป็นระเบียบ	[]	[]
พิมพ์หนังสือหรือจดหมายสำหรับตนเองและผู้อื่น	[]	[]
บวก ลบ คูณ หาร ตัวเลขเกี่ยวกับงานธุรกิจ	[]	[]
ควบคุมเครื่องจักรกลทางธุรกิจชนิดต่าง ๆ (เช่น คอมพิวเตอร์)	[]	[]
จัดเก็บบันทึกอย่างละเอียด เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย	[]	[]
เรียนวิชาเลข พิมพ์ดีด	[]	[]
เรียนวิชาธุรกิจ	[]	[]
เรียนวิชาบัญชี	[]	[]
เรียนวิชาคณิตศาสตร์ทางธุรกิจ	[]	[]
จัด เก็บ รวบรวม จดหมาย รายงาน ทะเบียนประวัติ	[]	[]
เขียนจดหมายเกี่ยวกับธุรกิจ	[]	[]

หมวดที่ 2 ความสามารถ

ขอให้ท่านอ่านกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไปนี้ และสำรวจว่าท่านมีความสามารถในกิจกรรมเหล่านี้หรือไม่ ถ้ามีให้ขีดเครื่องหมาย / ในช่อง "ใช่" ถ้าไม่มีให้ขีดเครื่องหมาย / ในช่อง "ไม่ใช่"

งานช่างฝีมือและกลึง (R)

กิจกรรม	ใช่	ไม่ใช่
ฉันสามารถใช้เครื่องมือทางช่างไม้ เช่น เลื่อย หรือเครื่องกลึง	[]	[]
ฉันรู้วิธีใช้เครื่องวัดกระแสไฟฟ้า	[]	[]
ฉันสามารถปรับคาร์บูเรเตอร์	[]	[]
ฉันสามารถใช้เครื่องมือไฟฟ้าในการ เจาะ บด บั่น และกรอ ได้	[]	[]
ฉันสามารถขัด ถู หรือซ่อมแซมเครื่องเรือน	[]	[]
ฉันอ่านพิมพ์เขียวได้	[]	[]
ฉันแก้ไข ช่อม เครื่องใช้ไฟฟ้าเล็ก ๆ น้อย ๆ ในบ้านได้	[]	[]
ฉันซ่อมเครื่องเรือนที่ชำรุดได้	[]	[]
ฉันแก้ไข ช่อม โทรศัพท์เล็ก ๆ น้อย ๆ ได้	[]	[]
ฉันสามารถซ่อมท่อน้ำง่าย ๆ ได้	[]	[]
ฉันสามารถเขียนแบบเครื่องยนต์ได้	[]	[]

งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค (I)

กิจกรรม	ใช่	ไม่ใช่
ฉันเข้าใจการทำงานของหลอดสุญญากาศ	[]	[]
ฉันบอกชื่ออาหาร 3 ชนิดที่มีโปรตีนได้	[]	[]
ฉันเข้าใจ "เวลาครึ่งชีวิต" ของสารกัมมันตภาพรังสี	[]	[]
ฉันสามารถใช้ตารางเลขกำลังที่ใช้ในการคำนวณ	[]	[]
ฉันสามารถใช้สแควรทูท สำหรับ คูณ หรือหาร	[]	[]
ฉันสามารถใช้กล้องจุลทรรศน์	[]	[]
ฉันสามารถจัดกลุ่มของดวงดาว	[]	[]
ฉันสามารถบอกได้ว่าเม็ดเลือดขาวทำหน้าที่อย่างไร	[]	[]
ฉันสามารถแปลความหมายของสูตรโครงสร้างทางเคมีง่าย ๆ	[]	[]
ฉันเข้าใจว่าทำไมดาวเทียมจึงไม่ตกมายังโลก	[]	[]
ฉันเคยร่วมแสดงและประกวดสิ่งของทางวิทยาศาสตร์	[]	[]

งานศิลปะ ดนตรีและวรรณกรรม (A)

กิจกรรม	ใช่	ไม่ใช่
ฉันเล่นดนตรีบางชนิดได้	[]	[]
ฉันสามารถขับร้องประสานเสียงได้	[]	[]
ฉันเดี่ยวดนตรีบางชนิดได้	[]	[]
ฉันแสดงละครได้	[]	[]
ฉันอ่านบทละครได้	[]	[]
ฉันร้องรำทำเพลงได้	[]	[]
ฉันเขียนรูปเหมือนได้	[]	[]
ฉันสามารถเขียนภาพ ระบายสี ปั้น หรือแกะสลักได้	[]	[]
ฉันสามารถปั้นเครื่องปั้นดินเผาได้	[]	[]
ฉันสามารถออกแบบเครื่องแต่งกาย ออกแบบโฆษณา หรือ ออกแบบเครื่องเรือนได้	[]	[]
ฉันแต่งนวนิยาย หรือโคลง กลอนได้ดี	[]	[]

งานบริการการศึกษาและสังคม (S)

กิจกรรม	ใช่	ไม่ใช่
ฉันสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ให้คนอื่นเข้าใจได้ดี	[]	[]
ฉันเคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกุศล	[]	[]
ฉันทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	[]	[]
ฉันสามารถทำความสนุกสนานให้กับผู้อื่นได้	[]	[]
ฉันเป็นเจ้าของบ้านที่ดีกับแขกของฉัน	[]	[]
ฉันชอบและรักที่จะสอนเด็ก ๆ	[]	[]
ฉันสามารถจัดและวางแผนสำหรับงานปาร์ตี้	[]	[]
ฉันสามารถช่วยคนที่ไม่สบายใจให้คลายทุกข์ได้ดี	[]	[]
ฉันเคยทำงานเป็นอาสาสมัครตามโรงพยาบาลหรือชุมชน	[]	[]
ฉันสามารถจัดงานโรงเรียนหรืองานกุศลให้สังคม	[]	[]
ฉันมองลักษณะคนออก	[]	[]

งานการจัดการและธุรกิจ (E)

กิจกรรม	ใช่	ไม่ใช่
ฉันเลือกเรียนวิชาเกี่ยวกับธุรกิจในระดับมัธยมและวิทยาลัย	[]	[]
ฉันสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานกับบุคคลอื่น	[]	[]
ฉันเป็นคนกระตือรือร้น	[]	[]
ฉันสามารถโน้มน้าวให้ผู้อื่นทำตามในสิ่งที่ฉันต้องการได้	[]	[]
ฉันเป็นนักขายของที่ดี	[]	[]
ฉันเคยเป็นผู้นำของกลุ่ม	[]	[]
ฉันเคยได้รับรางวัลในการเป็นพนักงานขายที่ดี หรือผู้นำที่ดี	[]	[]
ฉันเคยจัดตั้งกลุ่ม สโมสร	[]	[]
ฉันดำเนินธุรกิจส่วนตัว	[]	[]
ฉันรู้ว่าการเป็นผู้นำที่ดีควรทำอย่างไร	[]	[]
ฉันเป็นนักโต้ราคาที่ดี	[]	[]

งานสำนักงานและงานเสมียน (C)

กิจกรรม	ใช่	ไม่ใช่
ฉันสามารถพิมพ์ดีดได้ 40 คำต่อนาที	[]	[]
ฉันสามารถใช้เครื่องคิดเลขได้	[]	[]
ฉันสามารถจดชวเลขได้	[]	[]
ฉันจัดระเบียบเอกสารและโต้ตอบจดหมายอย่างรวดเร็ว	[]	[]
ฉันเคยทำงานในสำนักงาน	[]	[]
ฉันสามารถใช้เครื่องคำนวณบัญชีหนังสือ	[]	[]
ฉันสามารถจัดรวบรวมเอกสารเข้าที่ในเวลาอันรวดเร็ว	[]	[]
ฉันสามารถใช้เครื่องคำนวณได้ดี	[]	[]
ฉันสามารถใช้เครื่องมือในการจัดการกับข้อมูลง่าย ๆ	[]	[]
ฉันสามารถจัดระบบรายรับรายจ่าย	[]	[]
ฉันเก็บรายงานการซื้อขายได้อย่างถูกต้อง	[]	[]

หมวดที่ 3 อาชีพ

แบบสำรวจต่อไปนี้ จะสำรวจความรู้สึกและทัศนคติของท่านเกี่ยวกับงานชนิดต่าง ๆ หากอาชีพใดที่ท่านรู้สึก ชอบ หรือ สนใจ ให้ขีดเครื่องหมาย / ในช่อง "สนใจ" และหากท่านไม่ชอบหรือเคย ให้นำเครื่องหมาย / ในช่อง "ไม่สนใจ"

งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง (R)

อาชีพ	สนใจ	ไม่สนใจ
ช่างเทคนิคเกี่ยวกับเครื่องบิน	[]	[]
ผู้ชำนาญเรื่องสัตว์น้ำหรือสัตว์ป่า	[]	[]
ช่างยนต์	[]	[]
ช่างไม้	[]	[]
ผู้ขับเครื่องยนต์	[]	[]
นักสำรวจ	[]	[]
ผู้ตรวจงานก่อสร้าง	[]	[]
ผู้ควบคุมการส่งวิทยุ	[]	[]
ผู้ทำงานปั้มน้ำมัน	[]	[]
ผู้ดูแลสวนป่า	[]	[]
ผู้ขับรถประจำทาง	[]	[]
วิศวกรโยธา	[]	[]
ช่างเครื่อง	[]	[]
ช่างไฟฟ้า	[]	[]

งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (I)

อาชีพ	สนใจ	ไม่สนใจ
นักอุตุนิยมวิทยา	[]	[]
นักชีววิทยา	[]	[]
นักดาราศาสตร์	[]	[]
นักเทคนิคการแพทย์	[]	[]
นักมานุษยวิทยา	[]	[]
นักสัตวศาสตร์	[]	[]
นักเคมี	[]	[]
นักวิจัยทางวิทยาศาสตร์	[]	[]
นักเขียนบทความทางวิทยาศาสตร์	[]	[]
บรรณาธิการวารสารทางวิทยาศาสตร์	[]	[]

งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (I) ต่อ

อาชีพ	สนใจ	ไม่สนใจ
นักภูมิศาสตร์	[]	[]
นักฟิสิกส์	[]	[]
ผู้ทำงานด้านวิจัยทางวิทยาศาสตร์	[]	[]
นักฟิสิกส์	[]	[]

งานศิลปะ ดนตรีและวรรณกรรม (A)

อาชีพ	สนใจ	ไม่สนใจ
กวี	[]	[]
วาทยากร	[]	[]
นักดนตรี	[]	[]
นักประพันธ์นวนิยาย	[]	[]
ผู้ทำงานเกี่ยวกับพาณิชย์ศิลป์	[]	[]
นักเขียนบทความ	[]	[]
ผู้เรียบเรียงเพลง	[]	[]
นักหนังสือพิมพ์	[]	[]
นักเขียนรูปเหมือน	[]	[]
นักร้อง	[]	[]
นักแต่งเพลง	[]	[]
ปฏิมากร	[]	[]
ผู้แต่งบทละคร	[]	[]
นักเขียนการ์ตูน	[]	[]

งานบริการการศึกษาและสังคม (S)

อาชีพ	สนใจ	ไม่สนใจ
นักสังคมวิทยา	[]	[]
ครูโรงเรียนมัธยม	[]	[]
ผู้ชำนาญทางยูวอาชญากร	[]	[]
นักวาทบำบัด	[]	[]
ผู้ให้คำปรึกษาแก่คู่สมรส	[]	[]
ผู้บริหารโรงเรียน	[]	[]

งานบริการการศึกษาและสังคม (S) ต่อ

อาชีพ	สนใจ	ไม่สนใจ
ผู้อำนวยการสวนสาธารณะ	[]	[]
นักจิตวิทยาคลินิก	[]	[]
ครูสอนวิชาสังคมศึกษา	[]	[]
ผู้อำนวยการด้านสวัสดิภาพประชาชน	[]	[]
ผู้ให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว	[]	[]
ผู้ทำงานทางจิตเวช	[]	[]
ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ	[]	[]
ผู้อำนวยการค่ายเอกชน	[]	[]

งานการจัดการและธุรกิจ (E)

อาชีพ	สนใจ	ไม่สนใจ
ผู้ซื้อ-ขายหุ้น	[]	[]
ผู้ซื้อ	[]	[]
ผู้อำนวยการฝ่ายโฆษณา	[]	[]
ตัวแทนจำหน่ายจากโรงงาน	[]	[]
ผู้จัดรายการโทรทัศน์	[]	[]
ผู้จัดการโรงแรม	[]	[]
ผู้จัดการด้านธุรกิจ	[]	[]
ผู้จัดการภัตตาคาร	[]	[]
พิธีกรในงานหรือพิธีต่าง ๆ	[]	[]
นักขาย	[]	[]
ผู้ดำเนินธุรกิจซื้อขายที่ดิน	[]	[]
ผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์	[]	[]
ผู้จัดการส่งเสริมด้านกีฬา	[]	[]
ผู้จัดการฝ่ายขาย	[]	[]

งานสำนักงานและงานเสมียน (C)

อาชีพ	สนใจ	ไม่สนใจ
คนเก็บรักษาหนังสือ	[]	[]
ครูสอนวิชาบริหารธุรกิจ	[]	[]
ผู้คำนวณรายรับรายจ่าย	[]	[]
นักบัญชี	[]	[]
ผู้ตรวจเครดิต	[]	[]
ผู้บันทึกถ้อยคำในศาล	[]	[]
พนักงานธนาคาร	[]	[]
ผู้ชำนาญทางภาษี	[]	[]
ผู้ตรวจรายการสินค้า	[]	[]
ผู้ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์	[]	[]
นักวิจัยทางการเงิน	[]	[]
ผู้ประเมินรายจ่าย	[]	[]
เสมียนจ่ายเงิน	[]	[]
ผู้ตรวจบัญชีธนาคาร	[]	[]

หมวดที่ 4 ประเมินความสามารถของตัวเอง

ให้คะแนนตัวท่านเองในความสามารถด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ โดยวงกลมตัวเลขในตารางข้างล่าง ตามหมวดต่าง ๆ ตามความรู้สึกที่แท้จริง เพื่อให้คะแนนที่ได้ถูกต้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด และขอให้ท่านหลีกเลี่ยงการให้คะแนนซ้ำ ๆ กันในความสามารถด้านต่าง ๆ

ความสามารถ	เครื่องจักรกล	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	การสอน	การขาย	ธุรการ
สูง	7	7	7	7	7	7
	6	6	6	6	6	6
	5	5	5	5	5	5
กลาง	4	4	4	4	4	4
	3	3	3	3	3	3
	2	2	2	2	2	2
ต่ำ	1	1	1	1	1	1
	R	I	A	S	E	C

ทักษะ	เครื่องจักรกล	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	การสอน	การขาย	ธุรการ
สูง	7	7	7	7	7	7
	6	6	6	6	6	6
	5	5	5	5	5	5
กลาง	4	4	4	4	4	4
	3	3	3	3	3	3
	2	2	2	2	2	2
ต่ำ	1	1	1	1	1	1
	R	I	A	S	E	C

แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยเขียนเครื่องหมายถูก (✓) ในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับระดับความรู้สึกพึงพอใจที่แท้จริงของท่านในแต่ละข้อความ

ด้านหลักสูตร	ระดับความพึงพอใจ			
	สูงมาก	สูง	น้อย	น้อยมาก
ท่านมีความพึงพอใจหลักสูตรที่ท่านศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ในระดับใด				
1 ความน่าสนใจของหลักสูตร				
2 ความทันสมัยของหลักสูตร				
3 ความสำคัญของหลักสูตร				
4 หลักสูตรก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
5 หลักสูตรก่อให้เกิดความรู้พื้นฐานในการศึกษาต่อไปในระดับสูง				
6 หลักสูตรก่อให้เกิดความรู้ใหม่				
7 จุดมุ่งหมายของวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร				
8 หลักสูตรสอดคล้องกับตลาดแรงงานในปัจจุบัน				
9 ข้อกำหนดของหลักสูตรชัดเจน				
10 หลักสูตรมีข้อกำหนดในการปฏิบัติที่ย่งยาก				
11 หลักสูตรสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง				
12 หลักสูตรสามารถนำไปใช้ในวิชาชีพ				
13 หลักสูตรสามารถนำไปประยุกต์เพื่อพัฒนาตนเอง				

ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระดับความพึงพอใจ			
	สูงมาก	สูง	น้อย	น้อยมาก
ท่านมีความพึงพอใจอาจารย์ผู้สอนในเรื่องต่อไปนี้ในระดับใด				
1 ความสนใจในวิชาการ				
2 การเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ทางวิชาการ				
3 การค้นคว้าหาความรู้ใหม่				
4 ความรู้รอบตัว				
5 ความเป็นกันเองกับนักศึกษา				
6 การดูแลนักศึกษา				
7 ความสนใจที่มีต่อนักศึกษา				
8 การเข้าใจความรู้สึกของนักศึกษา				
9 การควบคุมอารมณ์				
10 การมีอารมณ์ขัน				
11 การรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา				
12 มีความยุติธรรม				
13 มีความประพฤติดี				
14 เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษา				
15 มีศีลธรรม				

ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับความพึงพอใจ			
	สูงมาก	สูง	น้อย	น้อยมาก
ท่านมีความพึงพอใจวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องต่อไปนี้ในระดับใด				
1 การชี้แจงจุดมุ่งหมายของวิชา				
2 การถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์				
3 ลำดับขั้นตอนการสอน				
4 การอธิบายในการสอน				
5 การทำให้เนื้อหาวิชาน่าสนใจ				
6 การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะกับเนื้อหา				
7 การยกตัวอย่างประกอบการสอนที่ทันสมัย				
8 การสอนตรงตามจุดมุ่งหมายของวิชา				
9 การสร้างบรรยากาศในการเรียน				
10 การกระตุ้นให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น				
11 การกระตุ้นให้นักศึกษาติดตามการเรียนการสอน				
12 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
13 การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน				
14 การประเมินผลการเรียน				
15 ความยุติธรรมในการตรวจให้คะแนน				
16 การตัดเกรดเหมาะสม				

ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	ระดับความพึงพอใจ			
	สูงมาก	สูง	น้อย	น้อยมาก
ท่านมีความพึงพอใจปัจจัยที่สนับสนุนการจัด การเรียนการสอนในเรื่องต่อไปนี้ในระดับใด				
1 ขนาดของห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวน นักศึกษา				
2 อากาศถ่ายเทในห้องเรียน				
3 แสงสว่างในห้องเรียน				
4 การดูแลรักษาความสะอาดในห้องเรียน				
5 ห้องสมุดคณะ/มหาวิทยาลัยมีหนังสือให้ค้นคว้า เพียงพอ				
6 ห้องสมุดมีเอกสาร/หนังสือที่ทันสมัย				
7 บรรยากาศในห้องสมุดเหมาะต่อการใช้บริการ				
8 การบริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด				
9 เพื่อนให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาส่วนตัว				
10 เพื่อนให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาด้าน การเรียน				
11 การให้คำปรึกษาของเพื่อน				
12 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของเพื่อน				
13 อุปกรณ์การสอนทันสมัย				
14 สื่อ/อุปกรณ์การสอนสะดวกต่อการใช้งาน				
15 โต๊ะ เก้าอี้อยู่ในสภาพดี				
16 กระดานดำ หรือเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ สามารถใช้ได้				

ภาคผนวก ค

ตาราง 10 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ SDS

แบบสำรวจ	ค่าความเชื่อมั่น
หมวดที่ 1 กิจกรรม	
งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง (R)	.8739
งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (I)	.5898
งานศิลปะดนตรีและวรรณกรรม (A)	.6844
งานบริการการศึกษาและสังคม (S)	.5391
งานจัดการและธุรกิจ (E)	.6701
งานสำนักงานและงานเสมียน (C)	.8326
รวม	.8512
หมวดที่ 2 ความสามารถ	
งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง (R)	.7944
งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (I)	.6598
งานศิลปะดนตรีและวรรณกรรม (A)	.7329
งานบริการการศึกษาและสังคม (S)	.6162
งานจัดการและธุรกิจ (E)	.7897
งานสำนักงานและงานเสมียน (C)	.8278
รวม	.8975
หมวดที่ 3 หมวดอาชีพ	
งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง (R)	.8378
งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (I)	.7530
งานศิลปะดนตรีและวรรณกรรม (A)	.9139
งานบริการการศึกษาและสังคม (S)	.8803
งานจัดการและธุรกิจ (E)	.8903
งานสำนักงานและงานเสมียน (C)	.8738
รวม	.9530
หมวดที่ 4 การประเมินตนเอง	
ความสามารถ	.5365
ทักษะ	.4661
รวม	.7369

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจทั้งฉบับ = .9701

ตาราง 11 ค่าอำนาจจำแนก (t)และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน

ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t
1	4.78	16	5.62	31	5.73	46	3.81
2	4.56	17	5.90	32	4.85	47	4.26
3	5.14	18	6.54	33	8.09	48	3.85
4	3.55	19	5.90	34	8.13	49	4.22
5	3.74	20	6.77	35	5.32	50	3.47
6	4.66	21	6.97	36	3.21	51	4.43
7	5.39	22	6.11	37	6.71	52	2.17
8	8.76	23	6.22	38	6.10	53	2.75
9	7.74	24	6.65	39	6.71	54	3.91
10	4.63	25	4.46	40	6.01	55	2.20
11	7.96	26	4.43	41	5.92	56	4.10
12	7.94	27	5.18	42	3.84	57	5.78
13	6.52	28	4.96	43	5.71	58	5.59
14	5.60	29	3.63	44	7.00	59	4.58
15	5.74	30	8.32	45	3.57	60	4.00

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .9564

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาว อุบลลักษณ์ ไชยชนะ
วันเดือนปีเกิด	11 กุมภาพันธ์ 2516
สถานที่เกิด	อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	25/1 หมู่ 6 ตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 50140
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานกรณธ์การกฎหมาย (เชียงใหม่) 22 ถนนศิริธร ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จ.เชียงใหม่ 50300
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสารภีพิทยาคม
พ.ศ. 2537	ศษ.บ. (บริหารธุรกิจ) จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ. 2542	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ